

ความสัมพันธ์ของความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา
และความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน



นางสาวศรินทร์ ตันติเมธ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIP AMONG CELEBRITY WORSHIP,
SELF-ESTEEM, COPING, AND SUBJECTIVE WELL-BEING OF YOUTH FANS



A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ของความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าใน
ตนเอง การเผชิญปัญหาและความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟน
คลับเยาวชน

โดย

นางสาวศรินทร์ ต้นติเมธ

สาขาวิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต็มพันธ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลยา พิสิษฐ์สังฆการ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งนภา ภาณีตรัตน์)

ศิริรินทร์ ต้นติเมธ : ความสัมพันธ์ของความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหาและความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน (RELATIONSHIP AMONG CELEBRITY WORSHIP, SELF-ESTEEM, COPING, AND SUBJECTIVE WELL-BEING OF YOUTH FANS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร.อรัญญา ต้อยคำภีร์, 141 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา และความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน กลุ่มตัวอย่าง เป็นแฟนคลับเยาวชนไทย จำนวน 418 คน ที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี อายุเฉลี่ย 20.97 ปี (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2.30) ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ มาตรวัดความคลั่งไคล้ศิลปิน มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง มาตรวัดการเผชิญปัญหา และ มาตรวัดความสุขเชิงอัตวิสัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า

1) ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .08, p < .05$) การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($r = .77, p < .01$) การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ และการตั้งสติจัดการกับปัญหาการเผชิญปัญหา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .62, p < .01; r = .19, p < .05; \text{ และ } r = .28, p < .01$ ตามลำดับ) ส่วนการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา และแบบจมดิ่งกับอารมณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.34, p < .01$ และ $r = -.61, p < .01$ ตามลำดับ)

2) การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ การจมดิ่งกับอารมณ์ สามารถร่วมกันทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของเยาวชนได้ และอธิบายความแปรปรวนของความสุขเชิงอัตวิสัยได้ร้อยละ 67 ($p < .05$) โดยตัวแปรที่สามารถทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยได้มากที่สุดคือ การเห็นคุณค่าในตนเอง ($\beta = .77, p < .001$) รองลงมา ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ ($\beta = -.26, p < .001$) การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ($\beta = .15, p < .001$) และ การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ ($\beta = .10, p < .01$)

สาขาวิชา จิตวิทยา

ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5777627338 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS: CELEBRITY WORSHIP / SELF-ESTEEM / COPING / SUBJECTIVE WELL-BEING /
HIERARCHICAL REGRESSION / FANCLUB YOUTH

SIRIN TANTIMETH: RELATIONSHIP AMONG CELEBRITY WORSHIP, SELF-ESTEEM,
COPING, AND SUBJECTIVE WELL-BEING OF YOUTH FANS. ADVISOR: ASSOC.
PROF. ARUNYA TUICOMEPEE, 141 pp.

This present study aimed to examine the relationship among celebrity worship, self-esteem, coping and subjective well-being of fanclub youth, Participants were 418 fanclub youth with age range from 18-25 (mean age = 20.97, $SD = 2.30$) years old who live in Bangkok metropolis and the adjacent areas. Instruments were Celebrity Worship Scale, Self-Esteem Scale, Coping Scale and Subjective Well-Being Scale. Pearson's product-moment correlation and multiple regression were used to analyse the data. Finding reveal:

1) Entertainment- social celebrity worship is significantly and positively correlated with subjective well-being of youth fans ($r = .08, p < .05$). Self-esteem is significantly and positively correlated with subjective well-being of youth fans ($r = .77, p < .01$). Positive coping including Problem engagement coping, support seeking coping and mindful planning coping are significantly positively correlated with subjective well-being of youth fans ($r = .62, p < .01$; $r = .19, p < .05$; and $r = .28, p < .01$ respectively). Negative coping including avoidance coping and emotional submission coping are significantly and negatively correlated with subjective well-being of youth fans ($r = -.34, p < .01$ and $r = -.61, p < .01$ respectively).

2) Self-esteem, Problem engagement coping, support seeking coping and emotional submission coping and account for 67 percent of the total of variance of subjective well-being of youth fans ($p < .05$). The most significant predictors of subjective well-being is self-esteem ($\beta = .77, p < .001$) followed by emotional submission coping ($\beta = -.26, p < .001$) problem engagement coping ($\beta = .15, p < .001$) and support seeking coping ($\beta = .10, p < .01$).

Field of Study: Psychology

Student's Signature

Academic Year: 2016

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ดร. อรัญญา ต้อยคำภีร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ให้ความช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจ ในทุกๆขั้นตอนของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบของพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ณัฐสุตา เต้พันธ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา พิธิษฐ์สังฆการ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งนภา ผาณิตรัตน์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยที่ให้เกียรติพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ต่องานวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา พิธิษฐ์สังฆการ อาจารย์ ดร. จิระสุข สุขสวัสดิ์ และ อาจารย์ ดร. พนิดา เสือวรรณศรี ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขในระหว่างกระบวนการพัฒนามาตรวัด

ขอกราบขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ให้ความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณครอบครัว และมิตรสหายทุกท่าน ที่เป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนช่วยเหลือ ให้กำลังใจเสมอมา

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณบุคคลสำคัญทั้งสองท่าน ที่เป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิต และเป็นแรงบันดาลใจในการศึกษาในคณะจิตวิทยา และการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สารบัญ

| | หน้า |
|---|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย..... | ง |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... | จ |
| กิตติกรรมประกาศ..... | ฉ |
| สารบัญ..... | ช |
| สารบัญตาราง..... | ฅ |
| สารบัญภาพ | ญ |
| บทที่ 1 บทนำ | 1 |
| ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา | 1 |
| วัตถุประสงค์ของการวิจัย | 7 |
| กรอบแนวคิดในการวิจัย | 7 |
| สมมติฐานการวิจัย | 8 |
| ขอบเขตของการวิจัย..... | 9 |
| คำจำกัดความ | 9 |
| ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... | 12 |
| บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง | 13 |
| 1. ความคลั่งไคล้ศิลปิน (Celebrity worship)..... | 13 |
| 2. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)..... | 22 |
| 3. การเผชิญปัญหา (Coping) | 29 |
| 4. ความสุขเชิงอัตวิสัย (Subjective well-being)..... | 41 |
| 5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... | 44 |
| บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย..... | 49 |
| ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง | 49 |

| | หน้า |
|--|------|
| เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย | 50 |
| วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล | 58 |
| การวิเคราะห์ข้อมูล | 60 |
| การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง | 60 |
| บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... | 62 |
| ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง | 62 |
| ส่วนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา..... | 68 |
| ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย | 70 |
| ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม | 79 |
| บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ | 82 |
| สรุปผลการวิจัย..... | 82 |
| การอภิปรายผล | 83 |
| ข้อเสนอแนะ | 89 |
| รายการอ้างอิง | 93 |
| ภาคผนวก..... | 99 |
| ภาคผนวก ก | 100 |
| ภาคผนวก ข | 102 |
| ภาคผนวก ค | 104 |
| ภาคผนวก ง..... | 106 |
| ภาคผนวก จ | 108 |
| ภาคผนวก ฉ | 125 |
| ภาคผนวก ช | 127 |
| ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์ | 141 |

สารบัญตาราง

| | หน้า |
|---|------|
| ตารางที่ 1 คำศัพท์เกี่ยวกับกิจกรรมของแฟนคลับและศิลปิน | 19 |
| ตารางที่ 2 เกณฑ์การให้คะแนนมาตรวัดความคลั่งไคล้ศิลปิน | 51 |
| ตารางที่ 3 เกณฑ์การให้คะแนนมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง..... | 54 |
| ตารางที่ 4 เกณฑ์การให้คะแนนมาตรวัดการเผชิญปัญหา..... | 55 |
| ตารางที่ 5 เกณฑ์การให้คะแนนมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิต..... | 56 |
| ตารางที่ 6 เกณฑ์การให้คะแนนมาตรวัดความรู้สึกทางบวกและทางลบ..... | 57 |
| ตารางที่ 7 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับศิลปินและพฤติกรรมการชื่นชอบศิลปินของเยาวชน | 63 |
| ตารางที่ 8 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา..... | 68 |
| ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่าง ตัวแปรต่างๆ | 71 |
| ตารางที่ 10 ค่าสภาวะร่วมเส้นตรงระหว่างความสุขเชิงอัตวิสัย..... | 73 |
| ตารางที่ 11 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรทำนายทั้ง 8 ตัวแปรในการทำนายความสุขเชิงอัต วิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย | 75 |
| ตารางที่ 12 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย | 78 |
| ตารางที่ 13 โมเดลทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย (N = 418)..... | 79 |

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 การรับรู้ตนเองแบบองค์ประกอบหลายอย่าง (multiple component perspective).... 26

ภาพที่ 2 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (Maslow’s Hierarchical Theory of Human Needs)..... 28

ภาพที่ 3 รูปแบบกระบวนการของความเครียดตามทฤษฎีความเครียดของ Lazarus และ Folkman..... 31



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา ปัญหาทางด้านสุขภาพจิต (เช่น การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ หรือการฆ่าตัวตายตามศิลปินที่ชื่นชอบ) และคุณภาพชีวิตของเยาวชน ที่เชื่อมโยงกับความชื่นชอบของเยาวชนที่มีต่อศิลปิน ดารา นักร้อง นักดนตรี นับเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจจากนักจิตวิทยาและนักวิชาชีฟต่าง ๆ เช่น McCutcheon, Lange, และ Houran (2002), พีรภา สุวรรณโชติ (2551), และ Derrick, Gabriel, และ Tippin (2008) โดยความชื่นชอบของเยาวชนที่มีต่อศิลปินนี้ ในยุคเริ่มแรกของการศึกษาเรื่องนี้ เรียกว่า การเป็นแฟนคลับ โดยต้นกำเนิด คำนี้มาจาก คำว่า “แฟน” ซึ่งมาจาก คำว่า “Fanatic” ที่หมายถึง หลงใหล คลั่งไคล้ แฟนเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อศตวรรษที่ 19 เมื่อนักข่าวกำหนดคำว่า “แฟน” ขึ้นมาเพื่อใช้อธิบายเกี่ยวกับผู้คนที่คอยติดตามทีมนักกีฬามืออาชีพ หลังจากนั้น ความหมายของ แฟน ก็ถูกพัฒนาต่อมา โดยขยายความถึง ความจงรักภักดีของผู้ที่อุทิศตนเพื่อการกีฬาและงานบันเทิงต่าง ๆ เข้าไปด้วย โดยแฟนแต่ละกลุ่มจะมีความชื่นชอบต่างกัน จึงมีลักษณะต่างกันทั้งในด้านลักษณะ ภาพลักษณ์ และพฤติกรรม เช่น แฟนดนตรีร็อก กีฬา ภาพยนตร์ ดารา นักร้อง เป็นต้น ปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดการนำ สื่อใหม่ (new media) เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต โซเชียลมีเดีย มาใช้ในการสื่อสาร (พงษ์ วิเศษสังข์, 2558) ซึ่งทำให้ผู้รับสารได้รับข้อมูลที่แตกต่างไปจากการใช้สื่อเก่า เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ที่มักให้ข้อมูลข่าวสารที่เน้นย้ำความเชื่อเดิม ๆ แต่ในสื่อใหม่นั้น ผู้ส่งสารเป็นใครก็ได้ และผู้รับสารสามารถเลือกเปิดรับได้อย่างมีเสรีภาพตามประโยชน์และความพึงพอใจที่ตนเองต้องการ (Ruggiero, 2000, อ้างถึงใน พงษ์ วิเศษสังข์, 2558)

นอกจากนี้ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีปัจจุบัน ยังทำให้เยาวชนและศิลปินที่ตนชื่นชอบมีโอกาที่จะพูดคุยและมีปฏิสัมพันธ์กัน ดังนั้นปรากฏการณ์การรวมตัวกันของเยาวชนที่สนใจศิลปิน นักร้องที่ตนเองชื่นชอบเดียวกันมีปริมาณเพิ่มขึ้น และมีความเหนียวแน่น รวมกันเป็นกลุ่มก้อนมากขึ้นกว่าในอดีต จากสถิติพบว่า ในปี 2558 มีศิลปินดาราจากประเทศเกาหลี เดินทางมายังประเทศไทย เพื่อจัดงานคอนเสิร์ตและแฟนมีตติ้งถึง 29 ครั้ง รวมจำนวนผู้ชมราว 145,000 คน โดยที่การพัฒนา

ของเทคโนโลยีและระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว มีความคิดและพฤติกรรมที่คล้ายกัน โดยวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นหนึ่งสามารถเผยแพร่ไปอีกที่หนึ่งได้อย่างรวดเร็ว (คัชพล จันเพชร, 2559) ทั้งนี้ เยาวชนไทยจำนวนไม่น้อย ได้มีรูปแบบการใช้ชีวิตที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมต่างประเทศ โดยการหาข้อมูลและติดตามข่าวสารเกี่ยวกับศิลปิน นักร้องที่ตนเองชื่นชอบผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต หรือมีพฤติกรรมการซื้อและการสะสมของที่ระลึก การไปชมคอนเสิร์ต การติดตามศิลปินนักร้องที่คลั่งไคล้ไปตามสถานที่ต่าง ๆ การผลิตสินค้าที่เกี่ยวกับศิลปิน เพื่อเป็นธุรกิจ การสร้างพื้นที่ส่วนตัวบนเว็บไซต์ การอ่านหรือการแต่งนิยายเกี่ยวกับศิลปินดารา การเต้นโคฟเวอร์ (cover dance) และการฝึกฝนหรือเรียนภาษาของศิลปินนักร้องนั้น ๆ หรือแม้กระทั่ง การไปทำศัลยกรรมเพื่อให้หน้าตาคล้ายคลึงกับศิลปินดาราที่ตนชื่นชอบ แฟนคลับเหล่านี้มีพฤติกรรม การรวมกลุ่มกัน เพื่อสนับสนุนศิลปินดาราที่ตนชื่นชอบ เช่น การแต่งตัวลอกเลียนแบบ การซื้อสินค้า ลิขสิทธิ์ การซื้อผลิตภัณฑ์ที่ศิลปินเป็นพรีเซ็นเตอร์ หรือการต่อแถวซื้อบัตรคอนเสิร์ตข้ามวันข้ามคืน เป็นต้น

ภาพของแฟนคลับ มักถูกมองจากสังคมภายนอกในแง่ลบมานาน (เจษฎา รัตนเขมากร, 2541) เนื่องจากแฟนเป็นวัฒนธรรมประชานิยม (popular culture) หรือ สิ่งที่เป็นที่ชื่นชอบหรือยอมรับโดยผู้คนจำนวนมาก สิ่งที่ถูกมองว่าไร้คุณค่าทางศิลปะ และสิ่งที่สร้างขึ้นมาเพื่อให้คนจำนวนมากชื่นชอบ เพื่อผลประโยชน์ทางการค้าหรือบริโภคนิยม ซึ่งผู้รับสารจะถูกมองว่า เป็นผู้ที่สามารถถูกครอบงำ และทำให้ไขว้เขวได้ง่าย เป็นผลของการแสวงหากำไรเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงนั้น แฟนคลับเป็นกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นแม้อยู่ในสภาพสังคมที่บีบรัด และเป็นผู้ที่ผลิตวัฒนธรรมในแบบของตนขึ้นมาด้วย จะเห็นได้ว่าทัศนคติที่มีต่อแฟนคลับนั้นจะแตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับมุมมองของคนหลายกลุ่ม ถ้าแฟนคลับถูกมองจากสายตาของคนภายนอก มักถูกมองผ่านแนวคิดแบบสังคมมวลชน (mass society) หรือมุมมองตามแนวคิดของสำนักแฟรงค์เฟิร์ต (the Frankfurt School) ที่มองแฟนคลับในแง่ลบ ว่าเป็นกลุ่มคนที่มีความคลั่งไคล้ ถูกหลอกได้ง่าย แต่ในทางกลับกัน หากแฟนคลับถูกมองจากคนวงใน หรือมองตามแนวคิดของสำนักวัฒนธรรมศึกษา (cultural studies) ความหมายของแฟนคลับจะถูกเข้าใจในอีกด้านหนึ่ง

นักจิตวิทยาและนักวิชาการ ได้ระบุว่า ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความชื่นชอบศิลปินในรูปแบบต่าง ๆ บ่งบอกถึงรูปแบบการชื่นชอบที่แตกต่างกัน ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพจิต

และคุณภาพชีวิตของเยาวชนหลาย ๆ ด้าน ตัวอย่างเช่น การศึกษาของ Sheridan, North, Maltby, และ Gillett (2007) ที่รายงานลักษณะแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การหาเงินด้วยวิธีที่ไม่ถูกต้องเพื่อนำไปซื้อบัตรชมคอนเสิร์ตหรือการแสดงของศิลปินที่ตนชื่นชอบ ซึ่งวิธีการเหล่านี้อาจเป็นสาเหตุของปัญหาสังคม หรือการซึมซับเอาค่านิยมที่ไม่เหมาะสมตามมาได้ จากการศึกษาของนักวิชาการไทย เช่น พีรภา สุวรรณโชติ (2551) ระบุว่าแฟนคลับที่มีความชื่นชอบศิลปินดารามีปัญหาด้านสุขภาพจิต เช่นการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ หรือ มีการฆ่าตัวตายตามศิลปินที่ชื่นชอบ เป็นต้น โดยเฉพาะแฟนคลับที่มีปริมาณและความเข้มข้นของความชื่นชอบในระดับแตกต่างกันก็จะส่งผลต่อปัญหาด้านสุขภาพจิตต่างกัน ในประเด็นความเข้มข้นของระดับความชื่นชอบศิลปินนี้ นักจิตวิทยา เช่น McCutcheon และคณะ (2002) ระบุว่า ความชื่นชอบในศิลปิน 2 รูปแบบ คือ การชื่นชอบเพื่อความบันเทิง-สังคม (Entertainment-social celebrity worship) และ การชื่นชอบแบบเข้มข้น-ผูกพันยึดติด (Intense-personal celebrity worship) เป็นระดับความชื่นชอบที่สัมพันธ์กับความรุนแรงและความเจ็บป่วยทางจิตน้อยกว่าการชื่นชอบศิลปินแบบที่ 3 คือ ความชื่นชอบแบบคลั่งไคล้รุนแรง (Borderline- pathological celebrity worship) ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาประเด็นด้านจิตวิทยาที่เชื่อมโยงเฉพาะสองรูปแบบแรกของความชื่นชอบศิลปินดารานั้น เนื่องจากเป็นการศึกษากลุ่มเยาวชนที่มีการปรับตัวและสุขภาพจิตโดยทั่วไปในระดับปกติ หรือเป็นกลุ่มที่อาจมีความเสี่ยงต่อการมีสุขภาพจิต

เมื่อพิจารณา การชื่นชอบศิลปินรูปแบบที่ 1 คือ การชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม (Entertainment-social celebrity worship) McCutcheon และคณะ (2002) ระบุว่า หมายถึง การที่เยาวชนชื่นชอบศิลปินดารารับรู้ว่าเป็นการชื่นชอบเพื่อความบันเทิง และติดตามข่าวสารของศิลปินดารารายอย่างใกล้ชิด มีเรื่องราวของศิลปินเป็นศูนย์กลางหรือประเด็นที่ใช้พูดคุยกันในสังคมของผู้ที่มีความชื่นชอบแบบเดียวกัน เยาวชนที่มีความชื่นชอบศิลปินดารารูปแบบที่ 1 มักมีมุมมองเช่นว่า ‘ตัวฉันและเพื่อนชอบที่จะพูดคุยถึงเรื่องที่ศิลปินที่พวกเราชื่นชอบทำ’ สำหรับ การชื่นชอบศิลปินรูปแบบที่ 2 คือ การชื่นชอบแบบเข้มข้น-ผูกพันยึดติด (Intense-personal celebrity worship) ซึ่งหมายถึง การที่เยาวชนหลงใหล เติบโตศิลปินดารารที่ชื่นชอบ สนใจใคร่รู้เกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของศิลปินดาราร มีการเชื่อมโยงตนเองเข้ากับศิลปินที่ชื่นชอบ และรู้สึกใกล้ชิดผูกพันเหมือนเป็นคนใกล้ชิดตัว เยาวชนที่มีความชื่นชอบศิลปินดารารูปแบบที่ 2 มักมีมุมมอง เช่น ‘ถ้าศิลปินคนโปรดของฉัน

ประสบกับเรื่องเลวร้าย ฉันจะรู้สึกเหมือนกับว่าเรื่องนั้นได้เกิดขึ้นกับฉันด้วย' (McCutcheon et al., 2002) การศึกษาวิจัยในประเทศไทยที่ผ่านมา เช่น พีรภา สุวรรณโชติ (2551), Derrick และคณะ (2008) นำเสนอผลการศึกษาวิจัยที่ว่า เยาวชนที่คลั่งไคล้ศิลปินดาราในระดับที่เหมาะสมอาจส่งผลกระทบต่อพวกเขาในเชิงบวกได้ ดังที่ พีรภา สุวรรณโชติ (2551) พบว่านอกเหนือจากการชื่นชอบในผลงานแล้ว กลุ่มแฟนคลับมีการเรียนรู้คุณค่าเชิงบวกจากศิลปินนักร้องเกาหลี ได้แก่ การเรียนรู้คุณค่าเชิงบวกเกี่ยวกับการใช้ชีวิต และคนรอบข้าง เช่น ในเรื่องของความพยายาม ความอดทน การตั้งใจ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์ หรือเป้าหมายที่ต้องการ อีกการศึกษาวิจัยหนึ่ง โดย Derrick และคณะ (2008) รายงานว่าการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง ส่งผลให้บุคคลที่มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มีการเห็นคุณค่าในตนเองและมีความรู้สึกดีต่อตนเองเพิ่มขึ้นหลังจากได้เขียนถึงศิลปินดาราที่ตนเองชื่นชอบ

อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนในผลกระทบของความชื่นชอบศิลปิน หรือความคลั่งไคล้ศิลปินดาราและการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชน ประกอบกับปรากฏการณ์เยาวชนที่คลั่งไคล้ศิลปินดาราก็ไม่ได้ลดลงในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา บทบาทของการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนว่าจะมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างความคลั่งไคล้ศิลปิน และตัวแปรทางจิตวิทยาที่บ่งชี้ถึงการมีสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดีของแฟนคลับเยาวชนมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ แม้ว่าการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับแฟนคลับเยาวชน ก่อนหน้านี้ ได้ให้ภาพว่าแฟนคลับที่มีความคลั่งไคล้ในระดับสูง มักจะมีความสัมพันธ์กับสุขภาวะทางจิตที่ไม่ดี ส่วนผู้ที่มีความสนใจในระดับความบันเทิงและการเข้าสังคม ไม่ส่งผลต่อสุขภาพจิตของเป็นแฟนคลับ นอกจากนี้กลุ่มแฟนคลับที่มีพฤติกรรมและสภาวะทางจิตใจที่เป็นปัญหา เป็นเพียงส่วนหนึ่งของแฟนคลับทั้งหมด ในขณะเดียวกัน ยังมีบุคคลที่มีความชื่นชอบ คลั่งไคล้และเป็นแฟนคลับศิลปินดาราอีกจำนวนไม่น้อย ที่ไม่ประสบปัญหาทางจิตใจ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยภายในอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากระดับและรูปแบบการคลั่งไคล้ศิลปิน เช่น การเผชิญปัญหา เพื่อศึกษาว่าปัจจัยภายในดังกล่าวจะมีผลต่อสุขภาพจิตแฟนคลับเยาวชนอย่างไร

การศึกษาด้านจิตวิทยาที่ผ่านมา ระบุว่า การเผชิญปัญหา (coping) เป็นทรัพยากรภายในที่สำคัญต่อการรับมือกับปัญหาของคนทุกช่วงวัย โดยทั่วไปคนเราจะมีการเผชิญปัญหาแบบที่มีประสิทธิภาพ และแบบไม่มีประสิทธิภาพที่ส่งผลต่อการมีสุขภาพจิตที่ดีแตกต่างกันด้วย ทั้งนี้ การ

เผชิญปัญหาในที่นี้ หมายถึง ความพยายามทางสติปัญญาและพฤติกรรมของบุคคลที่จะปรับเปลี่ยนความคิดหรือพฤติกรรมอยู่ตลอดเวลา เพื่อจัดการแก้ไขกับปัญหาหรือความเครียด ที่บุคคลนั้นประเมินว่าเป็นสิ่งคุกคาม (Lazarus & Folkman, 1984) Lazarus นำเสนอว่า การเผชิญปัญหา นี้เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การประเมินทางปัญญา เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดเวลา โดยประเมินสถานการณ์นั้นว่ามีผลอย่างไรต่อตนเองและจะเผชิญเหตุการณ์นั้นด้วยกลวิธีใด ขั้นตอนต่อมาคือการเผชิญปัญหา ซึ่งจะมีรูปแบบแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล โดยเมื่อบุคคลพยายามที่จะเผชิญปัญหา ก็จะสามารถเปลี่ยนการมองปัญหานั้นว่าเป็นสิ่งทำลาย ก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ (Lazarus & Folkman, 1984) รูปแบบการเผชิญปัญหาที่แต่ละบุคคลเลือกใช้นั้นอาจก่อให้เกิดผลต่าง ๆ กัน ดังที่ Coyle และ Vera (2013) พบว่าบุคคลที่มีวิธีการรับมือกับปัญหาที่ไม่เหมาะสม ส่งผลต่อสุขภาวะทางจิตที่ไม่ดี มีแนวโน้มจะมีความเครียดสูง และสามารถนำไปสู่อาการซึมเศร้าได้ การเผชิญปัญหาที่ส่งผลที่เชิงบวกต่อสุขภาวะทางจิตคือ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา และการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุน ส่วนการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา จะส่งผลในเชิงลบต่อสุขภาวะทางจิต ด้านการเผชิญปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความชื่นชมศิลปินดารานั้น Maltby, Day, McCutcheon, Gillett, และคณะ (2004) พบว่า แฟนคลับที่มีการชื่นชอบแบบรุนแรงผูกพันยึดติดจะสุขภาวะทางจิตในระดับต่ำ โดยอธิบายได้จากรูปแบบการรับมือกับปัญหาด้วยวิธีหลีกเลี่ยง ไม่เผชิญหน้ากับปัญหา เป็นไปได้ว่าบุคคลที่มีความชื่นชอบคลั่งไคล้ศิลปินในระดับเข้มข้น ใช้วิธีการเพิกเฉยต่อปัญหา แล้วให้ความสนใจกับศิลปินและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศิลปิน ในเวลาที่ตนเองประสบปัญหา เพื่อให้รู้สึกดีขึ้น แต่ไม่ได้จัดการแก้ไขปัญหาโดยตรง ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้ถูกแก้ไข

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างความชื่นชอบศิลปินดารารของเยาวชนกับประเด็นด้านสุขภาวะและคุณภาพชีวิต ที่เป็นภูมิคุ้มกันปัญหาด้านสุขภาพจิตนั้น การศึกษาวิจัยที่ผ่านมาจำนวนหนึ่งรายงานถึงรูปแบบความคลั่งไคล้ศิลปินดาราทั้งสองแบบ คือ การชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม และการชื่นชอบแบบเข้มข้น-ผูกพันยึดติด ว่าส่งผลกระทบต่อสุขภาวะและคุณภาพชีวิตของเยาวชนในทิศทางที่ต่างกัน ตัวอย่างเช่น ผลการศึกษาของ North, Sheridan, Maltby, และ Gillett (2007) ที่พบว่า บุคคลที่มีความคลั่งไคล้ศิลปินในรูปแบบการชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพันสูง จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับสูงกว่าผู้ที่มีความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบดังกล่าวในระดับต่ำ ส่วนการศึกษา

ของ Maltby, Day, McCutcheon, Gillett, และคณะ (2004) พบว่า เยาวชนที่มีระดับความคลั่งไคล้ศิลปินดาราส่งจะมีสุขภาวะทางจิตในระดับต่ำกว่าเยาวชนที่มีระดับความคลั่งไคล้ต่ำ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Reeves, Baker, และ Truluck (2012) ที่พบว่าเยาวชนที่คลั่งไคล้ศิลปินดาราลักษณะเข้มขันรุนแรงระดับสูงจะมีความพึงพอใจในชีวิตต่ำ ส่วนระดับความคลั่งไคล้ในลักษณะเพื่อความบันเทิงและสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับกับความพึงพอใจในชีวิต

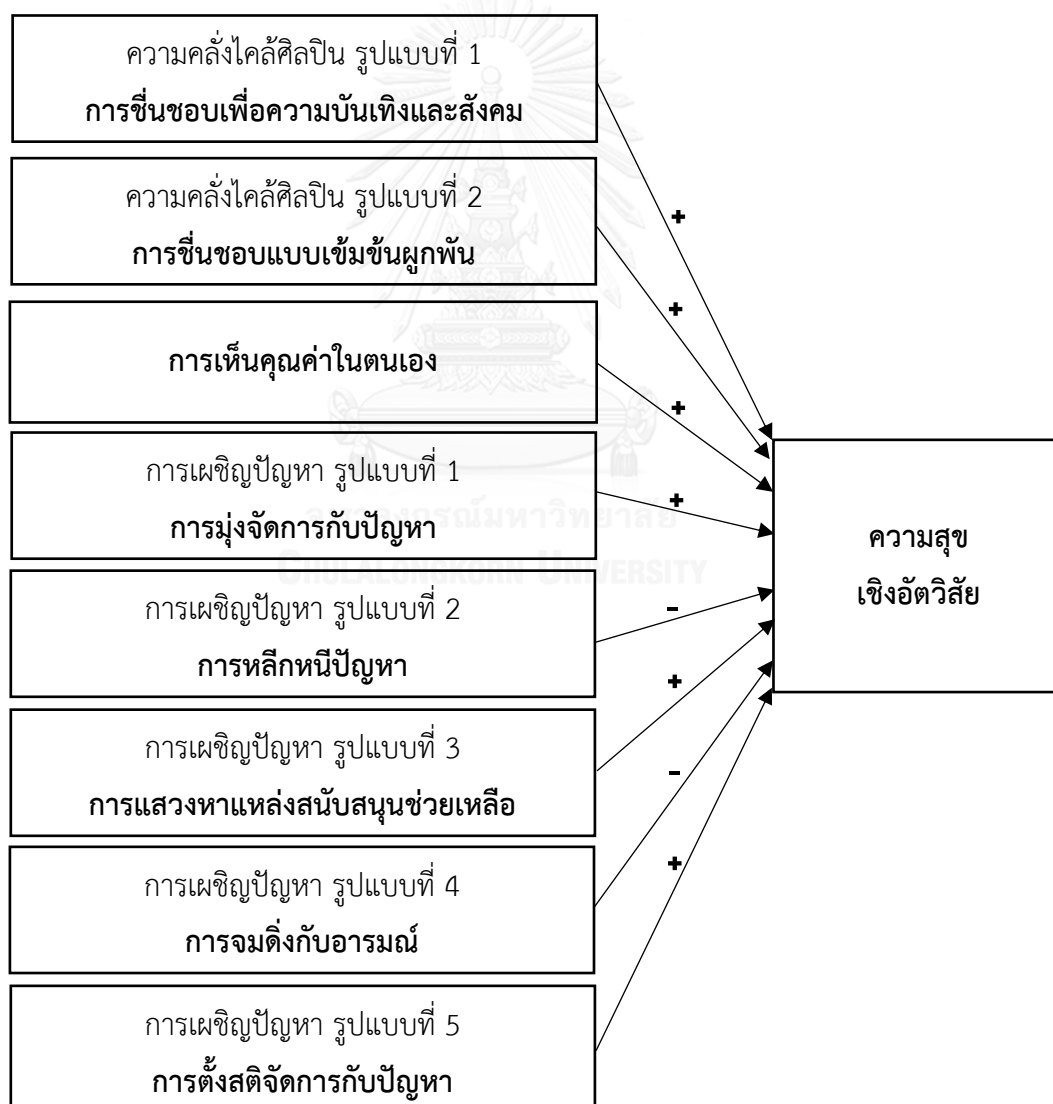
ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา รูปแบบความคลั่งไคล้ศิลปินว่าจะส่งผลต่อสุขภาวะและคุณภาพชีวิตของแฟนคลับเยาวชนหรือไม่ จึงได้เน้นถึงการศึกษาความสุขเชิงอัตวิสัย (subjective well-being) ซึ่งหมายถึง การที่บุคคลมีความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของตน และมีอารมณ์ความรู้สึกทางบวก (เช่น ความสุข ความเบิกบานใจ) มากกว่าความรู้สึกทางลบ (เช่น ความวิตกกังวล ซึมเศร้า) (Diener, 1984) ความสุขเชิงอัตวิสัยนี้ ส่งผลต่อการมีความคิดสร้างสรรค์ การมีอายุที่ยืนยาว และเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสังคมที่ดี

จากการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาของสังคมและวัฒนธรรม ส่งผลให้ในปัจจุบัน มีเยาวชนไทยที่เป็นแฟนคลับของศิลปินดารามากขึ้นกว่าในอดีต โดยภาพของแฟนคลับมักถูกเข้าใจผิดจากสังคมภายนอก การวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อให้บุคคลทั่วไปและผู้ที่เกี่ยวข้อง เข้าใจปรากฏการณ์การเป็นแฟนคลับ และทำการศึกษาว่าการชื่นชอบคลั่งไคล้ศิลปิน ของแฟนคลับเยาวชนไทย ส่งผลต่อสุขภาวะทางจิตของพวกเขาอย่างไร โดยในการวิจัยนี้เป็นผู้วิจัยได้มีคำถามการวิจัยว่า “รูปแบบความคลั่งไคล้ศิลปิน (2 รูปแบบ ได้แก่ ความชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม และความชื่นชอบแบบเข้มขันและยึดติด) การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา (5 รูปแบบ ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ และการเผชิญปัญหาแบบตั้งสติจัดการกับปัญหา) กับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย มีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด” ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังว่าการวิจัยครั้งนี้จะได้เป็นประโยชน์ในการทำ ความเข้าใจรูปแบบความคลั่งไคล้ศิลปินดารากลุ่มนี้ และจะช่วยให้นักจิตวิทยาการศึกษาที่ทำงานกับเยาวชนโดยเฉพาะเยาวชนที่มีความชื่นชอบศิลปินดาราดังกล่าว มีแนวทางสำหรับการส่งเสริมสุขภาพจิตในกลุ่มแฟนคลับเยาวชนนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบความคลั่งไคล้ศิลปิน (2 รูปแบบ ได้แก่ ความชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม และความชื่นชอบแบบเข้มข้นและยึดติด) การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา (5 รูปแบบ ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ และการเผชิญปัญหาแบบตั้งสติจัดการกับปัญหา) กับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย



สมมติฐานการวิจัย

1. ความคลั่งไคล้ศิลปิน (2 รูปแบบ ได้แก่ การชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม และ ความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย

2. การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย

3. การเผชิญปัญหาที่มีความสัมพันธ์กับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย

3.1 การเผชิญปัญหาแบบการมุ่งจัดการกับปัญหา การแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ และการตั้งสติจัดการกับปัญหา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย

3.2 การเผชิญปัญหาแบบการหลีกเลี่ยงปัญหา และการจมดิ่งกับอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย

4. ความคลั่งไคล้ศิลปิน (2 รูปแบบ ได้แก่ การชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม และ ความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน) การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา (ได้แก่ การมุ่งจัดการกับปัญหา การหลีกเลี่ยงปัญหา การแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ การจมดิ่งกับอารมณ์ และการตั้งสติจัดการกับปัญหา) สามารถทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ มีจำนวน 8 ตัวแปร ได้แก่

1. ความคลั่งไคล้ศิลปินดารา มี 2 แบบ คือ
 - 1.1 ความชื่นชอบเพื่อความบันเทิง-สังคม
 - 1.2 ความชื่นชอบแบบเข้มข้น-ผูกพัน
2. การเห็นคุณค่าในตนเอง
3. การเผชิญปัญหา มี 5 แบบ คือ
 - 3.1 การมุ่งจัดการกับปัญหา
 - 3.2 การหลีกเลี่ยงปัญหา

3.3 การแสวงหาการสนับสนุนช่วยเหลือ

3.4 การจมดิ่งกับอารมณ์

3.5 การตั้งสติจัดการกับปัญหา

ตัวแปรตาม มีจำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ ความสุขเชิงอัตวิสัย

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างจากแฟนคลับของศิลปินดาราคือเป็นเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยเป็นเยาวชนที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก เช่น (1) เป็นผู้มีอายุในช่วง 18-25 ปี เพศชายและหญิง (2) เป็นแฟนคลับของศิลปิน ได้แก่ ดารา นักร้อง และบุคคลที่มีชื่อเสียง ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ไม่น้อยกว่า 1 ปี โดยมีกิจกรรมของแฟนคลับในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ เข้าร่วมชมคอนเสิร์ตของศิลปิน เข้าร่วมงานแฟนมีตติ้งของกลุ่มแฟนคลับศิลปิน (Stever, 1994)

คำจำกัดความ

ความคลั่งไคล้ศิลปิน (Celebrity worship) หมายถึง เจตคติหรือความรู้สึกที่บุคคลมีต่อศิลปินที่ชื่นชอบในระดับที่มากกว่าแฟนโดยทั่วไป (Maltby, Houran, Lange, Ashe, & McCutcheon, 2002) และความคลั่งไคล้ศิลปินนี้ มีลักษณะของการหมกมุ่นและเสพติด อันเป็นลักษณะหนึ่งของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง สำหรับความรู้สึกที่บุคคลมีต่อศิลปินที่ชื่นชอบในลักษณะแฟนคลับ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจความคลั่งไคล้ศิลปิน 2 รูปแบบ คือ (1) ความชื่นชอบแบบสนใจใคร่รู้เพื่อความบันเทิงและสังคม (entertainment-social celebrity worship) หมายถึง การชื่นชอบศิลปินดาราคือรับรู้ว่าเป็นการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงมีเรื่องราวของศิลปินเป็นศูนย์กลางหรือประเด็นที่ใช้พูดคุยกันในสังคมของผู้ที่มีความชื่นชอบแบบเดียวกัน (2) ความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพันยึดติด (intense-personal celebrity worship) หมายถึง การหลงใหล เติบโตขึ้น ศิลปินดาราคือชื่นชอบ สนใจใคร่รู้เกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของศิลปินดาราคือ มีการเชื่อมโยงตนเองเข้ากับศิลปินที่ชื่นชอบ และรู้สึกใกล้ชิดผูกพันเหมือนเป็นตนใกล้ชิดตัว

ในงานวิจัยนี้ ความคลั่งไคล้ศิลปิน สามารถวัดได้จากมาตรวัดความคลั่งไคล้ศิลปินที่ผู้วิจัยปรับปรุงมาจาก มาตรวัดทัศนคติที่มีต่อศิลปิน (Celebrity Attitude Scale: CAS) ที่พัฒนาโดย (McCutcheon et al., 2002) และฉบับภาษาไทยโดย นภาพร ลักโนทัย (2551)

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล เมื่อบุคคลมีการประเมินคุณค่าของตนเองทั้งในภาพรวม เช่น ความสามารถ ความถนัด และเฉพาะด้าน เช่น รูปลักษณ์ เป็นต้น ซึ่งการประเมินนี้ เป็นได้ทั้งการประเมินในทางบวกและทางลบก็ได้ ขึ้นอยู่กับการรับรู้ที่บุคคลมีต่อตนเองและความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม โดย บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง จะประเมินตนเองในทางบวก มองว่าตนเองมีความศักยภาพที่จะทำสิ่งต่างๆ ยอมรับและเคารพในตนเอง และประเมินลักษณะและความสามารถของตนเองตามจริง ส่วนบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะขาดการยอมรับนับถือตนเอง มองว่าตนเองไม่มีคุณค่า รู้สึกว่าตนเองบกพร่อง และมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับความบกพร่องนั้น ไม่พอใจกับสิ่งที่ตนเองเป็น แสดงออกด้วยการพึ่งพาสังภายนอก หรือใช้กลไกการป้องกันตนเอง

ในงานวิจัยนี้ การเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถวัดได้จากมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเองที่ผู้วิจัยนำมาจาก มาตรวัดฉบับภาษาไทย ที่ปรับปรุงโดย พลอยชมพู อัครธัญย์ (2555) จากต้นฉบับภาษาอังกฤษ Self-Esteem Scale ที่พัฒนาโดย Rosenberg (1965)

การเผชิญปัญหา (Coping) หมายถึง ความพยายามในทางความคิดและพฤติกรรมของบุคคลที่เปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อที่จะจัดการกับปัญหาและความต้องการ ทั้งจากภายในและภายนอก ซึ่งบุคคลประเมินว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการคุกคามหรือเกินกว่าความสามารถที่ตนจะรับได้ แบ่งการเผชิญปัญหาออกเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้

1. การมุ่งจัดการกับปัญหา (problem engagement) หมายถึง การแสดงพฤติกรรมความคิด และอารมณ์ที่มุ่งจัดการกับปัญหา แบ่งออกเป็นด้านย่อย 6 ด้าน คือ การลงมือแก้ปัญหา การควบคุมอารมณ์ความรู้สึก การยอมรับ การให้กำลังใจตนเอง การตีความหมายใหม่ในทางบวกและการเติบโต และการหาทางผ่อนคลาย

2. การแสวงหาการสนับสนุนช่วยเหลือ (support seeking) หมายถึง การแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือศาสนา เพื่อการแก้ปัญหาและกำลังใจ แบ่งออกเป็น

ด้านย่อย 4 ด้าน คือ การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อแก้ปัญหา การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อกำลังใจ การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว และการพึ่งศาสนา

3. การตั้งสติจัดการกับปัญหา (mindful planning) หมายถึง การเตรียมการในการจัดการกับปัญหาด้วยการตัดสิ่งรบกวน การวางแผน จัดการสิ่งต่าง ๆ ให้เอื้อกับการแก้ปัญหา และรอคอยจังหวะที่เหมาะสมในการจัดการปัญหา แบ่งออกเป็นด้านย่อย 3 ด้าน คือ การระงับกิจกรรมอื่น การชะลอการเผชิญปัญหา และการวางแผน

4. การหลีกเลี่ยงปัญหา (avoidance) หมายถึง การแสดงพฤติกรรม และความคิดที่เลี่ยงออกจากการจัดการกับปัญหา แบ่งออกเป็นด้านย่อย 5 ด้าน คือ การปฏิเสธ การหลีกเลี่ยงปัญหา การไม่เกี่ยวข้องทางพฤติกรรม การไม่เกี่ยวข้องทางความคิด และการเฝ้าหวัง

5. การจมดิ่งกับอารมณ์ (emotional submission) หมายถึง การถูกครอบงำด้วยอารมณ์อันเนื่องมาจากปัญหา แสดงออกมาโดยความหมกมุ่นกับปัญหา ความวิตกกังวล การตำหนิตนเอง การระเบิดอารมณ์ ไปจนกระทั่งการไม่สามารถคิดหรือลงมือแก้ปัญหาได้ แบ่งออกเป็นด้านย่อย 5 ด้าน คือ การหมกมุ่นครุ่นคิดถึงปัญหา การเป็นกังวล การโทษตนเอง การระบายออกทางอารมณ์ และการไม่สามารถจัดการใด ๆ กับปัญหาที่เกิดขึ้น

ในงานวิจัยนี้ การเผชิญปัญหา สามารถวัดได้จากมาตรวัดการเผชิญปัญหาที่ผู้วิจัยพัฒนาจากมาตรวัดการเผชิญปัญหา โดย สุภาพรณ โคตรจรัส, ณัฐสุดา เต้พันธ์, และ พงศ์มนัส บุศยประทีป (2555) โดยอ้างอิงแนวคิดทฤษฎีการเผชิญความเครียดของ Lazarus (1966) และ Lazarus และ Folkman (1984)

ความสุขเชิงอัตวิสัย (Subjective Well-being) หมายถึง การประเมินทั้งทางด้านความรู้สึกและทางปัญญาของบุคคลเกี่ยวกับชีวิตโดยรวม บุคคลที่มีความสุขเชิงอัตวิสัย คือบุคคลที่มีความสมดุลระหว่างภาวะอารมณ์ทางบวกและภาวะอารมณ์ทางลบ โดยมีความรู้สึกทางบวกสูงกว่าความรู้สึกทางลบ และมีความพึงพอใจในชีวิต โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ตามแนวคิดของ Diener, Emmons, Larsen, และ Griffin (1985) คือ (1) ความพึงพอใจในชีวิต (life satisfaction) คือความพึงพอใจโดยรวมและความพึงพอใจในเรื่องที่สำคัญ เช่น งาน ชีวิตสมรส (2) ความรู้สึกทางบวก (positive affect) คือการประสบกับอารมณ์ความรู้สึกที่น่าพอใจ สบายใจ รื่นรมย์

เพลิตเพลิน (3) ความรู้สึกทางลบ (negative affect) คือ การประสบกับอารมณ์ความรู้สึกที่ไม่น่าพึงพอใจ ไม่สบายใจ ไม่รื่นรมย์ ไม่เพลิตเพลิน เพียงเล็กน้อย

ในงานวิจัยนี้ ความสุขเชิงอัตวิสัย สามารถวัดได้จากมาตรวัดความสุขเชิงอัตวิสัย ประกอบด้วย 2 มาตรวัดย่อย ได้แก่ (1) มาตรวัดความพึงพอใจในชีวิต (Satisfaction with Life Scale) ฉบับภาษาไทย แปลและเรียบเรียงโดย หยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) พัฒนามาจากมาตรวัดของ Pavot และ Diener (1993) และ (2) มาตรวัดความรู้สึกทางบวกและทางลบ (The Positive and Negative Affect Schedule) ฉบับภาษาไทย โดย หยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) พัฒนามาจากของ พิมลรัตน์ ทิศากาศย์ (2548) ซึ่งข้อกระทงจำนวนหนึ่งแปลมาจากมาตรวัดต้นฉบับของ Watson, Clark, และ Tellegan (1988) โดยมีวิธีการคำนวณระดับความสุขเชิงอัตวิสัยด้วยวิธีการนำค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในชีวิตบวกกับค่าเฉลี่ยความรู้สึกทางบวกแล้วลบกับค่าเฉลี่ยความรู้สึกทางลบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา และ ความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย
2. ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีแนวทางในการส่งเสริมป้องกันปัญหาด้าน สุขภาพจิต และพัฒนาความสุขเชิงอัตวิสัยเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของเยาวชนในกลุ่มนี้ต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมครอบคลุมเนื้อหา ได้แก่ ความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา ความสุขเชิงอัตวิสัย และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความคลั่งไคล้ศิลปิน (Celebrity worship)

ความคลั่งไคล้ศิลปิน เริ่มมาจาก การศึกษาเรื่องของ “แฟน (fan)” ซึ่งหมายถึงบุคคลที่มีความชื่นชอบหรือสนใจ ในตัวบุคคล กลุ่มคน งานศิลปะ หรือแนวความคิด โดยพฤติกรรมที่แสดงออก จากความชื่นชอบนั้นอยู่บนบรรทัดฐานที่สังคมทั่วไปยอมรับได้ Thorne และ Bruner (2006) ส่วน “Fanatic” หมายถึงบุคคลที่มีความชื่นชอบ คลั่งไคล้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยแสดงออกด้วยพฤติกรรมที่รุนแรง เข้มข้น จนสังคมทั่วไปมองว่าผิดปกติ ละเมิดกฎเกณฑ์ทางสังคม ต่อมาคำเรียกรวมกันของกลุ่มแฟน นี้ว่า “แฟนดอม (fandom)” หรือ “แฟนคลับ (fanclub)” หมายถึงกลุ่มคนที่คลั่งไคล้ เป็นการรวมกลุ่มกันของ “แฟน” ที่มีความชื่นชอบศิลปินดารากลุ่มเดียวกัน Jenkins (1992) กล่าวถึงแฟนดอมว่าเป็นกลุ่มแฟนที่ผลิตเรื่องราวในกลุ่มของพวกเขาเอง นอกจากนี้ยังผลิตนวนิยาย ภาพพิมพ์ เพลง และวิดีโอและการแสดงต่าง ๆ ด้วยตนเอง

เมื่อพิจารณา คำว่า “แฟน” ถูกนิยามความหมายไว้หลากหลาย จากมุมมองของหลายกลุ่มคน ทำให้เกิดความหมายที่แตกต่างออกไปตามแนวคิด ขึ้นอยู่กับว่าผู้นิยามจะยืนอยู่บนจุดยืนของคนนอก หรือคนใน (สุปรีดา ซ่อลำไย, 2549) ภาพของแฟนดอม มักถูกมองจากสังคมภายนอกในแง่ลบมานาน (เจษฎา รัตนเขมากร, 2541) เนื่องจากแฟนเป็นวัฒนธรรมประชานิยม (popular culture) ซึ่งผู้รับสารจะถูกมองว่า เป็นผู้ที่สามารถถูกรอบงำ และทำให้ไขว่ไขว่ได้ง่าย เป็นผลของการแสวงหากำไรเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงนั้น แฟนคลับเป็นกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์มีความกระตือรือร้นแม้ อยู่ในสภาพสังคมที่บีบรัด และเป็นผู้ที่ผลิตวัฒนธรรมในแบบของตนขึ้นมาด้วย โดย สีญาพัฒน์ จงรักษ์ (2549) สรุปเกี่ยวกับความหมายของ “แฟน” และ “แฟนดอม” ว่าการเพนแฟนนั้นเกิดจากการที่บุคคลชื่นชอบและพอใจในสิ่งต่าง ๆ จนกลายมาเป็นความ คลั่งไคล และรวมตัวกันจนถูกเรียกว่าแฟน

นอกจากนี้ แฟนดอม ยังหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่ชื่นชอบนักแสดงคนใดคนหนึ่ง หรือ การแสดงประเภทใดประเภทหนึ่ง เช่น ดนตรี ภาพยนตร์ นวนิยาย อย่างเด่นชัด (McQuail, 1997) โดยที่แฟนดอมในระดับอ่อนที่สุด คือ การให้ความสนใจสื่อประเภทใดประเภทหนึ่ง และแฟนดอมในระดับที่รุนแรงที่สุด คือการทุ่มเทด้านอารมณ์ความรู้สึก และมีกิจกรรมที่มุ่งเน้นในสื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น บุคคลที่เป็นแฟนละครชุดทางโทรทัศน์ จะมีความผสมกันระหว่างความชื่นชอบในตัวละครตามบท กับความนิยมชมชอบผู้แสดงที่แสดงเป็นตัวละครนั้น หรือเมื่อผู้ชมไม่สามารถแยกเรื่องที่เป็นนิยายกับเรื่องจริงได้อย่างชัดเจน

สำหรับ คำว่า ความคลั่งไคล้ศิลปิน (Celebrity worship) หมายถึง ระดับของการเป็นแฟนผู้มีความหลงใหล คลั่งไคล้ในตัวศิลปินในระดับสูงกว่าแฟนทั่วไปในระดับปกติ (Maltby et al., 2002) การคลั่งไคล้ศิลปินเป็นลักษณะหนึ่งของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงแบบรุนแรงกว่าปกติ ซึ่งประกอบไปด้วย ความหมกมุ่นถึงขั้นเสพติด โดยการคลั่งไคล้ศิลปินเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้หลายระดับ ตั้งแต่การชื่นชอบ ชื่นชมในระดับปกติ จนถึง ความคลั่งไคล้ระดับรุนแรง ดังที่ McCutcheon และคณะ (2002) ระบุว่า การคลั่งไคล้ศิลปิน หมายถึงเจตคติหรือความรู้สึกที่บุคคลมีต่อศิลปินที่ชื่นชอบ ซึ่งสามารถวัดได้จากมาตรวัดทัศนคติที่มีต่อศิลปิน Celebrity Attitude Scale (CAS; McCutcheon et al., 2002) โดย ประกอบด้วย 3 รูปแบบ คือ ระดับสนใจใคร่รู้เพื่อความบันเทิงและสังคม ระดับเข้มข้นผูกพันยึดติด และระดับคลั่งไคล้รุนแรง

Stever (2011) กล่าวว่าการใช้คำเฉพาะเพื่อเรียกกลุ่มบุคคลที่มีความชื่นชอบศิลปินดารา และการรับรู้ความหมายของคำ มีอยู่หลากหลาย เช่น คำว่า “แฟน” “แฟนคลับ” “ผู้คลั่งไคล้ศิลปิน” มีความแตกต่างกันในด้านพฤติกรรมและความรู้สึกภายใน ไม่สามารถใช้แทนกันในทุกกรณีได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากว่า ในกลุ่มงานที่ศึกษาเกี่ยวกับผู้ที่ชื่นชอบศิลปินดาราก่อนหน้านี้หลายงาน ได้ใช้ คำว่า ผู้ที่คลั่งไคล้ศิลปิน (celebrity worshipper) และ แฟน (fan) เป็นคำที่สามารถใช้เรียกแทนกันได้ โดยมีความหมายเหมือนกัน Stever (2011) จึงได้ทำการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแฟนของ Star Trek จำนวน 87 คน และ Josh Groban จำนวน 105 คน โดยมีเกณฑ์คัดเข้าอ้างอิงเกณฑ์ซึ่งอธิบายลักษณะของแฟน ว่าเป็นผู้ที่ เขียนจดหมายถึงดารา ศิลปิน เป็นผู้ ที่เข้าร่วมงานที่แฟนมารวมตัวกัน หรือสามารถใกล้ชิดกับบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นสมาชิกของแฟนคลับ หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของแฟนคลับ และ มีของสะสมซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลชื่อเสียง ผู้วิจัยให้กลุ่ม

ตัวอย่างตอบแบบสอบถามเพื่อวัดระดับความคลั่งไคล้ดารา พบว่าผู้ที่แฟนที่เหนียวแน่นของ Star Trek และ Josh Groban มีระดับความคลั่งไคล้ศิลปินดาราโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและเข้าสังคม และอยู่ในระดับต่ำสำหรับความคลั่งไคล้แบบเข้มข้น ผูกพันและแบบรุนแรง ในการศึกษานี้ ได้มีข้อสรุปว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมของแฟนที่เหนียวแน่น อาจไม่ได้เกิดจากความคลั่งไคล้เพียงอย่างเดียว แต่ประกอบไปด้วยสาเหตุอื่น ๆ เช่น การได้พบปะผู้คน การได้ทำงานเพื่อสังคม หรือโอกาสที่จะได้ท่องเที่ยว เป็นต้น ดังนั้น คำว่า แฟน กับความคลั่งไคล้ศิลปิน ไม่ได้เป็นคำที่มีความหมายเดียวกันในทุกกรณี

นอกจากนี้ การคลั่งไคล้ศิลปินดารา สามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิดเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง (Rubin & Perse, 1987) กล่าวถึงการที่ปรากฏการณ์ที่ผู้รับสื่อ ผู้ชมโทรทัศน์ ชมภาพยนตร์ ฟังเพลง เกิดความรู้สึกผูกพันกับบุคคลที่ปรากฏในสื่อและสร้างจินตนาการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลที่ชื่นชอบ รับรู้ว่าคุณเองรู้จักหรือใกล้ชิดสนิทสนมกับบุคคลที่ปรากฏอยู่ในสื่อ ซึ่งเป็นลักษณะการรับรู้เพียงฝ่ายเดียว โดย Maltby, Houran, และ McCutcheon (2003) กล่าวว่าความคลั่งไคล้ศิลปินดาราเป็นลักษณะหนึ่งของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงในระดับสูงกว่าปกติ ทำให้ผู้ที่มีความคลั่งไคล้ศิลปินดารา มีพฤติกรรมเสพติดและหมกมุ่นกับบุคคลหรือกลุ่มคนที่ตนเองชื่นชอบ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ ความหมายของความคลั่งไคล้ศิลปินตามแนวของ McCutcheon และคณะ (2002) ว่า หมายถึง เจตคติหรือความรู้สึกที่บุคคลมีต่อศิลปินที่ชื่นชอบในระดับที่มากกว่าแฟนโดยทั่วไป มีลักษณะของการหมกมุ่นและเสพติด รูปแบบของการคลั่งไคล้ศิลปินประกอบด้วย 3 รูปแบบ คือ ระดับสนใจใคร่รู้เพื่อความบันเทิงและสังคม ระดับเข้มข้นผูกพันยึดติด และระดับคลั่งไคล้รุนแรง ผู้ที่มีความคลั่งไคล้ศิลปิน จะมีความรู้สึกผูกพัน ใกล้ชิดสนิทสนมกับศิลปินที่ชื่นชอบเป็นลักษณะหนึ่งของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคลั่งไคล้ศิลปิน

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความคลั่งไคล้ศิลปินที่มีการศึกษาอยู่ในปัจจุบัน ประกอบด้วยแนวคิดหลัก 2 แนวคิด ได้แก่

แนวคิดที่ 1 แนวคิดเรื่องแฟนดอม (Fandom) นิยามของคำว่า “แฟน” ถูกกล่าวถึงโดย Jenkins (1992) ซึ่งคำว่า แฟน มาจากคำว่า “Fanatic” มีหมายถึงความหลงใหล คลั่งไคล้ แฟน เกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อศตวรรษที่ 19 เมื่อนักข่าวต้องการอธิบายเกี่ยวกับผู้คนที่คอยติดตามที่นักกีฬาเมื่ออาชีพ จึงได้กำหนดคำว่า “แฟน” ขึ้นมาเพื่อใช้เรียกคนกลุ่มนี้ หลังจากนั้นความหมายของ แฟน ก็ถูกพัฒนาต่อมา โดยขยายความถึง ความจงรักภักดีของผู้ที่อุทิศตนเพื่อภารกิจและงานบันเทิงต่าง ๆ เข้าไปด้วย โดยแฟนแต่ละกลุ่มจะมีความชื่นชอบต่างกัน จึงมีลักษณะต่างกันทั้งในด้านลักษณะภาพลักษณ์ และพฤติกรรม เช่น แฟนดนตรีร็อก กีฬา ภาพยนตร์ ดารา นักร้อง เป็นต้น

แนวคิดในเรื่อง แฟนดอม หรือ การเป็นแฟนคลับของศิลปินดารา Jensen (1992) ได้แบ่งลักษณะของแฟนตามลักษณะอาการทางสังคมเป็น 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1- แฟนที่หลงใหลแต่เพียงลำพัง (obsessed loner) เป็นแฟนที่แยกตัวจากสังคมครอบครัวชีวิต ทำให้ถูกครอบงำจากบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ตนเองชื่นชอบได้ง่าย จนสูญเสียความเป็นตัวเอง

ลักษณะที่ 2- กลุ่มแฟนผู้บ้าคลั่ง (frenzied fan) เป็นกลุ่มคนที่มีหลงใหลในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความจงรักภักดีต่อศิลปินดารา สิ่งที่ตนชื่นชอบ รวมทั้งเกิดความจงรักภักดีต่อกลุ่มคนที่หลงใหลในสิ่งเดียวกัน เช่น แฟนฟุตบอล ดนตรีร็อก ศิลปินดารานักร้อง

นอกจากนี้ McCutcheon และคณะ (2002) ได้ แบ่งรูปแบบของความคลั่งไคล้ศิลปินดาราตามระดับความหมกมุ่น หลงใหล โดยออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

รูปแบบที่ 1 - การชื่นชอบเพื่อความบันเทิง-สังคม (entertainment-social celebrity worship) หมายถึง บุคคลที่ชื่นชอบศิลปินดาราโดยรับรู้ว่าเป็นการชื่นชอบเพื่อความบันเทิง และติดตามข่าวสารของศิลปินดาราอย่างใกล้ชิด มีเรื่องราวของศิลปินเป็นศูนย์กลางหรือประเด็นที่ใช้พูดคุยกันในสังคมของผู้ที่มีความชื่นชอบแบบเดียวกัน มีระดับความคลั่งไคล้ในระดับต่ำ ตัวอย่างเจตคติของผู้ที่มีความคลั่งไคล้ในระดับนี้ เช่น ‘ตัวฉันและเพื่อนชอบที่จะพูดคุยถึงเรื่องที่ศิลปินที่พวกเราชื่นชอบทำ’

รูปแบบที่ 2 - การชื่นชอบแบบเข้มข้น-ผูกพันยึดติด (intense-personal celebrity worship) หมายถึง บุคคลที่มีลักษณะหลงใหล เติบโตศิลปินดาราที่ชื่นชอบ สนใจใคร่รู้เกี่ยวกับชีวิต

ส่วนตัวของศิลปินดารามีการเชื่อมโยงตนเองเข้ากับศิลปินที่ชื่นชอบ และรู้สึกใกล้ชิดผูกพันเหมือนเป็นต้นใกล้ตัวตัวอย่างเจตคติของผู้ที่มีความคลั่งไคล้ในระดับนี้ เช่น ‘หากศิลปินคนโปรดของฉันประสบกับเรื่องเลวร้าย ฉันจะรู้สึกเหมือนกับว่าเรื่องนั้นได้เกิดขึ้นกับฉันด้วย’

รูปแบบที่ 3 - การคลั่งไคล้แบบรุนแรง (borderline-pathological celebrity worship)

หมายถึง บุคคลที่มีระดับความคลั่งไคล้ศิลปินดารารุนแรงที่สุด มีพฤติกรรมคุกคาม เช่นการ สะกดรอยตามศิลปินดารา จนสร้างความวิตกกังวลแก่ศิลปิน ซึ่งเรียกว่า Stalker (หรือ ซาแซงแฟน สำหรับศิลปินเกาหลี) ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรม ความคิด และจินตนาการเกี่ยวกับศิลปินที่ตนเองชื่นชอบได้ ตัวอย่างเจตคติของผู้ที่มีความคลั่งไคล้ในระดับนี้ เช่น ‘หากฉันได้รับเงินมา 1,000 ดอลลาร์ ให้คิดจะใช้เงินนั้นซื้อของใช้ส่วนตัวของศิลปินที่ฉันชื่นชอบ’

จากการศึกษาวิจัยก่อนหน้านี้ พบว่างานวิจัยส่วนมาก ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความคลั่งไคล้ศิลปินดาราระดับความสนใจเพื่อความบันเทิงและสังคม และระดับความสนใจเข้มข้นและยึดติด กับตัวแปรทางจิตวิทยาอื่น ๆ โดยไม่ได้กล่าวถึงความคลั่งไคล้ศิลปินดาราระดับคลั่งไคล้เป็นไปได้อีกกลุ่มประชากรที่มีความคลั่งไคล้ศิลปินดาราระดับนี้ อาจมีจำนวนน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับอีก 2 ระดับ

แนวคิดที่ 2 แนวคิดเรื่องปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกึ่งความจริง (Parasocial Relationship)

การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกึ่งความจริง ถูกวางแนวคิดโดย Rubin และ Perse (1987) ว่าเป็นปรากฏการณ์ที่ผู้ชมละครโทรทัศน์ สร้างจินตนาการ เกี่ยวกับมิตรภาพ ความผูกพัน ระหว่างตนเองกับผู้ที่ปรากฏตัวอยู่ในสื่อ โดย Horton และ Wohl (1956) กล่าวว่าผู้ชมจะรับรู้ว่าคุณรู้จักและเข้าใจบุคคลในสื่อ เปรียบเสมือนกับเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดสนิทสนม เป็นเพื่อนหรือคนในครอบครัว โดยเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากฝ่ายเดียว ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นมักมีลักษณะของการมีส่วนร่วมมากกว่าการมีปฏิสัมพันธ์ที่แท้จริง

นักวิชาการไทย เช่น พิรภา สุวรรณโชติ (2551) ได้รวบรวมแนวคิดเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกึ่งความจริงระหว่างผู้รับสื่อและบุคคลมีชื่อเสียง นอกจากจะเป็นผู้ที่ปรากฏตัวในโทรทัศน์ ยังรวมถึงสื่ออื่น ๆ เช่น ภาพยนตร์ เพลง ได้แก่ ศิลปิน ดารา นักร้อง และสรุปลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกึ่งความจริง ว่าเป็นการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับตัวศิลปิน เป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่ผู้ชมมีต่อบุคคลที่ปรากฏทางสื่อ โดยกลุ่มผู้ชมที่เป็นแฟนคลับเยาวชนอาจมี

ความรู้สึกผูกพันหรือชื่นชอบในตัวศิลปินนักร้องมากจนจินตนาการว่าตนมีความรู้จักสนิทสนม และเข้าใจความรู้สึกของศิลปินราวกับว่าศิลปินผู้นั้นเป็นเพื่อนสนิทหรือคนใกล้ชิดของตน (พีรภา สุวรรณโชติ, 2551)

Isotalus (1995) อธิบายว่าความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของสื่อรายการหรือตัวฟรีเซนต์เตอร์ หากแต่ขึ้นอยู่กับ การได้ดูบุคคลในสื่ออย่างต่อเนื่อง มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นฝ่ายเดียว โดยการเกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงนี้มีรากฐานอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยความสัมพันธ์ในลักษณะจะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ชมได้ เพราะรายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่ถูกติดตามชมเนื่องจากผู้ชมต้องการมีเพื่อน เมื่อมีการติดตามชมอย่างสม่ำเสมอ ผู้ชมจะพัฒนาความรู้สึกและมีการเรียนรู้ว่าบุคคลในสื่อ นั้นเปรียบเสมือนเพื่อนของคุณ ลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมนี้สามารถเกิดขึ้นได้กับผู้รับสื่อและบุคคลทั่วไป โดยไม่ได้สื่อถึงความผิดปกติหรือปัญหาทางจิตใด ๆ

เนื่องจากปัจจุบัน มีการใช้สื่อใหม่ต่าง ๆ มาใช้ร่วมกันกับสื่อเก่า เช่น โทรทัศน์ วิทยุ การศึกษาของ Kim และ Song (2016) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้โซเชียลมีเดียที่ส่งผลกระทบต่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงกับผู้รับสื่อ ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยตนเองผ่านช่องทางโซเชียลมีเดีย

ของศิลปิน ดารา และบุคคลที่มีชื่อเสียง ทั้งการเปิดเผยตนเองในรูปแบบเป็นทางการ เช่น ผลงาน และในรูปแบบส่วนตัว เช่น การแบ่งปันประสบการณ์เกี่ยวกับครอบครัว เพื่อน งานอดิเรกของตน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงของแฟนคลับและผู้ชมผลงาน

กิจกรรมของแฟนคลับ โดยทั่วไปแล้วผู้ที่เป็แฟนคลับของศิลปิน ดารา นักร้อง มีการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปินคนโปรดของตน โดยมีคำศัพท์เฉพาะที่ใช้เรียกกิจกรรมหรือ กลุ่มผู้ที่มีความชื่นชอบ คลั่งไคล้ศิลปิน ในลักษณะต่าง ๆ โดยส่วนหนึ่งเป็นคำที่เริ่มต้นเรียก จากแนวคิดทางยุโรป เกี่ยวกับศิลปิน แฟน และงานบันเทิงต่าง ๆ เช่น แฟนดอม แฟนฟิคชั่น แฟนอาร์ต และส่วนหนึ่งมาจากวัฒนธรรมประชานิยมของเอเชีย ได้แก่ เกาหลี และญี่ปุ่น เช่น แฟนคาเฟ่ แฟนแอก แฟนแคม เป็นต้น และถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในกลุ่มแฟนคลับในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1

คำศัพท์เกี่ยวกับกิจกรรมของแฟนคลับและศิลปิน

| คำศัพท์ | ความหมาย |
|---|--|
| แฟนดอม (fandom) | กลุ่มแฟนคลับของศิลปิน หรือ อาณาจักรแฟนคลับ ซึ่งจะมีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น แคสลิโอเปีย กลุ่มแฟนคลับของวงทงบังชินกิ เอลฟ์ กลุ่มแฟนคลับของวงซูเปอร์จูเนียร์ ไดรเคชันเนอร์ กลุ่มแฟนคลับของวง วันไดรเคชัน บีลีเบอร์ กลุ่มแฟนคลับของ จัสติน บีเบอร์ เป็นต้น |
| แฟนเบส (fanbase) | กลุ่มแฟนคลับที่รวมตัวกันตั้งกลุ่มสนับสนุนศิลปิน อาจออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แฟนเพจในเฟซบุ๊ก หรือบัญชีทวิตเตอร์ที่อัปเดตเรื่องเกี่ยวกับศิลปินโดยเฉพาะ อัปเดตตารางงาน ผลงาน รูปถ่าย รวมถึงแปลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับศิลปิน |
| แฟนไซต์ (fansite) หรือ แฟนเพจ (fanpage) | เว็บไซต์ของศิลปินที่แฟนคลับสร้างขึ้นมาเพื่อสนับสนุนอย่างเป็นทางการ และดูแลจัดการโดยแฟนคลับ เรียกได้อีกอย่างว่า แฟนเพจ หมายถึง เว็บไซต์ที่แฟนคลับจัดทำขึ้นเอง เพื่ออัปเดตตารางงานและผลงานของศิลปิน |
| แฟนฟิคชั่น (fan fiction) | เรื่องที่ตั้งขึ้นจากจินตนาการของแฟนคลับ แฟนการ์ตูน หรือแฟนนิยาย โดยอาศัยตัวละครและเหตุการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นในต้นฉบับมาสร้างโครงเรื่องใหม่ เพิ่มเติมเสริมเรื่องราวที่ต้องการลงไปใหม่ |
| แฟนแอค (fanacc) หรือ แฟนแอคเคาท์ (fanaccount) | ข้อมูลหรือข้อความต่าง ๆ ที่แฟนคลับโพสขึ้น ณ เว็บไซต์ที่ใดที่หนึ่ง |
| แฟนแคม (fancam) | คลิปวิดีโอของศิลปินที่ถูกถ่ายขึ้นโดยแฟนไซต์ แฟนคลับคนอื่นที่ไม่ใช่สำนักข่าวหรือรายการโทรทัศน์ |

| คำศัพท์ | ความหมาย |
|---|--|
| แฟนไซน์ (fansign) | งานแจกจ่ายเซ็น โดยศิลปินจะแจกจ่ายเซ็นที่อัลบั้ม หรือ ผลงานที่ศิลปินเป็นพรินเตอร์ หรือถ่ายแบบ |
| แฟนมีตติ้ง (fanmeeting) หรือ แฟนมีต (fanmeet) | งานที่พบปะพูดคุยระหว่างศิลปินกับแฟนคลับ อาจมี กิจกรรมต่าง ๆ เช่น ร้องเพลง เล่นเกม จับรางวัล เป็นต้น |
| แฟนคาเฟ่ (fancafe) | เว็บไซต์ที่รวบรวมแฟนคลับของวงนั้น ๆ อย่างเป็นทางการ ส่วนใหญ่ต้นสังกัดของศิลปินจะเป็นผู้จัดทำขึ้น มีการสมัคร สมาชิกทั้งแบบฟรีและมีค่าใช้จ่าย |
| แฟนอาร์ต (fanart) | งานวาดที่เกิดขึ้นโดยแฟนคลับ |
| แฟนเมด (fanmade) | งานตัดต่อหรือการแก้ไขสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับศิลปินที่เกิดขึ้น โดยแฟนคลับ |
| แฟนบอย (fanboy) | แฟนคลับที่เป็นผู้ชาย |
| แฟนเกิร์ล (fangirl) | แฟนคลับที่เป็นผู้หญิง |
| การเต้นโคฟเวอร์ (cover dance) | การเต้นเลียนแบบศิลปินที่เราชื่นชอบ หรือการนำเพลงและ การเต้นของศิลปินที่ชื่นชอบมาแสดง |
| OPV (original promotional videos) | มิวสิควิดีโอที่ไม่ใช่ของทางต้นสังกัดของนักร้อง ดารา ผลิต หรือจัดทำ แต่เป็นแฟนคลับทำขึ้นมาเองในช่วงโอกาสพิเศษ เช่น วันเกิดของศิลปินดาราที่ชื่นชอบ โดยใช้เพลงของทาง ค่ายเพลง แต่ภาพที่แสดงเป็นการตัดต่อของแฟนคลับทำขึ้น ประกอบเพลง |

การประเมินระดับความคลั่งไคล้ศิลปิน

ปัจจุบันนี้มีการพัฒนามาตรวัดเพื่อประเมินความคลั่งไคล้ศิลปินหลัก 2 เครื่องมือ ได้แก่ (1) แบบวัดทัศนคติที่มีต่อศิลปินดาราและ (2) แบบวัดระดับการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง

เครื่องมือที่ 1 แบบวัดทัศนคติที่มีต่อศิลปินดารา Celebrity Attitude Scale (CAS) โดย McCutcheon และคณะ (2002) พัฒนามาจากแนวคิดเรื่องการคลั่งไคล้ศิลปิน ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 34 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

(1) ความชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของศิลปินดารา ที่ตนเองชื่นชอบตามสื่อต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด จำนวน 10 ข้อ

(2) ความชื่นชอบแบบเข้มข้นและยึดติด มีความหลงใหล เติบโตศิลปินดาราที่ตนเองชื่นชอบ ถึงขั้นเสพติด จำนวน 9 ข้อ

(3) ความคลั่งไคล้รุนแรง มีความคลั่งไคล้ศิลปินดาราในระดับรุนแรงที่สุด เพื่อฝันถึงศิลปินดารา ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ จำนวน 14 ข้อ

ทั้งนี้ จากการศึกษามาตรวัดทัศนคติที่มีต่อศิลปินดารา Celebrity Attitude Scale (CAS) พบว่าข้อคำถามในส่วนของรูปแบบความคลั่งไคล้รุนแรงนั้น มีลักษณะอาการของผู้ที่มีความผิดปกติทางจิตใจ เช่น ข้อคำถาม ‘ฉันและศิลปินคนโปรดของฉันมีรหัสลับในการสื่อสารกันเป็นส่วนตัวโดยที่คนอื่นไม่มีทางรู้’ ‘ถ้าฉันต้องการความช่วยเหลือ ศิลปินคนโปรดของฉันจะมาช่วยฉันทันที’ ‘ถ้าฉันบุกไปหาศิลปินคนโปรดถึงบ้านโดยไม่ได้รับเชิญ เขาจะดีใจที่ได้พบฉันอย่างแน่นอน’ เป็นต้น ดังนั้นในการวิจัยนี้ จึงตัดข้อคำถามในรูปแบบความคลั่งไคล้รุนแรงออกไป และศึกษารูปแบบความคลั่งไคล้ศิลปิน 2 รูปแบบ คือ ความชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม และความชื่นชอบแบบเข้มข้นและยึดติด

เครื่องมือที่ 2 แบบวัดระดับการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกึ่งความจริง มีมาตรวัดต้นแบบโดย Rubin, Perse, และ Powell (1985) ซึ่งเป็นคำถามที่เหมาะสมสำหรับการวัดผู้ชมละครโทรทัศน์ มีประเด็นการศึกษา ได้แก่ ความรู้สึกสนิทสนมกับศิลปินเหมือนเป็นเพื่อนพี่น้อง การทราบประวัติของศิลปิน ความรู้สึกเศร้าเสียใจเมื่อทราบว่าศิลปินมีความทุกข์ ความรู้สึกดีใจเมื่อศิลปินถูกตีข่าวในทางลบ ความรู้สึกอยากปกป้อง ความรู้สึกยินดีและมีความสุขร่วมกับศิลปิน ความรู้สึกตื่นเต้นดีใจเมื่อพบศิลปินในสื่อ ความกระตือรือร้นในการรับข่าวสารเกี่ยวกับศิลปิน ความต้องการพบปะศิลปิน ความต้องการชมคอนเสิร์ตของนักร้อง และการให้ศิลปินเป็นผู้นำทางความคิด ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ

2. การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)

นักจิตวิทยาที่ศึกษา เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเอง ในยุคเริ่มต้นมาจนถึงปัจจุบัน เช่น Rosenberg (1979) และ Coopersmith (1981) ได้ให้ความหมายของ การเห็นคุณค่าในตนเองไว้ ดังนี้

Rosenberg (1979) ระบุว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาอัตมโนทัศน์แห่งตน (self-concept) ซึ่งเป็นการพัฒนาด้านการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล ในการประเมินคุณค่าของตนเองทั้งในภาพรวม เช่น ความถนัด ความสามารถ และในลักษณะเฉพาะด้าน เช่น ด้านรูปลักษณ์ ซึ่งการประเมินจะเป็นไปได้ทั้งในทิศทางบวกและทิศทางลบบุคคลหนึ่งอาจประเมินว่าคุณค่าในตนเองสูงหรือต่ำ โดยผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงมักจะรู้สึกว่าคนรอบข้างมีมุมมองในด้านบวกต่อเขา ดังนั้น การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นกระบวนการการเรียนรู้ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม บุคคลที่มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ไม่ได้หมายความว่าความบุคคลนั้นหลงตัวเอง หรือดูถูกผู้อื่น แต่บุคคลนั้นเป็นผู้ที่เคารพยอมรับนับถือในตนเอง และมองว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีคุณค่า กล่าวได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีความเกี่ยวข้องเนื่องกับการรับรู้อัตมโนทัศน์ของบุคคล เนื่องจากอัตมโนทัศน์เป็นโครงสร้างของการรับรู้ที่บุคคลมีต่อตนเองและความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ Rosenberg (1989) มองว่า ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของที่แต่บุคคลมีความแตกต่างกัน ส่งผลให้บุคคลมีความรู้สึกต่อตนเอง และสื่อภาพลักษณะของตนให้ผู้อื่นรับรู้แตกต่างกัน ผู้ที่มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูง จะมองว่าตนเองมีคุณค่า เทียบเท่ากับบุคคลอื่น ๆ คนกลุ่มนี้จะประเมินตนเองในทางบวก มองว่าตนมีความสามารถที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ยอมรับและเคารพตนเอง มีเชื่อมั่นในตนเอง และประเมินลักษณะและความสามารถของตนเองตามจริง ในทางกลับกันผู้ที่มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มักจะขาดการยอมรับนับถือตนเอง มองว่าตนเองไม่มีคุณค่า รู้สึกว่าตนเองบกพร่อง และมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับความบกพร่องนั้น ไม่พอใจกับสิ่งที่ตนเองเป็น ขาดความมั่นใจ ไม่กล้าแสดงออก มีลักษณะพึงพาสีงภายนอก เช่น อาหาร สุรา ยาเสพติด เพื่อปลอบประโลมจิตใจ หรือใช้เป็นกลไกการป้องกันเพื่อยืนยันถึงคุณค่าในตนเอง ซึ่งกลไกดังกล่าวอาจถูกแสดงออกผ่านพฤติกรรมที่ดูมั่นใจเกินความจริง จนดูก้าวร้าว (Rosenberg, 1989)

ส่วน Coopersmith (1981) มองว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการที่บุคคลประเมินพิจารณาตนเองแล้วแสดงออกในแง่ของการยอมรับตนเอง หรือไม่ยอมรับตนเอง เป็นการแสดงให้เห็นถึงความเชื่อที่บุคคลมีต่อตนเอง ในด้านความสำคัญ ความสามารถ ความสำเร็จ และการมีคุณค่า ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลอื่นก็สามารถรับรู้ได้จากคำพูดและท่าทีที่บุคคลแสดงออกมา โดยบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะแสดงออกด้วยการยอมรับตนเอง มีความเชื่อต่อตนเองเกี่ยวกับความสามารถ การมีความสำคัญ การประสบความสำเร็จในชีวิต และการเป็นที่ยอมรับนับถือ ซึ่งมีอิทธิพลมาจากประสบการณ์ส่วนตัว และจะถ่ายทอดให้บุคคลอื่นรับรู้ผ่านทางคำพูดหรือพฤติกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของ Rosenberg (1979) ซึ่งมองการเห็นคุณค่าในตนเองนี้ ว่าเป็นการที่บุคคลประเมินตนเอง แล้วเห็นว่าตนเองมีคุณค่า หรือมีความภาคภูมิใจในตนเอง พิจารณาโดยการประเมินคุณค่าของตนเองทั้งแบบโดยรวมและลักษณะเฉพาะด้าน ได้แก่ ความสามารถ ความสำคัญ ความสำเร็จ และความมีคุณค่าของตนเอง รวมทั้งสามารถยอมรับการที่ผู้อื่นเห็นคุณค่าของตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความนับถือตนเอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์ของแต่ละบุคคล หากการรับรู้ตนเองเป็นไปในทางด้านบวก จะทำให้บุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ส่งผลให้เกิดความรู้สึกดีต่อตนเองและผู้อื่น และมีการแสดงออกอย่างเหมาะสม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาหลัก ๆ ดังต่อไปนี้

1) ทฤษฎีตัวตน (Self Theory)

Rogers (1951) เริ่มกล่าวถึงทฤษฎีตัวตนกับการเห็นคุณค่าในตนเอง โดย Rogers ได้แบ่งตัวตนออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ตัวตนตามความเป็นจริง (real self) หมายถึง ตัวตนที่บุคคลเป็นจริง มีทั้งจุดดีและจุดด้อย ทั้งที่บุคคลทราบและไม่ทราบ ตัวตนที่รับรู้ (perceived self) หมายถึง ตัวตนที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับตัวเอง ทั้งที่ปิดบังและเปิดเผย รวมถึงตัวตนที่ผู้อื่นคาดหวัง และ ตัวตนตามอุดมคติ (ideal self) หมายถึง ตัวตนที่บุคคลอยากจะเป็น และอยากจะมี เป็นตัวตนในจินตนาการ โดย

Rogers (1951) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินตนเอง ที่เกี่ยวข้องกับตัวตนตามความเป็นจริงและตัวตนตามอุดมคติ ดังนี้

(1) บุคคลที่ประเมินตนเองตรงกับความเป็นจริง จะมองตนเองตามอุดมคติที่ตนสามารถเป็นได้ โดยยอมรับข้อดีและข้อด้อยของตน เห็นแนวทางที่จะพัฒนาตนเองได้ตามความจริง ทำให้การใช้ชีวิตเป็นไปอย่างมีความมุ่งหวังและมีความกระตือรือร้น เป็นผู้ที่มีความพอใจในตนเองสูง ซึ่งนำไปสู่การพอใจในผู้อื่นด้วย กล่าวคือ เป็นบุคคลที่มองตนเองและผู้อื่นในทางที่ดี มีการเห็นคุณค่าในตนเองที่สูง

(2) บุคคลที่ประเมินตนเองสูงกว่าความเป็นจริง มีแนวโน้มที่จะมองตนเองในลักษณะเพื่อฝันปราศจากกลุ่มทางที่จะไปสู่ความสำเร็จ ฉะนั้นจึงมักจะทำอะไรที่ไม่สมหวังอยู่เสมอ และมักจะโทษบุคคลอื่นหรือสถานการณ์ภายนอกกว่าเป็นเหตุแห่งความไม่สำเร็จ โดยไม่ยอมรับจุดด้อยของตนเอง

(3) บุคคลที่ประเมินตนเองต่ำกว่าความเป็นจริง มีแนวโน้มจะมีลักษณะยอมแพ้และถดถอย มองข้ามศักยภาพและคุณสมบัติที่ตนเองมีตามความเป็นจริง มักจะวาดภาพในอุดมคติที่ตกต่ำลงกว่าความเป็นไปได้ที่แท้จริง เนื่องจากไม่เชื่อในความสามารถของตน ทำให้มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

Rosenberg (1979) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการมองตนเองของบุคคลซึ่งประกอบด้วย 2 มิติ มิติแรกคือการตระหนักรู้ในตนเอง (cognitive self) เป็นความรู้ความเข้าใจที่บุคคลมีต่อตนเอง จากการมีสถานภาพภายในสังคม ทำให้บุคคลมีเอกลักษณ์ รับรู้จุดเด่น จุดด้อยของตน มิติที่สอง คือการประเมินตนเอง (evaluation self) เป็นการที่บุคคลประเมินตนเองกับสิ่งอื่นหรือบุคคลอื่น เพื่อให้บุคคลรู้ว่าตนมีคุณค่าเพียงใด Rosenberg (1979) อธิบายว่ากระบวนการรับรู้ตนเอง เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเห็นคุณค่าของตนเองนั้นมี 3 ประการ ดังนี้

(1) การประเมินสะท้อนกลับ คือ การที่บุคคลจะประเมินตนเองโดยขึ้นอยู่กับ การรับรู้การตอบสนองของบุคคลอื่นที่มีต่อตน แล้วจึงเกิดอ้อมโนภาพของตนเอง โดยบุคคลอื่น ในที่นี้โดยทั่วไปจะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ ได้แก่ บิดามารดา ผู้บังคับบัญชา เพื่อน เป็นต้น

(2) การเปรียบเทียบสังคม คือ การที่บุคคลประเมินตนเองตามแนวคิดการประเมินทางสังคม หรือการเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่น เช่น การประเมินตนเองทางด้านบวก กลาง ลบ เกิดจากการเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐาน ค่านิยม ความเชื่อของสังคม

(3) คุณสมบัติของบุคคล คือ การประเมินตนเองจากประสบการณ์ในอดีต เช่น บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง เกิดจากการประเมินว่าในอดีต ตนเองประสบความสำเร็จด้านการเรียน การทำงาน ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่าสามารถแบ่งตามมิติของการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งเกิดจาก 2 ปัจจัย คือการที่ตัวบุคคลประเมินตนเอง และการที่บุคคลถูกผู้อื่นประเมิน การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองจะมีลักษณะที่ต่อเนื่อง และเพิ่มขึ้นตามอายุ ซึ่งช่วงวัยรุ่นจะเป็นช่วงที่มีความสำคัญมากที่สุด Coopersmith (1984) แบ่งองค์ประกอบการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนี้

(1) ด้านความสามารถ (competence) หมายถึง การประเมินว่าตนเองมีทักษะความสามารถเฉพาะด้าน เช่น ความสามารถทางดนตรี ความสามารถทางศิลปะ ความสามารถทางการสื่อสาร เป็นต้น

(2) ด้านความสำคัญ (significance) หมายถึง การประเมินว่าตนเองมีความสำคัญต่อบุคคลอื่น ได้รับความรัก การยอมรับ ความใส่ใจ

(3) ด้านการประสบความสำเร็จ (success) หมายถึง การประเมินว่าตนเองประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมทั้งสำเร็จในสิ่งที่รับผิดชอบ

(4) ด้านการมีคุณค่า (worthiness) หมายถึง การประเมินว่าตนเองเป็นผู้ที่มีคุณค่าในด้านศีลธรรม นิสัย บุคลิกภาพ

2) แนวคิดการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง (Self-Perception)

Loudon และ Bitta (1993) ได้เสนอแนวคิดการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ซึ่งหมายถึงการรับรู้ทั้งทางด้านร่างกาย ไม่ว่าจะเป็น การรับรู้ในเรื่องรูปร่างหน้าตา หรือสุขภาพ และการรับรู้ทางด้านจิตใจ ได้แก่ อารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งเป็นการรับรู้ว่าตนเองเป็นอย่างไร มีข้อดีข้อด้อยด้านไหน มีความสามารถด้านใดบ้าง เป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเอง ซึ่งเป็นตัวกำหนดการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคล

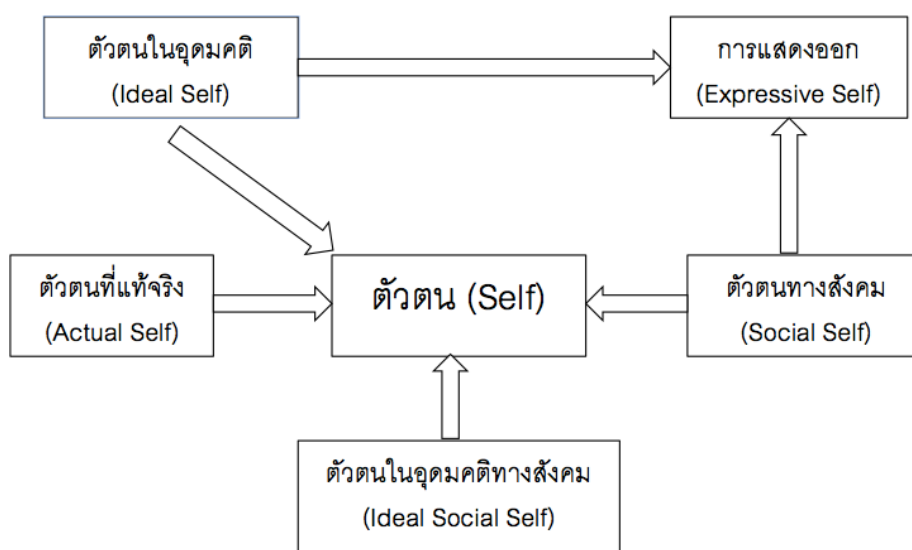
การรับรู้เกี่ยวกับตนเองของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน และอาจมีได้มากกว่าหนึ่งอย่าง โดยบุคคลสามารถรับรู้ตนเองแตกต่างกันไปตามสถานการณ์และบทบาทในชีวิตประจำวัน (Berkman,

Lindquist, & Sirgy, 1997) โดย Hurlock (1994) กล่าวว่า การรับรู้ของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน และอาจรับรู้ตรงหรือไม่ตรงกับความเป็นจริงก็ได้ ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของบุคคลนั้นกับการตีความและสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่นั่นเอง

Loudon และ Bitta (1993) แบ่งองค์ประกอบเกี่ยวกับการรับรู้ตนเอง เป็น 2 แบบ ได้แก่ การรับรู้ตนเองแบบองค์ประกอบเดียว และการรับรู้ตนเองแบบองค์ประกอบหลายอย่าง ดังนี้

(1) การรับรู้ตนเองแบบองค์ประกอบเดียว (single component perspective) หมายถึง การที่บุคคลมองเฉพาะตัวตนที่แท้จริง (actual self) เชื่อว่าตนเองเป็นอย่างไร หรือมีรูปร่างเป็นอย่างไร

(2) การรับรู้ตนเองแบบองค์ประกอบหลายอย่าง (multiple component perspective) หมายถึงการรับรู้ที่ประกอบด้วยรูปแบบพื้นฐาน 4 แบบ ได้แก่ การรับรู้ตนเองตามความเป็นจริง (actual self) บุคคลมองว่าตนเองเป็นอย่างไร มีรูปร่างอย่างไร การรับรู้ตนเองในอุดมคติ (ideal self) บุคคลมีภาพในจินตนาการว่าอยากให้ตนเองเป็นอย่างไร การรับรู้ตนเองทางสังคม (social self) บุคคลรับรู้ว่ามีผู้อื่นเห็นตนเองเป็นอย่างไร และการรับรู้ตัวตนในอุดมคติทางสังคม (ideal social self) บุคคล



ภาพที่ 1 การรับรู้ตนเองแบบองค์ประกอบหลายอย่าง (multiple component perspective)

ที่มา: Loudon และ Bitta (1993)

นอกจากนี้ Coopersmith (1984) ได้แบ่งองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยแบ่งตามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็น 2 ประการ ได้แก่

(1) องค์ประกอบภายใน หมายถึง ลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่ส่งผลให้การเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน ประกอบด้วย ลักษณะทางกายภาพ ความสามารถของบุคคลในการดำเนินกิจกรรม สภาวะอารมณ์ ค่านิยมส่วนบุคคลและความทะเยอทะยาน

(2) องค์ประกอบภายนอก หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ส่งผลให้บุคคลมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ในครอบครัว การศึกษา สถานภาพในสังคม และความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน

3) ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ (Maslow's Hierarchical Theory of Human Needs)

Maslow (1943) อธิบายว่าบุคคลมีความต้องการขั้นพื้นฐานที่เป็นสิ่งจูงใจให้แสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตน โดยความต้องการของบุคคลจะมีลำดับขั้น ซึ่งความต้องการในระดับขั้นต้นจะต้องได้รับการตอบสนองก่อน จึงจะมีแรงจูงใจในการทำพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการในลำดับขั้นต่อ ๆ มา Maslow, Frager, และ Cox (1970) ได้จัดให้การเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในขั้นหนึ่งของทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการพื้นฐาน 5 ขั้น ของมนุษย์ ดังนี้

ขั้นที่ 1. ความต้องการทางร่างกาย (physiological needs) บุคคลต้องการได้รับการตอบสนองทางด้านร่างกาย เช่น ความหิว ความเหนื่อย ความง่วง ความต้องการทางเพศ ความต้องการขับถ่าย เป็นต้น

ขั้นที่ 2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (safety needs) ความต้องการรักษาชีวิตทรัพย์สินของตนให้มั่นคง ปลอดภัย

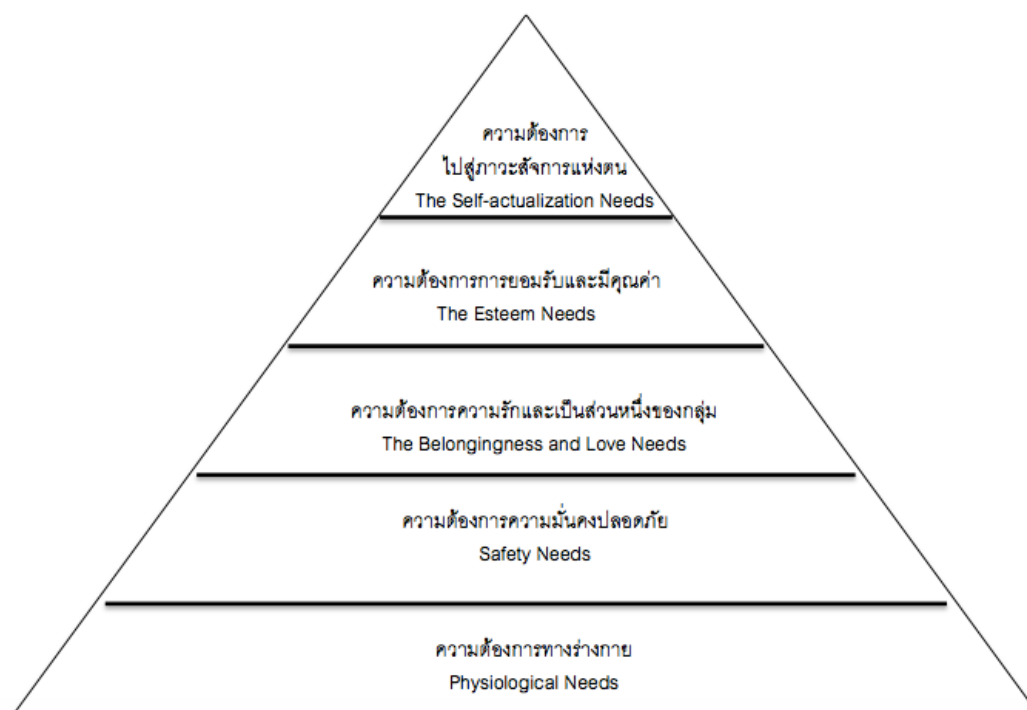
ขั้นที่ 3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (love and belonging needs) บุคคลต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และต้องการได้รับความรัก และได้รักผู้อื่น โดยการสร้างความสัมพันธ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งความห่วงใย ใส่ใจ อาหาร

ขั้นที่ 4. ความต้องการการยอมรับนับถือและมีคุณค่า (esteem needs) แบ่งเป็นสองลักษณะ ได้แก่ ลักษณะแรก คือ ความต้องการยอมรับนับถือในตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง คือ

ความต้องการที่จะมีอำนาจ เชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถ มีความเป็นอิสระ และประสบความสำเร็จในสิ่งต่าง ๆ ที่ทำ และลักษณะที่สองคือ ความต้องการได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ต้องการมีเกียรติยศ ได้รับการยกย่อง การยอมรับ เป็นที่ชื่นชม โดยผู้อื่น

ขั้นที่ 5. ความต้องการไปสู่ภาวะสัจการแห่งตน (self-actualization needs) ความต้องการปฏิบัติตนตามความสามารถโดยคำนึงถึงประโยชน์ของบุคคลอื่นและสังคมส่วนรวมเป็นสำคัญ

จากทฤษฎีข้างต้นนั้น Maslow และคณะ (1970) ได้จัดลำดับความต้องการ การเห็นคุณค่าในตนเอง ไว้ในลำดับขั้นที่ 4 ของลำดับขั้นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการนับถือตนเอง หรือเห็นคุณค่าในตนเอง และต้องการมีคุณค่าสำหรับผู้อื่น การเห็นคุณค่าในตนเองถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ในการดำรงชีวิต หากบุคคลได้รับการตอบสนองขั้นพื้นฐานได้ตามความต้องการของตน คือการได้รับการยกย่องหรือรู้สึกว่าคุณค่า มีความสามารถ มีความภาคภูมิใจแล้ว ก็จะเกิดเป็นความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และนำไปสู่การพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ตามศักยภาพซึ่งเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์



ภาพที่ 2 ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (Maslow's Hierarchical Theory of Human Needs)

ที่มา: Maslow (1943); Maslow และคณะ (1970)

การประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง

มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเองที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับใช้อย่างกว้างขวางในปัจจุบัน โดยเป็นต้นแบบให้ผู้ทำงานวิจัยนำไปพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมหรือกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาหลัก ๆ มีอยู่ 2 มาตรวัด ดังนี้

เครื่องมือที่ 1 Rosenberg Self-Esteem Scale (SES) สร้างโดย Rosenberg (1965) เป็นมาตรวัดเพื่อประเมินระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งมีทั้งข้อคำถามที่เป็นความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกทางลบที่บุคคลมีต่อตนเอง ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตร อันตรภาค 4 ระดับ ได้แก่ 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างมาก, 2 = ไม่เห็นด้วย, 3 = เห็นด้วย, 4 = เห็นด้วยอย่างมาก ผู้ตอบแบบประเมินที่มีคะแนนสูงแสดงถึงการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับสูง มีค่าความเที่ยงตรงภายใน .77 และสัมประสิทธิ์แอลฟา ตั้งแต่ .72 ถึง .87 โดยทดสอบในกลุ่มบุคคลทั่วไป

เครื่องมือที่ 2 The Coopersmith Self-Esteem Inventory (CSEI) สร้างโดย Coopersmith (1967, 1975) เป็นมาตรวัดเพื่อประเมินระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 50 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามให้เลือกตอบ ตรงกับตัวฉัน หรือไม่ตรงกับตัวฉัน เดิมที Coopersmith ใช้มาตรวัดแบบทดสอบกับเด็ก อายุ 8-15 ปี โดยเป็นมาตรวัดแบบ School Form (CSEI-SC) มีค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา ตั้งแต่ .87 ถึง .92 ต่อมาในปี 1975 มีการพัฒนาเป็นมาตรเพื่อทดสอบในกลุ่มผู้อื่น อายุ 16 ปีขึ้นไป หรือ Adult Form (CSEI-AD)

3.การเผชิญปัญหา (Coping)

คำจำกัดความของการเผชิญปัญหา (Coping) ได้ถูกกล่าวถึงโดยนักจิตวิทยาหลายคน ดังต่อไปนี้

Lazarus (1976) นิยามความหมายของการเผชิญปัญหา คือ กระบวนการที่บุคคลทำเพื่อจัดการกับปัญหา ความเครียดที่เกิดขึ้น หรือพยายามขจัดอารมณ์ความเครียด ความวิตกกังวลที่บุคคลเผชิญเมื่อประสบกับปัญหาที่มีความท้าทาย รวมถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกเพื่อตอบสนองต่อความเครียดนั่นเอง โดย Lazarus และ Folkman (1984) ได้เพิ่มคำจำกัดความของการเผชิญปัญหา

ว่าเป็นการที่บุคคลมีความพยายามทางความคิดและพฤติกรรมเพื่อใช้ในการจัดการกับความต้องการที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะจัดการกับปัญหาและความต้องการที่เกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอกตัวบุคคล

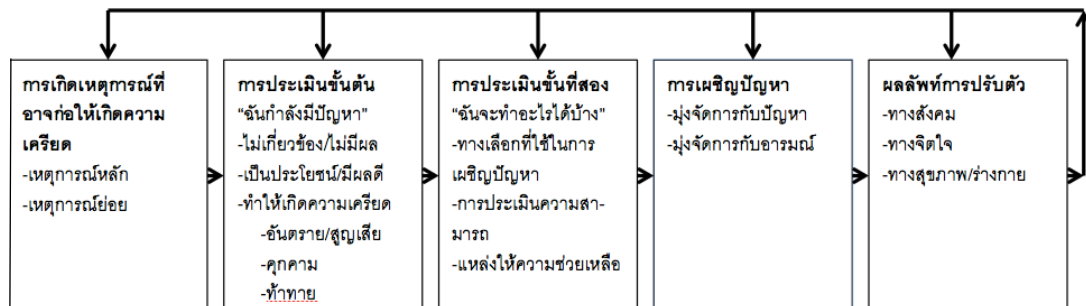
ในปี 1979 Garland และ Bush (อ้างถึงใน จิระสุข สุขสวัสดิ์, 2554) กล่าวว่า การเผชิญปัญหาเป็นกลไกที่บุคคลใช้เพื่อรักษาภาวะสมดุลของจิตใจ ที่ถูกรบกวน เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยบุคคลจะใช้วิธีต่าง ๆ ในการบรรเทาหรือจัดภาวะปัญหาที่เข้ามาคุกคาม ด้วยการแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ เพื่อช่วยให้สามารถควบคุมภาวะตึงเครียดที่เกิดขึ้นได้

ในการศึกษาวิจัยนี้ อิงแนวคิดเรื่องการเผชิญปัญหา ของ Lazarus และ Folkman (1984) จึงนิยาม การเผชิญปัญหา ว่าหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการจัดการกับสิ่งที่มารบกวนจิตใจ คุกคาม หรือทำให้เกิดความทุกข์ ความเครียดขึ้นในชีวิตประจำวัน เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อบรรเทาความเครียดหรือทำให้สิ่งที่มาคุกคามนั้นคลี่คลายลง

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญปัญหา

1) แนวคิด ทฤษฎีกระบวนการความเครียด (Stress Theory)

แนวคิด ทฤษฎีกระบวนการความเครียด ถูกเสนอโดย Lazarus และ Folkman (1984) โดยอธิบายความเครียดในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ภายในกระบวนการความเครียดนั้น ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 5 ประการ คือ การเกิดเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด การประเมินขั้นต้น การประเมินขั้นที่สอง การเผชิญปัญหา และผลลัพธ์ของการปรับตัว โดยปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในองค์ประกอบทั้ง 5 ประการ จะไม่ได้เกิดขึ้นตามลำดับเสมอไป แต่จะสามารถวนกลับมาเกิดขึ้นได้อีกครั้ง ในขั้นตอนการประเมินเหตุการณ์ เพื่อที่จะหาวิธีในการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดนั่นเอง (จิระสุข สุขสวัสดิ์, 2554; สุภาพรณ โคตรจรัส, 2552) ต่อมา Slavin, Rainer, McCreary, และ Gowda (1991) ได้เสนอแผนภาพรูปแบบกระบวนการความเครียดของ Lazarus และ Folkman (1984) ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้



ภาพที่ 3 รูปแบบกระบวนการของความเครียดตามทฤษฎีความเครียดของ Lazarus และ Folkman
ที่มา: Slavin และคณะ (1991), สุภาพรณ โคตรจรัส (2539), และ เปรมพร มั่นเสนอ และ สุภา
พรณ โคตรจรัส (2545)

จากภาพที่ 3 Lazarus และ Folkman (1984) กล่าวถึงกระบวนการความเครียดซึ่งประกอบ
ไปด้วย 5 ประการ ได้แก่

(1) การเกิดเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเครียด (occurrence of a potential stressful
event)

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคคล เป็นสิ่งเร้า
ที่มากระตุ้นให้บุคคลเกิดความเครียด ขัดขวางการดำเนินชีวิต โดยอาจเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิต เช่น การสูญเสีย การล้มละลาย ตกงาน เป็นเหตุการณ์ย่อย ๆ ที่เกิดใน
ชีวิตประจำวัน เช่น ความวิตกกังวลเกี่ยวกับตนเอง คนในครอบครัว ปัญหาจราจร เป็นเหตุการณ์ที่
เกิดขึ้นต่อเนื่องในชีวิต เช่น อาการป่วยเรื้อรัง หรือเป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความสูญเสียแม้จะไม่ได้
เกิดขึ้นกับตนเองโดยตรง เช่น ข่าววาทภัย เป็นต้น โดยเหตุการณ์ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิต
จะมีผลกระทบต่อบุคคลอย่างน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับ การประเมินของแต่ละบุคคล

(2) การประเมินขั้นต้น (primary appraisal)

การประเมินขั้นต้นเป็นการที่บุคคลประเมินโดยใช้ความรู้ และประสบการณ์ของตน เพื่อ
ตัดสินว่าเหตุการณ์ที่กำลังประสบนั้นมีผลกระทบต่อตนเองหรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยบุคคลจะ
ประเมินเหตุการณ์ออกมาใน 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) เหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับตน (irrelevant) จะไม่
เกิดความเครียด (2) เป็นประโยชน์หรือมีผลดีกับตน (being-positive) บุคคลมีความสุขมากขึ้น และ
(3) เต็มไปด้วยความยุ่งยากก่อให้เกิดความสูญเสีย (stressful) จะทำให้เกิดความเครียด

การประเมินในลักษณะที่ 3 คือการที่บุคคลรับรู้ว่าคุณกำลังประสบปัญหานั้น สามารถแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

- การเป็นอันตรายหรือการสูญเสีย (harm or loss) เป็นการประเมินผลของเหตุการณ์ในด้านลบ หลักจากเหตุการณ์ที่ผ่านไปแล้ว ผลของเหตุการณ์ก่อให้เกิดความสูญเสีย หรือเป็นอันตรายต่อบุคคล

- การคุกคาม (threat) เป็นการประเมินเหตุการณ์โดยคาดคะเนว่าเหตุการณ์นั้นจะก่อให้เกิดอันตราย การสูญเสีย ความกลัว ความวิตกกังวล

- การท้าทาย (challenge) เป็นการประเมินเหตุการณ์โดยคาดคะเนว่าเหตุการณ์น่าจะก่อความยุ่งยากและเป็นปัญหา แต่น่าจะสามารถจัดการได้ และก่อให้เกิดผลดีได้ มองเห็นความยุ่งยากหรือปัญหา แต่คาดคะเนผลของเหตุการณ์ไปในทางบวก

(3) การประเมินขั้นที่สอง (secondary appraisal)

การประเมินขั้นที่สองเกิดขึ้นหลังจากบุคคลประเมินขั้นต้นแล้วว่าตนกำลังประสบเหตุการณ์ที่มีความยุ่งยากและก่อให้เกิดความเครียด และมีความต้องการจัดการกับปัญหา การประเมินในขั้นนี้เป็นการประเมินความสามารถในการจัดการกับปัญหาและประเมินแหล่งช่วยเหลือต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยแหล่งช่วยเหลือมีทั้งแหล่งช่วยเหลือทางกายภาพ เช่น ความอดทน สุขภาพของบุคคล แหล่งช่วยเหลือทางสังคม เช่น เครือข่ายที่ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น แหล่งช่วยเหลือทางจิตใจ เช่น ความเชื่อ การเห็นคุณค่าในตนเอง และแหล่งช่วยเหลือทางวัตถุ เช่น เงิน อุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

(4) การเผชิญปัญหา (coping)

ขั้นตอนการเผชิญปัญหาเป็นขั้นที่บุคคลลงมือดำเนินการจัดการกับปัญหาหรือความเครียดที่มี ซึ่งจะสัมพันธ์กับความรู้สึกนึกคิด จิตใจและอารมณ์ของบุคคลในขณะนั้น เป็นการพยายามที่จะควบคุมลด หรือทนต่อเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด ลักษณะการเผชิญปัญหา สามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ (1) การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา (problem-focused coping) บุคคล

พยายามจัดการกับสภาพการณ์ที่เป็นสาเหตุของความเครียดให้คลี่คลายลง โดยทำความเข้าใจปัญหา พิจารณาว่าปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และหาทางออกที่เป็นไปได้ โดยคำนึงถึงผลดี และผลเสียของทางเลือกที่เหมาะสม และ (2) การเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นอารมณ์ (emotion-focused coping) บุคคลใช้กระบวนการทางปัญญา เพื่อจัดการหรือควบคุมอารมณ์ความรู้สึก ความเครียดที่เกิดขึ้นให้คลี่คลายลง เช่น การระบายอารมณ์ การมองปัญหาในแง่มุมใหม่ในทางบวก การทำสมาธิ เป็นต้น โดยวิธีการนี้มักใช้ในสถานการณ์ที่บุคคลรู้สึกว่าตนไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไข สถานการณ์ภายนอกได้

(5) ผลลัพธ์ของการปรับตัว (adaptational outcomes)

ผลการปรับตัวต่อความเครียดที่เกิดจากการเผชิญความเครียดที่เป็นผลระยะสั้นหรือระยะยาว สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ (1) ผลด้านบทบาททางสังคม (social functioning) การที่บุคคลตอบสนองต่อบทบาทต่าง ๆ ของตนในสังคม บุคคลที่มีการปรับตัวทางสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) ผลด้านจิตใจ (morale) เป็นผลของการรับรู้ของบุคคลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น ความสุข ความพึงพอใจ ความหวาดกลัว เป็นผลที่เกิดจากการปรับตัวต่อความเครียด (3) ผลด้านสุขภาพร่างกาย (somatic illness) เป็นผลทางร่างกายที่เกิดจากการตอบสนองต่อความเครียด

2) วิธีการเผชิญปัญหา (Coping)

การเผชิญปัญหา (coping) เป็นหนึ่งองค์ประกอบ ในกระบวนการจัดการความเครียดตาม แนวทฤษฎีความเครียดของ Lazarus และ Folkman (1984) ซึ่งประกอบด้วย เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิด ความเครียด การประเมินขั้นต้น การประเมินขั้นที่สอง การเผชิญปัญหา และผลลัพธ์ของการปรับตัว ในขั้นตอนที่ 4 ซึ่งเป็นขั้นตอนการเผชิญปัญหาเกิดขึ้นหลังจากบุคคลประสบกับเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความทุกข์ ความเครียด และประเมินแล้วว่า เหตุการณ์นั้นก่อให้เกิดอันตรายและคุกคาม และประเมิน ความสามารถของตนในการจัดการกับปัญหา รวมถึงหาแหล่งทรัพยากรในการขอความช่วยเหลือ ขั้นตอนการเผชิญปัญหาเป็นการดำเนินการเพื่อจัดการกับความเครียดที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดเป็นผลลัพธ์ ของการปรับตัวต่อความเครียดทั้งระยะสั้น และระยะยาว

Frydenberg และ Lewis (1993, อ้างถึงใน วิมลรัตน์ ปฏิพัทธ์วุฒิกุล, 2555) เสนอแนวคิดเรื่องวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น ซึ่งแบ่งออกเป็น 18 วิธี ได้แก่

(1) การแสวงหาความผ่อนคลาย (seek relaxing diversion) เป็นการแสวงหาวิธีการต่าง ๆ ที่ทำแล้วเกิดความเพลิดเพลิน หรือรู้สึกผ่อนคลายจากปัญหาหรือความเครียดได้ โดยจะต้องเป็นวิธีการที่ไม่เป็นโทษต่อร่างกาย และไม่เกี่ยวข้องกับการกีฬา เช่น พักผ่อน ฟังเพลง เล่นดนตรี เป็นต้น

(2) การทำงานและสัมฤทธิ์ผล (work & achieve) เป็นการให้ความพยายาม มานะบากบั่นในการทำงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผลในการทำงาน เช่น ขยันทำงานมากขึ้น ติดตามงานที่ต้องการทำ เป็นต้น

(3) การแก้ไขปัญหา (solving the problem) เป็นกระบวนการคิด ทำความเข้าใจกับสาเหตุของปัญหา เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหา และลงมือดำเนินการแก้ปัญหาตามขั้นตอน เป็นวิธีจัดการกับปัญหาอย่างเป็นระบบ

(4) การผ่อนคลายทางด้านร่างกาย (physical recreation) เป็นการใช่วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ร่างกายผ่อนคลาย และมีสุขภาพแข็งแรง เช่น เล่นกีฬา ออกกำลังกาย เป็นต้น

(5) การคบเพื่อนสนิท (investing in close friend) เป็นการกระทำเพื่อสร้างสายสัมพันธ์ที่ดี เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมกับเพื่อนชายหรือหญิง เช่น ให้ความรักกับเพื่อน นัดพบปะสังสรรค์กับเพื่อนฝูง เป็นต้น

(6) การให้ความสำคัญกับด้านบวก (focus on positive) เป็นการมองสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นได้แง่ดี แสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่เป็นมุมมองทางบวกต่อชีวิตและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ การมองหาส่วนดีของเหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้น การพยายามทำให้ชีวิตสดใส ร่าเริง เป็นต้น

(7) การแสวงหาการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (seek to belong) เป็นการหาวิธีที่กระทำแล้วตนเองได้รับการยอมรับ หรือเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เช่น การพยายามทำให้บุคคลที่มีความสำคัญต่อตนเองประทับใจ การพยายามทำตัวให้เข้ากับเพื่อน ๆ เป็นต้น

(8) การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม (seeking social support) เป็นการมุ่งเน้นจัดการปัญหาโดยอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่น โดยขอคำแนะนำจากผู้อื่น เช่น พ่อแม่ ครู หรือเพื่อน เพื่อใช้แก้ไขปัญหา

(9) การแสวงหาการสนับสนุนทางจิตใจ (seeking spiritual support) เป็นการนำเอาความเชื่อความศรัทธาทางศาสนา มาใช้จัดการกับปัญหา เช่น การสวดมนต์ขอพรให้พระคุ้มครอง การภาวนา การอ่านหนังสือธรรมะ เป็นต้น

(10) การแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ (seeking professional help) เป็นการมุ่งเน้นจัดการที่สาเหตุของปัญหา โดยอาศัยความช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ เช่น การขอรับบริการปรึกษาเชิงจิตวิทยา เป็นต้น

(11) การรวมกลุ่มเพื่อจัดการปัญหา (social action) เป็นการรวมกลุ่มกัน หรือหาพรรคพวก มาร่วมกันจัดการกับปัญหา แทนการจัดการกับปัญหาด้วยตนเองเพียงลำพัง

(12) การมีความคิดปรารถนา (wishful thinking) เป็นการใช้วิธีการคิด การหวัง หรือปรารถนาให้ความทุกข์หรือปัญหาคลี่คลายลง เช่น การปรารถนาให้เกิดสิ่งปาฏิหาริย์อย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น หรือการคิดจินตนาการว่าทุก ๆ สิ่งจะกลับจากร้ายกลายเป็นดี เป็นต้น

(13) การเก็บปัญหาไว้คนเดียว (keep to self) เป็นการเก็บเอาความคิด อารมณ์ความรู้สึกที่เป็นทุกข์ เครียด หรือกดดันไว้กับตนเอง และหลีกเลี่ยงที่จะพบปะผู้อื่น

(14) การตำหนิตนเอง (self blame) เป็นการโทษตนเอง ตำหนิว่าตนเองเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความยุ่งยากหรือปัญหาต่าง ๆ ขึ้น โดยมักจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลไม่สามารถจัดการกับปัญหา หรือมองไม่เห็นทางออกของปัญหา

(15) การกังวล (worry) เป็นการพยายามที่จะลดความคับข้องใจ หรือความกดดัน ด้วยวิธีการคิดเกี่ยวกับปัญหามากขึ้น แต่ไม่สามารถช่วยบรรเทาความทุกข์ที่เกิดขึ้นได้ เนื่องจากความคิदनั้นมักเป็นความคิดในทางลบ

(16) การเพิกเฉยต่อปัญหา (ignore the problem) เป็นการตัดปัญหา หลีกเลียงปัญหาและไม่ยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ตนเองรู้สึกดี

(17) การไม่เผชิญปัญหา (not coping) เป็นการที่บุคคลไม่สามารถจัดการกับปัญหาหรือความทุกข์ที่เกิดขึ้นได้ และมีแนวโน้มที่จะพัฒนาไปสู่อาการทางกายที่มีสาเหตุมาจากจิตใจ

(18) การลดความตึงเครียด (tension reduction) เป็นการแสวงหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อจะช่วยให้ความเครียดลดลง โดยเป็นวิธีการที่ทำให้เกิดโทษต่อร่างกาย เช่น การดื่มสุรา สูบบุหรี่ หรือการใช้ยาเสพติด เป็นต้น

เมื่อพิจารณาวิธีการเผชิญปัญหาทั้ง 18 วิธี ในรูปแบบของการเผชิญปัญหา Frydenberg และ Lewis (1991, 1997, อ้างถึงใน วิณา มิ่งเมือง, 2540) ได้นำวิธีการเผชิญปัญหาทั้ง 18 วิธี มาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 - การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาโดยใช้ความสามารถของตนเอง (solving the problem หรือ problem-focused) จำนวน 7 วิธี ได้แก่ การแก้ไขปัญหา การผ่อนคลายทางด้านร่างกาย การทำงานและสัมฤทธิ์ผล การคบเพื่อนสนิท การแสวงหาการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การให้ความสำคัญกับด้านบวก และการแสวงหาความผ่อนคลาย

กลุ่มที่ 2 - การเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นจัดการกับปัญหาโดยอาศัยแหล่งสนับสนุนอื่น ๆ (reference to others) จำนวน 4 วิธี ได้แก่ การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม การแสวงหาการสนับสนุนทางจิตใจ การแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญและการรวมกลุ่มเพื่อจัดการปัญหา

กลุ่มที่ 3 - การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา (non-productive coping หรือ Avoidance coping) จำนวน 7 วิธี ได้แก่ การกังวล การมีความคิดปรารภ การไม่เผชิญปัญหา การเพิกเฉยต่อปัญหา การเก็บปัญหาไว้คนเดียว การตำหนิตนเอง และการลดความตึงเครียด

ในแง่ของประสิทธิภาพการทำงานของการเผชิญปัญหา (Frydenberg & Lewis, 1993, อ้างถึงใน วิณา มิ่งเมือง, 2540) ได้แบ่งวิธีการเผชิญปัญหาทั้ง 3 กลุ่ม ออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

ลักษณะที่ 1 - การเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาโดยใช้ความสามารถของตนเองและการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นจัดการกับปัญหาโดยอาศัยแหล่งสนับสนุนอื่น ๆ

ลักษณะที่ 2 - การเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา

การประเมินการเผชิญปัญหา

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินการเผชิญปัญหา ได้ถูกพัฒนาขึ้นโดยนักจิตวิทยาและนักวิจัยหลากหลายคน โดยมีมาตรวัดที่เป็นที่นิยมและเป็นต้นฉบับในการนำไปพัฒนาต่อได้แก่ มาตรวัด The Ways of Coping Questionnaire (Folkman & Lazarus, 1988), มาตรวัด Multidimensional Coping Inventory (MCI; Endler & Parker, 1990) และ มาตรวัด The Cope Inventory (Carver, Scheier, & Weintraub, 1989) มีรายละเอียดดังนี้

เครื่องมือที่ 1 มาตรวัด The Ways of Coping Questionnaire โดย Folkman และ Lazarus (1988) เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดการเผชิญปัญหา โดยพัฒนาจากแบบวัดดั้งเดิมคือ The Ways of Coping Checklist (Lazarus & Folkman, 1984) ใช้วิธีการถามความถี่ในการใช้การเผชิญปัญหาในแต่ละแบบประกอบด้วย องค์ประกอบ ดังนี้

- (1) การเผชิญหน้ากับปัญหา (confrontive coping) การใช้ความพยายามอย่างมากในการแก้ไขสถานการณ์
- (2) การสร้างระยะห่าง (distancing) การลดความสำคัญของสถานการณ์นั้น มองสถานการณ์ในทางบวก
- (3) การควบคุมตนเอง (self control) ความพยายามในการปรับความรู้สึกและการกระทำของตนเอง
- (4) การค้นหาการสนับสนุนทางสังคม (seeking social support) การค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม การหาแหล่งสนับสนุนทางอารมณ์ และการช่วยเหลืออื่น ๆ
- (5) การยอมรับ (accepting responsibility) การยอมรับว่าตนเองมีบทบาทในการแก้ปัญหา
- (6) การหลีกเลี่ยง (avoidance) การคาดหวังว่าสถานการณ์จะผ่านพ้นไป แสดงพฤติกรรมละทิ้งหรือหลีกเลี่ยงปัญหา
- (7) การวางแผนการแก้ปัญหา (planful problem solving) การแก้ไขปัญหาอย่างรอบคอบระมัดระวัง มุ่งเน้นที่ปัญหา
- (8) การประเมินซ้ำในทางบวก (positive reappraisal) การสร้างความหมายทางบวก โดยเน้นที่การเติบโตของตนเอง

เครื่องมือที่ 2 มาตรวัด Multidimensional Coping Inventory (MCI) หรือแบบวัดการเผชิญปัญหาหลายมิติ พัฒนาโดย Endler และ Parker (1990) ซึ่งพัฒนาจากแนวคิดด้านการเผชิญปัญหาที่หลากหลาย แบ่งรูปแบบการเผชิญปัญหาออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

(1) การเผชิญปัญหาโดยมุ่งเน้นที่การจัดการปัญหา (task-orientation coping) คือ การกระทำโดยตรงเพื่อเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อลดความเครียด โดยการแก้ไขปัญหานั้นที่ระดับขั้นตอน โดยประยุกต์วิธีการแก้ปัญหามาจากประสบการณ์ หรือวิเคราะห์ปัญหาก่อนลงมือแก้ไขปัญหานั้นเพื่อนำไปสู่ทางออกหรือการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์

(2) การเผชิญปัญหาโดยมุ่งเน้นที่การจัดการอารมณ์ (emotion-orientation coping) คือ ความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงอารมณ์เพื่อตอบสนองต่อความเครียดที่เกิดขึ้น เป็นการลดปัญหาที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ เช่น การปฏิเสธความจริง การหมกมุ่นอยู่กับความทุกข์ การคาดหวังว่าจะพบสิ่งที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยลดความเครียดได้เพียงเล็กน้อยและเป็นผลทางลบในระยะยาว

(3) การเผชิญปัญหาโดยมุ่งเน้นที่การหลีกเลี่ยง (avoidance-orientation coping) คือ การหลีกเลี่ยงสถานการณ์ ปฏิเสธไม่ยอมรับความจริง โดยบุคคลมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงปัญหาแทนที่เผชิญหน้ากับปัญหา เช่น หาสิ่งบันเทิงใจเข้ามาชดเชย เป็นต้น

เครื่องมือที่ 3 มาตรวัด The Coping Inventory โดย Carver และคณะ (1989) มีทฤษฎีการเผชิญปัญหาของ Lazarus และ Folkman (1978, อ้างถึงใน วิธนา มิ่งเมือง, 2540) และรูปแบบการกำกับตนเอง (self regulation) เป็นพื้นฐานในการวิจัย ประกอบด้วย 14 องค์ประกอบ ได้แก่

(1) การลงมือเผชิญปัญหา (active coping) การวางแผน และดำเนินการลงมือแก้ไขปัญหานั้นเพื่อจัดการสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียด โดยแก้ไขปัญหานั้นโดยตรง

(2) การวางแผน (planning) การหากลวิธีในการเผชิญปัญหา การคิดเกี่ยวกับขั้นตอนในการกระทำ การหาทางจัดการกับปัญหาให้ดีที่สุด

(3) การระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง (suppression of competing activities) การหยุดกิจกรรมอื่นที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้บุคคลสนใจที่จะเผชิญกับปัญหาได้อย่างเต็มที่

(4) การชะลอการเผชิญปัญหา (restrain coping) การรอโอกาสที่เหมาะสมในการลงมือกระทำการเผชิญหน้ากับปัญหา

(5) การแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคมเพื่อหาสิ่งช่วยเหลือ (seeking social support for instrumental reasons) การขอคำปรึกษาเกี่ยวกับรายละเอียด ข้อมูลของเหตุการณ์ หรือแนวทางการเผชิญปัญหาจากผู้ที่เคยประสบเหตุการณ์เดียวกัน

(6) การแสวงหาแหล่งสนับสนุนทางสังคมเพื่อได้รับกำลังใจ (seeking social support for emotional Reasons) การแสวงหากำลังใจ ความเห็นใจ คำปลอบโยน ความเข้าใจจากบุคคลอื่น โดยการพูดระบายความรู้สึก ความทุกข์ออกมา

(7) การตีความหมายใหม่ในทางบวกและการเติบโต (positive reinterpretation and growth) การมองสถานการณ์ในทางที่ดี เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับ

(8) การยอมรับ (acceptance) การยอมรับความจริงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งจะเผชิญหน้ากับสถานการณ์นั้น ๆ

(9) การพึ่งพาศาสนา (turning to religion) ใช้ศาสนาเพื่อช่วยเหลือทางด้านจิตใจขณะเผชิญกับความเครียด เช่น การนั่งสมาธิ สวดมนต์ เป็นต้น

(10) การปฏิเสธ (denial) การปฏิเสธความจริงที่เกิดขึ้น ปฏิเสธสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียด ไม่สนใจเหตุการณ์

(11) การระบายทางอารมณ์ (focus on venting of emotions) ให้ความสนใจกับอารมณ์ความรู้สึกที่มี ระบายอารมณ์ความรู้สึกเหล่านั้น

(12) การไม่แสดงออกทางพฤติกรรม (behavioral disengagement) การลดการเผชิญปัญหาหรือสิ่งที่ทำให้เกิดความเครียด เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงการที่บุคคลไม่สามารถช่วยตนเองได้

(13) การไม่เกี่ยวข้องทางความคิด (mental disengagement) การลดความกดดันทางอารมณ์ด้วยการไม่คิดถึงการเผชิญปัญหา ไม่คิดถึงเป้าหมายที่มีอุปสรรคขัดขวาง ใช้กิจกรรมอื่นเพื่อหลีกเลี่ยง เช่น การนอน การดูโทรทัศน์ เป็นต้น

(14) การใช้สุราหรือใช้ยา (alcohol or drug use) การดื่มสุราหรือใช้ยาเพื่อให้ลืมเหตุการณ์และรู้สึกดีขึ้น

เครื่องมือที่ 4 แบบวัดการเผชิญปัญหา สุภาพรณ โคตรจรัส ญัฐสุตา เต้พันธ์ และ พงศ์มนัส บุศยประทีป (วิมลรัตน์ ปฏิพัทธ์วุฒิกุล, 2555; สุภาพรณ โคตรจรัส และคณะ, 2555) ได้พัฒนาแบบวัดการเผชิญปัญหา ซึ่งอ้างอิงแนวทฤษฎีความเครียดของ Lazarus (1966) และ Lazarus และ Folkman (1984) และแบบวัดการเผชิญปัญหาของ Carver และคณะ (1989) ประกอบไปด้วยรูปแบบการเผชิญปัญหา 5 รูปแบบ โดยแบบวัดที่ปรับปรุงนี้ มีข้อคำถาม 73 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ความคงที่ภายใน (coefficient of internal consistency) แบบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .90 และ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

(1) การเผชิญปัญหาโดยมุ่งจัดการกับปัญหา (Problem engagement, PE) เป็นการแสดงพฤติกรรม ความคิดและอารมณ์ที่มุ่งจัดการกับปัญหา รวม 21 ข้อกระทง ซึ่งประกอบด้วยวิธีการเผชิญปัญหาย่อยทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ การให้กำลังใจตนเอง (self encouragement) การควบคุมอารมณ์ความรู้สึก (emotional regulation) การยอมรับ (acceptance) การลงมือแก้ปัญหา (active coping) การตีความหมายใหม่ในทางบวกและการเติบโต (positive reinterpretation & growth) และการหาทางผ่อนคลาย (relaxation)

(2) การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา (Avoidance, A) เป็นการแสดงพฤติกรรมและความคิดที่เลี่ยงออกจากการจัดการกับปัญหา รวม 15 ข้อกระทง แบ่งออกเป็นวิธีย่อย ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ การปฏิเสธ (denial) การมุ่งหลีกเลี่ยงปัญหา (avoidant action) การไม่เกี่ยวข้องทางพฤติกรรม (behavioral disengagement) การไม่เกี่ยวข้องทางความคิด (mental disengagement) และการเฝ้าหวังให้เป็นไปตามปรารถนา (wishful thinking)

(3) การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนช่วยเหลือ (Support seeking, SS) เป็นการแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น บุคคล หรือศาสนา เพื่อช่วยในการแก้ไขปัญหาและให้กำลังใจ รวม 12 ข้อกระทง ประกอบด้วยวิธีย่อย 4 ด้าน ได้แก่ การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อแก้ปัญหา (seeking instrumental social support) การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อกำลังใจ (seeking emotional social support) การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว (keep to self) และ การพึ่งพาศาสนา (turning to religion)

(4) การเผชิญปัญหาแบบการจมดิ่งกับอารมณ์ (Emotional submission, ES) เป็นการถูกรอบงำด้วยอารมณ์อันเนื่องมาจากปัญหา แสดงออกโดยความหมกมุ่นกับปัญหา วิตกกังวล ดำหนิ

ตนเอง โดยไม่สามารถลงมือแก้ไขปัญหาได้ รวม 16 ข้อกระทง แบ่งเป็นด้านย่อย 5 ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ การหมกมุ่นครุ่นคิดถึงปัญหา (rumination) การเป็นกังวล (worry) การโทษตนเอง (self blame) การระบายออกทางอารมณ์ (focus on venting of emotions) และ การไม่สามารถจัดการใด ๆ กับปัญหาที่เกิดขึ้น (inaction)

(5) การเผชิญปัญหาแบบการตั้งสติจัดการกับปัญหา (Mindful planning, MP) เป็นการจัดการกับปัญหาโดยการตัดสิ่งรบกวน วางแผน จัดการสิ่งต่าง ๆ ให้เอื้อกับการแก้ปัญหา รอคอยจังหวะที่เหมาะสมในการจัดการ รวม 10 ข้อ แบ่งเป็นด้านย่อยทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ การระงับกิจกรรมอื่นที่รบกวนการแก้ปัญหา (suppression of competing activities) การชะลอการเผชิญปัญหา (restraint coping) และการวางแผน (planning)

4. ความสุขเชิงอัตวิสัย (Subjective well-being)

Diener (2000) กล่าวถึงความหมายของความสุขเชิงอัตวิสัย ว่าเป็นการที่บุคคลประเมินเกี่ยวกับชีวิตทั้งหมดของตนเองทั้งทางความคิดและอารมณ์ โดยบุคคลที่มีความสุข คือบุคคลที่มีความสมดุลระหว่างความรู้สึกทางบวกและทางลบ โดยมีความรู้สึกทางบวกสูงกว่าทางลบ

ต่อมา Diener (2009) ได้อธิบายความสุขเชิงอัตวิสัย เพิ่มเติม ว่าความสุขเชิงอัตวิสัยเป็นชื่อเรียกทางวิชาการของการที่บุคคลประเมินชีวิตตนเองทั้งในภาพรวม เช่น ความพึงพอใจในชีวิต หรือ การบรรลุในเป้าหมาย และประเมินด้านต่าง ๆ ของชีวิต เช่น การงาน ชีวิตสมรส รวมทั้งยังมีความหมายครอบคลุมถึงการที่บุคคลประเมินอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับตนเอง เช่น ความรู้สึกยินดี ซึ่งเกิดจากการประเมินประสบการณ์ของตนในทางบวก หรือความรู้สึกไม่ยินดี เกิดจากการประเมินประสบการณ์ในทางลบ โดยบุคคลที่มีความสุข คือบุคคลที่มีความสมดุลกันระหว่างความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ โดยมีความรู้สึกทางบวกสูงกว่าความรู้สึกทางลบ กล่าวโดยสรุปคือ ความสุขเชิงอัตวิสัยหมายถึงการประเมินตนเอง ว่าตนเองมีความสุขหรือไม่มากน้อยเพียงไร ผู้ที่มีความสุขเชิงอัตวิสัยจะประเมินภาพรวมของชีวิตตนเองว่ามีความน่าพึงพอใจ มีอารมณ์ทางบวกสูง มีอารมณ์ทางลบต่ำ

Diener (2009) กล่าวว่า “ความสุข” (happiness) เป็นคำที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกหลาย ๆ อย่าง เช่น ความพึงพอใจ ความยินดี ความรื่นเริง คำว่า “ความสุขเชิงอัตวิสัย” มักใช้แทนกับคำว่า

ความสุข (happiness) สุขภาวะ (well-being) เฮโดนิคส์ (hedonic) เฮโดนิซึม (hedonism) ความพึงพอใจในชีวิต (life satisfaction) อารมณ์ทางบวก (positive emotions) เป็นต้น (Diener, 2003, 2009) ดังนั้น ผู้เชี่ยวชาญหลายคนจึงเลือกที่จะใช้คำว่า “ความสุขเชิงอัตวิสัย” (subjective well-being) แทน เพื่อให้มีความหมายที่ครอบคลุม อย่างไรก็ตาม ความสุขเชิงอัตวิสัยยังคงเป็นคำที่รวมการประเมินตนเองในหลาย ๆ ด้าน เช่น การเห็นคุณค่าในตนเอง ความบันเทิง การเติมเต็ม ฯลฯ ประเด็นสำคัญคือการประเมินจะต้องถูกทำด้วยตนเองเท่านั้น ไม่ใช่การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ หรือนักจิตวิทยา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสุขเชิงอัตวิสัย หมายถึง การประเมินของบุคคลเกี่ยวกับ ความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม ภาวะอารมณ์ทางบวก และภาวะอารมณ์ทางลบของตนเอง โดยบุคคลที่มีความสุขเชิงอัตวิสัยจะมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบ การเป็นบุคคลที่มีความสุขเชิงอัตวิสัยจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดี เช่น การมีความคิดสร้างสรรค์ การมีอายุยืนยาว เป็นส่วนสำคัญในการสร้างสังคมที่ดี

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสุขเชิงอัตวิสัย

Diener (1984) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสุขเชิงอัตวิสัย และสรุปทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาวะทางจิตใจที่ดี (well-being) โดยให้นิยามความหมายของความสุขเชิงอัตวิสัย ว่าเป็นการมีอารมณ์ทางบวก ปราศจากอารมณ์ทางลบ และมีความพึงพอใจในชีวิต โดยเป็นภาวะอารมณ์ที่เกิดจากการที่บุคคลประเมินประสบการณ์ของตนเอง ทำให้นักจิตวิทยาและผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสุขเชิงอัตวิสัยต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

Diener และคณะ (1985) และ Lyubomirsky และ Lepper (1999) กล่าวว่าความสุขเชิงอัตวิสัยประกอบด้วย องค์ประกอบเฉพาะ 3 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบที่ 1. ความรู้สึกทางบวก หรือความสุข (positive affect) คือการประสบกับอารมณ์ความรู้สึกที่น่าพอใจ สบายใจ รื่นรมย์ เพลิดเพลิน

องค์ประกอบที่ 2. การปราศจากความรู้สึกทางลบ (negative affect) เช่น ความวิตกกังวล ความกดดัน (negative affect) คือการประสบกับอารมณ์ความรู้สึกที่ไม่น่าพึงพอใจ ไม่สบายใจ ไม่รื่นรมย์ ไม่เพลิดเพลิน เพียงเล็กน้อย

องค์ประกอบที่ 3. ความพึงพอใจในชีวิตโดยรวม (life satisfaction) คือความพึงพอใจโดยรวมและความพึงพอใจในเรื่องที่สำคัญ เช่น งาน ชีวิตสมรส

ต่อมา Diener (2000) ได้เพิ่มเติมในส่วนของคำจำกัดความ ความสุขเชิงอัตวิสัย ว่าเป็นการสะท้อนความรู้สึกที่อยู่ภายใต้การตอบสนองต่อเหตุการณ์ของบุคคล โดยแต่ละบุคคลจะพิจารณาเกี่ยวกับชีวิตของตนในด้านต่าง ๆ ที่ชอบเขตกว้างขึ้น เช่น การงาน การแต่งงาน เป็นต้น ดังนั้น จึงเพิ่มองค์ประกอบของความสุขเชิงอัตวิสัยเข้าไปอีกหนึ่งด้าน ประกอบด้วย องค์ประกอบทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

- (1) ความพึงพอใจในชีวิต (life satisfaction) คือความพึงพอใจชีวิตในภาพรวม
- (2) ความพึงพอใจกับด้านต่าง ๆ ที่มีความสำคัญ (satisfaction with important domains) เช่น งาน ชีวิตคู่
- (3) ความรู้สึกทางบวก (positive affect) คือการประสบกับอารมณ์ความรู้สึกที่น่าพอใจ สบายใจ รื่นรมย์ เพลิดเพลิน
- (4) ความรู้สึกทางลบต่ำ (negative affect) คือ การประสบกับอารมณ์ความรู้สึกที่ไม่น่าพึงพอใจ ไม่สบายใจ ไม่รื่นรมย์ ไม่เพลิดเพลิน เพียงเล็กน้อย

จากแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับความสุขเชิงอัตวิสัย Diener (2003, 2009); Diener, Suh, Lucas, และ Smith (1999); พัทรี ศุภดิษฐ์ (2551) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความสุขเชิงอัตวิสัยว่า ความสุขเชิงอัตวิสัย เป็นปัจจัยที่นำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดี เช่น บุคคลที่มีความสุข หรือคนที่มีความรู้สึกทางบวกโดยเฉลี่ยสูงในระยะเวลานาน มักจะชอบเข้าสังคมและมีความคิดสร้างสรรค์มากกว่า มีอายุยืนกว่า ทำเงินได้มากกว่า ผู้ที่มีความสุขเชิงอัตวิสัยต่ำ

ในประเทศทางตะวันตก พบว่าบุคคลที่มีความสุขเชิงอัตวิสัยในระดับสูง ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดี (พัทรี ศุภดิษฐ์, 2551) ดังนี้

- (1) มีภูมิคุ้มกันที่แข็งแรงกว่า เป็นส่วนหนึ่งของเหตุผลที่ทำให้เป็นบุคคลที่มีชีวิตยืนยาว
- (2) มีความคิดสร้างสรรค์มากกว่า อย่างน้อยก็ในระดับห้องทดลอง
- (3) เป็นพนักงานที่ดีในที่ทำงาน มีแนวโน้มจะให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ขาดงานน้อย

(4) ประสบความสำเร็จมากกว่า ได้รับเงินเดือนมากกว่า มีชีวิตสมรสที่ดี ได้รับงานจากการสัมภาษณ์มากกว่า

(5) มีความสัมพันธ์ที่ดี ชอบเข้าสังคมมากกว่า และผู้อื่นก็มักจะชอบและเข้าหามากกว่าเช่นกัน

(6) มีความสามารถในการจัดการกับสถานการณ์ที่ยากได้มากกว่า

(7) ชอบตนเองและผู้อื่น และผู้อื่นก็ชอบเขาด้วยเช่นกัน มองเห็นประโยชน์ของผู้อื่น

(8) จากการทดลองทางจิตวิทยาแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มีความสุขจะรับเรื่องที่ไม่ดีในความรู้สึกทาง บวก โดยใช้ภาพในความคิด และใช้เหตุผลน้อยลง รวมถึงมีความลำเอียงในการพิจารณา

การประเมินความสุขเชิงอัตวิสัย

จากองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านของความสุขเชิงอัตวิสัยที่ Diener (2000) ได้เสนอแนวทางการศึกษาไว้ การวัดความสุขเชิงอัตวิสัย ประกอบด้วยมาตรวัดย่อย 2 มาตร ได้แก่ (1) มาตรวัดความพึงพอใจในชีวิต และ (2) มาตรวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ดังนี้

1) มาตรวัดความพึงพอใจในชีวิต (Satisfaction with Life Scale) เป็นการวัดองค์ประกอบด้านความพึงพอใจในชีวิตพัฒนาโดย Pavot และ Diener (1993) มีข้อกระทงจำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ

2) มาตรวัดความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ (Scale of Positive and Negative Experience (SPANE)) โดย Watson และคณะ (1988) มีข้อกระทงจำนวน 6 ข้อ แบ่งเป็นความรู้สึกทางบวก 3 ข้อ และความรู้สึกทางลบ 3 ข้อ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา และความสุขเชิงอัตวิสัย ดังนี้

การศึกษาแรกเป็นการศึกษาวิจัยที่ระบุถึงความเชื่อมโยงระหว่าง ความชื่นชอบ และความคลั่งไคล้ศิลปินดารา และการเห็นคุณค่าในตนเอง 3 เรื่อง เรื่องที่ 1 เป็นการศึกษาของ North และคณะ (2007) เพื่อระบุสาเหตุพฤติกรรมของผู้ที่มีความคลั่งไคล้ศิลปินดาราใน 3 รูปแบบ (ได้แก่ แบบความชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม แบบ ความชื่นชอบแบบเข้มข้นและยึดติด และแบบคลั่งไคล้รุนแรง) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ ในกลุ่มตัวอย่างชาวยุโรปและอเมริกา จำนวน 553 คน อายุเฉลี่ย 25.91 ปี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีความคลั่งไคล้ศิลปินในรูปแบบความคลั่งไคล้รุนแรง มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการระบุสาเหตุของความสำเร็จหรือล้มเหลวที่เกิดจากบุคคลอื่นหรือสิ่งแวดล้อมภายนอก มากกว่าที่จะระบุว่าเป็นสาเหตุจากตนเอง ($r = .21, p < .001$) และผู้ที่มีความคลั่งไคล้ศิลปินในรูปแบบการชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน มีความสัมพันธ์กับการระบุสาเหตุของความสำเร็จหรือความล้มเหลวว่าเป็นสิ่งที่คงที่ เปลี่ยนแปลงไม่ได้ มากกว่าที่จะระบุว่าเป็นเหตุชั่วคราวสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ($r = .15, p < .001$) และมักจะรับรู้ว่ามีปัญหาที่เกิดขึ้นจะปรากฏขึ้นตลอดไปในทุกสถานการณ์ ($r = .15, p < .001$) เช่นเดียวกันกับผู้ที่มีความคลั่งไคล้ศิลปินในรูปแบบความคลั่งไคล้รุนแรงมีความสัมพันธ์กับการระบุสาเหตุของความสำเร็จหรือความล้มเหลวว่าเป็นสิ่งที่คงที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ มากกว่าที่จะระบุว่าเป็นเหตุชั่วคราวสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ($r = .17, p < .001$) และมักจะรับรู้ว่ามีปัญหาที่เกิดขึ้นจะปรากฏขึ้นตลอดไปในทุกสถานการณ์ ($r = .26, p < .001$)

ในปีเดียวกัน North และคณะ (2007) ได้นำเสนอผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคลั่งไคล้ศิลปินดาราใน 3 รูปแบบและการเห็นคุณค่าในตนเอง ในกลุ่มตัวอย่างชาวยุโรปและอเมริกา จำนวน 624 คน อายุเฉลี่ย 26.62 ปี ผลการวิจัยพบว่า ความคลั่งไคล้ศิลปินในรูปแบบการชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ($r = .23, p < .001$) ส่วนความคลั่งไคล้ศิลปินในรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง ($r = .02, ns$) ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานของผู้วิจัย ว่าความคลั่งไคล้ศิลปินในรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ทั้งนี้ North และคณะ (2007) ได้อธิบายว่า ความคลั่งไคล้ศิลปินในรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคมส่วนมากกล่าวถึงพฤติกรรมปกติทั่วไป ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจจะไม่ได้มีนัยยะหรือความเกี่ยวข้องใด ๆ กับการเห็นคุณค่าในตนเอง นอกจากนี้ผู้วิจัยในกล่าวถึงประเด็นที่น่าสนใจจากผลการวิจัยนี้ คือผลการวิจัยที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวยุโรปและชาวอเมริกันนั้นแตกต่างกันในทั้ง

2 การศึกษา กล่าวได้ว่า เชื้อชาติ วัฒนธรรม หรือที่อยู่อาศัย เป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาด้วยเช่นกัน

การศึกษาเรื่องที่ 3 โดย Derrick และคณะ (2008) ศึกษาเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กิ่งความจริง ความเหลื่อมล้ำของตัวตน ซึ่งส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ในนักศึกษามหาวิทยาลัยในตอนเหนือของสหรัฐอเมริกา ทั้งชายและหญิง จำนวน 100 คน ตอบแบบสอบถามทางคอมพิวเตอร์ โดยผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาเขียนเรียงความถึงบุคคลที่เป็นศิลปิน ดารา หรือบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ตนเองชื่นชอบ ซึ่งเป็นเพศเดียวกันกับตนเอง ในเวลา 6 นาที จากนั้นตอบคำถามเกี่ยวกับตัวตนในอุดมคติ และทำแบบสอบถามเพื่อวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ และมีการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกิ่งความจริงสูง มีคะแนนระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเมื่อได้เขียนถึงบุคคลที่ตนเองชื่นชอบ โดยผู้วิจัยอธิบายว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีการปรับภาพของตัวตนในอุดมคติของตนให้มีความใกล้เคียงกับบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ตนชื่นชอบขณะที่พวกเขามีการเขียนถึงบุคคลเหล่านั้น จึงทำให้ตัวตนที่แท้จริงและตัวตนในอุดมคติของนักศึกษาขยับเข้าใกล้กันมากขึ้น และส่งผลให้พวกเขามีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองที่สูงด้วย

สำหรับการศึกษาวิจัยในเรื่องของ ความคลั่งไคล้ศิลปินดารา และการเผชิญปัญหา จำนวน 2 เรื่อง โดยกลุ่มนักวิจัยกลุ่มเดียวกัน โดยเรื่องแรก โดย Maltby, Day, McCutcheon, Gillett, และคณะ (2004) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพ วิธีการเผชิญปัญหา และสุขภาวะทางจิตของผู้ที่คลั่งไคล้ศิลปินดารา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 372 คน อายุ 18-47 ปี อาศัยอยู่ในประเทศอังกฤษ โดยผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเรื่องการคลั่งไคล้ศิลปิน บุคลิกภาพ การเผชิญปัญหา สุขภาพโดยทั่วไป ความเครียด ความพึงพอใจในชีวิต ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ระดับของความคลั่งไคล้ศิลปินดาราแบบเข้มข้น-ผูกพันยึดติดมีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตในระดับต่ำ โดยสามารถอธิบายจากรูปแบบการเผชิญปัญหาที่ขาดประสิทธิภาพ คือการหลีกเลี่ยงปัญหานั้นเอง และ ในปีเดียวกัน Maltby, Day, McCutcheon, Martin, และ Cayanus (2004) ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรความคลั่งไคล้ศิลปิน ทั้ง 3 รูปแบบ การยึดหยุ่นทางปัญญา และความซับซ้อนทางสังคม ในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคคลวัยทำงานชาวอังกฤษ จำนวน 260 คน และกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 168 คน ผลการศึกษาพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยทำงาน ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคมและการชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน

มีความสัมพันธ์ทางลบกับ การยืดหยุ่นทางปัญญา ($r = -.15, p < .05$ และ $r = -.21, p < .01$ ตามลำดับ) และความซับซ้อนทางสังคม ($r = -.12, p < .05$ และ $r = -.22, p < .001$ ตามลำดับ) ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา มีเพียงความคลั่งไคล้ศิลปินในรูปแบบการชื่นชอบแบบเข้มข้น ผูกพันเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับ การยืดหยุ่นทางปัญญา ($r = -.21, p < .01$) และความซับซ้อนทางสังคม ($r = -.17, p < .05$) ซึ่งแสดงถึงความแตกต่างของอายุของกลุ่มตัวอย่าง เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้

นอกจากนี้ มีการศึกษาวิจัยอื่น ๆ ในเรื่องของ ความคลั่งไคล้ศิลปินดารากับบุคลิกภาพ และ สุขภาพจิตทั่วไป เช่น การวิจัยของ Maltby, Day, McCutcheon, Houran, และ Ashe (2006) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความคลั่งไคล้ศิลปิน การย่ำคิดย่ำทำ การแยกตัวออกจากสังคม การเพื่อฝัน และการพัฒนาอัตลักษณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในองค์กรหรือเป็นสมาชิกชุมชน จำนวน 219 คน อายุเฉลี่ย 35.35 ปี ผลการวิจัยพบว่า ความคลั่งไคล้ศิลปินในรูปแบบการชื่นชอบแบบเข้มข้น ผูกพันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพแบบเพื่อฝัน ($r = .31, p < .01$) ส่วนความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบแบบคลั่งไคล้รุนแรงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพแบบเพื่อฝัน ($r = .37, p < .01$) และการแยกตัวจากสังคม ($r = .47, p < .01$)

ต่อมาเป็นการศึกษาวิจัยในเรื่อง ความคลั่งไคล้ศิลปินดารากลุ่มตัวอย่างชาวเอเชีย โดย Swami และคณะ (2011) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการคลั่งไคล้ศิลปินดารานักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศมาเลเซีย กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 781 คน อายุเฉลี่ย 21 ปี เป็นนักศึกษาชาวมาเลเซีย 512 คน และนักศึกษาชาวจีน 269 คน ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความชื่นชอบศิลปิน แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และมาตรวัดการประเมินความน่าดึงดูดใจของตนเอง (self-rated attractiveness) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านอายุของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความคลั่งไคล้ศิลปินดารานักศึกษา ส่วนการประเมินความน่าดึงดูดใจของตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความคลั่งไคล้ศิลปินดารานักศึกษาในระดับเพื่อความบันเทิงและเข้าสังคม ($r = .21, p < .05$) ผู้วิจัยอธิบายว่าจากแนวคิดเรื่องบุคลิกภาพ ผู้ที่ประเมินว่าตนเองมีความน่าดึงดูดสูง มักจะมีบุคลิกภาพแบบแสดงออก (extraversion) เช่นเดียวกับผู้ที่มีความชื่นชอบศิลปินดารานักศึกษาเพื่อความบันเทิงและเข้าสังคม

กล่าวโดยสรุป ผลการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา พบว่า งานวิจัยบางส่วนศึกษาตัวแปรความคลั่งไคล้ศิลปินในภาพรวม และส่วนวิจัยอีกส่วนหนึ่งได้แบ่งรูปแบบความคลั่งไคล้ศิลปินออกเป็น 3 รูปแบบ

โดยผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า ความคลั่งไคล้ศิลปินในรูปแบบความคลั่งไคล้รุนแรง มีความสัมพันธ์ทางลบกับสุขภาวะทางจิต เช่น เป็นผู้ที่มึนบุคลิกภาพแบบเพื่อฝันและการแยกตัวจากสังคม มองโลกในแง่ร้าย เป็นต้น ส่วนผลการวิจัยที่วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความคลั่งไคล้ศิลปินในรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม และการชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน กับสุขภาวะทางจิต มีทั้งงานวิจัยที่พบว่าความคลั่งไคล้ศิลปินทั้ง 2 รูปแบบนี้ ส่งผลในทางบวกต่อสุขภาวะทางจิตของผู้ที่คลั่งไคล้ศิลปิน เช่น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้คุณค่าเชิงบวกจากบุคคลต้นแบบ ในขณะที่เดียวกันงานวิจัยบางส่วนพบว่าความคลั่งไคล้ศิลปินอาจส่งผลในแง่ลบต่อสุขภาวะทางจิต นอกจากนี้ จากการค้นคว้างานวิจัยที่ผ่านมา พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจ เกี่ยวกับความคลั่งไคล้ศิลปิน และการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น หลังจากนึกถึงศิลปินที่ตนเองชื่นชอบ

จะเห็นได้ว่า มีการศึกษาวิจัยตัวแปรทางจิตวิทยาในกลุ่มแฟนคลับผู้คลั่งไคล้ศิลปินหลายงานในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยส่วนใหญ่พบการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในบริบทของวัฒนธรรมทางตะวันตก ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างนี้ในประเทศทางฝั่งเอเชีย ยังคงไม่แพร่หลายนัก นอกจากนี้ การศึกษาที่ผ่านมาพบว่าผลการวิจัย จะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง เช่น เชื้อชาติ วัฒนธรรม อายุ เป็นต้น สำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีความคลั่งไคล้ศิลปินในประเทศไทย โดยส่วนมากแล้วจะพบในงานทางด้านนิเทศศาสตร์ ซึ่งศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของการใช้สื่อ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรับข้อมูลข่าวสาร และการให้การสนับสนุนศิลปิน ส่วนงานวิจัยทางจิตวิทยา มีเพียงการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคลั่งไคล้ศิลปิน กับบุคลิกภาพเท่านั้น ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะนักจิตวิทยาการปรึกษา จึงสนใจศึกษาตัวแปรความคลั่งไคล้ศิลปิน ร่วมกับตัวแปรทางจิตวิทยาอื่น ๆ ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา ว่าตัวแปรเหล่านี้มีผลต่อความสุขเชิงอัตวิสัยอย่างไร ภายใต้บริบทของสังคมไทย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ ความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา และความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน มีรายละเอียดและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นเยาวชนไทยที่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่เป็นแฟนคลับของศิลปินดารา นักร้อง ทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ

กลุ่มตัวอย่าง เป็นเยาวชนไทยที่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่เป็นแฟนคลับของศิลปินดารา นักร้อง ทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ จำนวน 418 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

เกณฑ์คัดเข้า ได้แก่

- 1) เป็นผู้ที่มีอายุในช่วง 18-25 ปี เพศชายและหญิง
- 2) เป็นแฟนคลับของศิลปิน ได้แก่ ดารา นักร้อง หรือศิลปินประเภทอื่น ๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ มาไม่น้อยกว่า 1 ปี และมีคุณสมบัติด้านพฤติกรรม โดยในรอบหนึ่งปีที่ผ่านมา ต้องมีกิจกรรมในข้อที่ 1 และข้อที่ 2-4 อย่างน้อยข้อใดข้อหนึ่ง (Stever, 1994)

(1) เป็นบุคคลที่มีการสื่อสารกับศิลปินและติดตามความเคลื่อนไหวของศิลปินที่ชื่นชอบ ทั้งโดยตรงและผ่านโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เช่น Twitter, Instagram, ask.fm เป็นต้น อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

(2) เป็นบุคคลที่เข้าร่วมงานที่แฟนคลับของศิลปินมารวมตัวกัน งานที่สามารถพบเจอศิลปินตัวจริง เช่น คอนเสิร์ต, แฟนมีตติ้ง, งานแจกลายเซ็น หรือติดตามศิลปินไปยังสถานที่ต่าง ๆ

(3) เป็นบุคคลที่เป็นสมาชิกของกลุ่มแฟนคลับหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่แฟนคลับทำขึ้นเพื่อศิลปิน เช่น การบริจาคเงินทำบุญ, การเขียนแฟนฟิคชั่น, เต็ม Cover เป็นต้น

(4) เป็นบุคคลที่มีของสะสมเกี่ยวกับศิลปินที่ชื่นชอบ เช่น ลายเซ็น ภาพถ่าย โฟโต้บู๊ค ซีดีเพลง เป็นต้น

3) มีความสนใจเข้าร่วมการวิจัย

เกณฑ์คัดออก ได้แก่ เป็นผู้ที่รายงานตนว่ากำลังรับการรักษาด้วยความเจ็บป่วยทางจิตเวช เช่น มีภาวะซึมเศร้า เป็นต้น โดยจะทราบข้อมูลได้จากแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนึงถึงข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (multiple regression) ที่กำหนดเกณฑ์ไว้ว่า 1 พารามิเตอร์ ควรมีการสุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 20 คน ซึ่งในงานวิจัยนี้มีตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร คือ จึงต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 160 คน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในพื้นที่สาธารณะ และเก็บข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อป้องกันข้อมูลสูญหายหรือบกพร่องจากการตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเพิ่มแบบสอบถามเป็น 440 ชุด โดยเมื่อสิ้นสุดการตอบแบบสอบถาม มีผู้ตอบแบบสอบถามครบถ้วนและสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งสิ้น 418 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95

ด้านการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงผ่าน gate keeper ร่วมกับ วิธีการสโนว์บอล (snowball sampling) โดยเลือกจากหน่วยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรก คือบุคคลที่เป็นแฟนคลับเยาวชนของศิลปิน และให้ตัวอย่างกลุ่มนี้แนะนำกลุ่มตัวอย่างคนอื่น ๆ ที่มีลักษณะตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาต่อไป โดยในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่อยู่ในพื้นที่ที่มีการรวมตัว ผู้วิจัยติดต่อขออนุญาตและขอข้อมูลติดต่อ ได้แก่ ชื่อ-เบอร์โทรศัพท์ หรือ อีเมล หลังได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยจึงจะติดต่อไปหากกลุ่มตัวอย่างโดยตรง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยแบบสอบถาม ที่แบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป มาตรฐานความคลั่งไคล้ศิลปิน มาตรฐานการเห็นคุณค่าในตนเอง มาตรฐานการเผชิญปัญหา และมาตรฐานสุขเชิงอัตวิสัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และข้อมูลเกี่ยวกับศิลปินที่ชื่นชอบ เป็นต้น

2. มาตรการวัดความคลั่งไคล้ศิลปิน

มาตรการวัดความคลั่งไคล้ศิลปินนี้ พัฒนาจาก มาตรการทัศนคติที่มีต่อศิลปินดารา ที่แปลและเรียบเรียงโดย นภาพร ลัคโนทัย (2551) จากมาตรวัดต้นฉบับ Celebrity Attitude Scale (CAS; McCutcheon et al., 2002) ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยสนใจ ความคลั่งไคล้ศิลปินดาราใน 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 ความชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและเข้าสังคม (entertainment-social celebrity worship) จำนวน 10 ข้อ รูปแบบที่ 2 ความเข้มข้น ผูกพันยึดติด (intense-personal celebrity worship) จำนวน 9 ข้อ มาตรการนี้มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือกตอบได้ตั้งแต่ 1-5 คะแนน (1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 2 คือ ค่อนข้างไม่เห็นด้วย, 3 คือ เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอ ๆ กัน, 4 คือ ค่อนข้างเห็นด้วย และ 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง) โดย นภาพร ลัคโนทัย (2551) ได้นำมาตรวัดนี้ไปใช้ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นหญิงจำนวน 60 คนสำหรับ และรายงานค่าความเที่ยงคำนวณโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ทั้งฉบับเท่ากับ .94 รายด้านเท่ากับ .49 และ .78 มาตรการนี้ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2

เกณฑ์การให้คะแนนมาตรการวัดความคลั่งไคล้ศิลปิน

| ระดับความคิดเห็น | คะแนน |
|--------------------------------|-------|
| ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง | 1 |
| ค่อนข้างไม่เห็นด้วย | 2 |
| ไม่เห็นด้วยและเห็นด้วยพอ ๆ กัน | 3 |
| ค่อนข้างเห็นด้วย | 4 |
| เห็นด้วยอย่างยิ่ง | 5 |

ขั้นตอนการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด

(1) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความคลั่งไคล้ศิลปินโดย McCutcheon และคณะ (2002) และนำมาตรวัดไปกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงข้อกระทงจากมาตรวัดทัศนคติที่มีต่อศิลปินดารา ที่แปลและเรียบเรียงโดย นภาพร ลักโนทัย (2551) จากมาตรวัดต้นฉบับ Celebrity Attitude Scale (CAS; McCutcheon et al., 2002) โดย สร้างข้อกระทงในแต่ละด้านเพิ่มตามองค์ประกอบทั้ง 2 รูปแบบของความคลั่งไคล้ศิลปิน คือ การชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม และการชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน

(2) ผู้วิจัยนำข้อกระทงที่ได้ ไปตรวจสอบความสอดคล้องของข้อกระทงกับกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร และความเหมาะสมทางภาษาของมาตรวัด โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิรวม 3 ท่าน (ตั้งภาคผนวก) เป็นผู้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของมาตรวัด (content validity) มีความตรงเชิงเนื้อหา (item Objective Congruence Index - IOC) ที่มากกว่า .50 ขึ้นไป

(3) ผู้วิจัยนำมาตรวัดความคลั่งไคล้ศิลปินที่ได้ ไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นแฟนคลับเยาวชน จำนวน 100 คน โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง ณ สถานที่ ดังนี้

วันที่ 9 กันยายน 2559 : งาน Online Market in Town ซึ่งมีการแสดงมินิคอนเสิร์ตของศิลปินวัยรุ่นชาวไทยจำนวนมาก สถานที่ ศูนย์การค้าเทอมินอล 21

วันที่ 11 กันยายน 2559 : บริเวณคอนเสิร์ตของศิลปินเกาหลีวง EXO สถานที่อิมแพคอารีน่า เมืองทองธานี

วันที่ 23 กันยายน 2559 : คิมฮีซอล จากวงซูเปอร์จูเนียร์ ศิลปินจากประเทศเกาหลี เดินทางมายังประเทศไทย สถานที่ สนามบินสุวรรณภูมิ

เมื่อได้แบบสอบถามที่ผ่านคุณสมบัติครบ 100 ชุดแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนกด้วยค่าที โดยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายข้อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยแยกวิเคราะห์รายด้าน ซึ่งจัดกลุ่มที่คะแนนสูงหรือเท่ากับคะแนนเปอร์เซ็นไทล์ที่ 73 เป็นกลุ่มสูง และกลุ่มที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับกับเปอร์เซ็นไทล์ที่ 27 เป็นกลุ่มต่ำ ผลจากการตรวจสอบพบว่า จากรูปแบบความความชื่นชอบแบบสนใจใคร่รู้เพื่อความบันเทิงและสังคม 16 ข้อ ข้อกระทงทั้ง 16 ข้อ ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่า เฉลี่ยรายข้อแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 จากรูปแบบความขึ้นชอบ แบบเข้มขั้นผูกพัน 17 ข้อ มีข้อกระทงจำนวน 12 ข้อผ่านเกณฑ์ คือ มีค่าเฉลี่ยรายข้อแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสูงและ กลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(4) ผู้วิจัยนำข้อกระทงที่ผ่านการทดสอบค่าที่ มาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตรวัด (corrected item-total correlation) โดยแยกวิเคราะห์รายด้าน โดยการเปรียบเทียบค่า r วิกฤติของสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ ข้อคำถามจะต้องมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์สูงกว่าค่า r วิกฤติ ($r = .26$, $df = 98$, $p < .05$) ผลการตรวจสอบพบว่า จากมาตรวัดรายด้าน รูปแบบความความขึ้นชอบแบบสนใจใคร่รู้เพื่อความบันเทิงและสังคม 16 ข้อ มีข้อกระทง 1 ข้อที่มีค่า CITC ต่ำ กว่า r วิกฤติ ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบและ จากรูปแบบความขึ้นชอบแบบเข้มขั้นผูกพัน 12 ข้อ ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบ ไม่มีข้อกระทงใดที่มีค่า CITC ต่ำ กว่า r วิกฤติ ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ ดังนั้น ผู้พัฒนาได้ตัดข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบอำนาจจำแนกรายข้อ และ corrected Item-Total Correlation (CITC) จำนวน 6 ข้อ ออกไป เหลือข้อกระทง 27 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ด้านย่อย ได้แก่ รูปแบบ ความความขึ้นชอบแบบสนใจใคร่รู้เพื่อความบันเทิงและสังคม 15 ข้อ และรูปแบบความขึ้นชอบแบบเข้มขั้นผูกพัน 12 ข้อ

(5) ผู้วิจัยคำนวณหาค่าความเที่ยงของมาตรวัดโดยแยกเป็น 2 ด้าน ด้วยวิธีสอดคล้องภายใน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ที่ .84 และ .85 ตามลำดับ

3. มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเองที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตัวเอง ที่พัฒนาโดย ฟลอยชมพู่ อัครศรีณย์ (2555) จากมาตรวัดต้นฉบับ Self-Esteem Scale (Rosenberg, 1965) มีข้อคำถามทั้งหมด 10 ข้อ ประกอบด้วยข้อกระทงทางบวก 5 ข้อ และข้อกระทงทางลบ 5 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่าแบบ Likert scale 4 ช่วง ได้แก่ 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 2 = ไม่เห็นด้วย, 3 = เห็นด้วย, 4 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยผู้พัฒนามาตรวัดได้นำมาตรวัดไปใช้ทดลองในนักศึกษาจำนวน 100 คน พบว่า มีค่าความเที่ยงแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากัน .83 (ฟลอยชมพู่ อัครศรีณย์, 2555) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3

เกณฑ์การให้คะแนนมาตรฐานวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

| ระดับความคิดเห็น | คะแนน |
|----------------------|-------|
| ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง | 1 |
| ไม่เห็นด้วย | 2 |
| เห็นด้วย | 3 |
| เห็นด้วยอย่างยิ่ง | 4 |

ขั้นตอนการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด

(1) ผู้วิจัยนำมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 10 ข้อ ไปทดลองใช้กับแฟนคลับเยาวชนตอนปลาย จำนวน 100 คน เพื่อนำมาตรวจสอบหาค่าอำนาจจำแนกและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทง โดยใช้การทำ สอบค่าที่ซึ่งเป็นสถิติทดสอบที่ใช้กับมาตรการวัดแบบประเมินค่า โดยผู้พัฒนาได้แบ่งกลุ่มทดสอบ ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูงที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 และกลุ่มต่ำ ที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 ผลจากการตรวจสอบพบว่า ข้อ กระทงทั้ง 10 ข้อ ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่าเฉลี่ยรายข้อแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

(2) ผู้วิจัยนำค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงทั้งรายข้อและรายด้านกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือในมาตรวัด (corrected Item- Total Correlation; CITC) มาเปรียบเทียบกับค่า r วิกฤติ ($r = .26, df = 98, p < .05$) ผลการตรวจสอบพบว่า ไม่มีข้อกระทงใดที่มีค่า CITC ต่ำกว่า r วิกฤติ ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบดังกล่าว ดังนั้น จึงคงไว้ทั้ง 10 ข้อในรายละเอียดการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่แสดงไว้ในภาคผนวก

(3) ผู้วิจัยคำนวณหาค่าความเที่ยงของมาตรวัด ด้วยวิธีสอดคล้องภายใน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค .85

4. มาตรวัดการเผชิญปัญหา

ผู้วิจัยเลือกใช้มาตรวัดการเผชิญปัญหา ซึ่งพัฒนาโดย สุภาพรพรณ โคตรจรัส และคณะ (2555) ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 73 ข้อ แบ่งออกเป็นมาตรวัดย่อย 5 องค์ประกอบ ได้คือ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนช่วยเหลือ การเผชิญปัญหาแบบการจมดิ่งกับอารมณ์และการเผชิญปัญหาแบบการตั้งสติจัดการกับปัญหา มาตรวัดนี้มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 5 ระดับ ได้แก่ 1 = ไม่ตรงเลย, 2 = ไม่ค่อยตรง, 3 = ตรงและไม่ตรงพอ ๆ กัน, 4 = ตรง, 5 = ตรงมาก ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดนี้ไปใช้ในกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและรายงานค่าความเที่ยงคำนวณโดยสูตร Cronbach's Alpha coefficient เท่ากับ .90 มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4

เกณฑ์การให้คะแนนมาตรวัดการเผชิญปัญหา

| ระดับความคิดเห็น | คะแนน |
|----------------------|-------|
| ไม่ตรงเลย | 1 |
| ไม่ค่อยตรง | 2 |
| ตรงและไม่ตรงพอ ๆ กัน | 3 |
| ตรง | 4 |
| ตรงมาก | 5 |

ขั้นตอนการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด

(1) ผู้วิจัยนำมาตรวัดการเผชิญปัญหา 5 ด้านจำนวน 73 ข้อ ไปทดลองใช้กับแฟนคลับเยาวชนตอนปลาย จำนวน 100 คน เพื่อนำมาตรวจสอบหาค่าอำนาจจำแนกและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทง โดยใช้การทำ สอบค่าที่ซึ่งเป็นสถิติทดสอบที่ใช้กับมาตราการวัดแบบประเมินค่า โดยผู้พัฒนาได้แบ่งกลุ่มทดสอบ ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูงที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 และกลุ่ม ต่ำที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 ผลจากการตรวจสอบพบว่า ข้อ กระทงทั้ง 73 ข้อ ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่าเฉลี่ยรายข้อแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

(2) ผู้วิจัยนำค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงทั้งรายข้อและรายด้านกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือในมาตรวัด (corrected Item- Total Correlation; CITC) มาเปรียบเทียบกับค่า r วิกฤติ ($r = .26, df = 98, p < .05$) ผลการตรวจสอบพบว่า ไม่มีข้อกระทงใดที่มีค่า CITC ต่ำกว่า r วิกฤติ ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบดังกล่าว ดังนั้น จึงคงไว้ทั้ง 73 ข้อในรายละเอียดการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่แสดงไว้ในภาคผนวก

(3) ผู้วิจัยคำนวณหาค่าความเที่ยงของมาตรวัดแบบแยกเป็น 5 ด้านย่อย โดยใช้วิธีสอดคล้องภายใน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .91, .83, .83, .93 และ .77 ตามลำดับ

5. มาตรวัดความสุขเชิงอัตวิสัย มาตรวัดความสุขเชิงอัตวิสัยที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ มาตรวัดสุขภาวะทางจิต โดย หยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) ประกอบด้วยมาตรวัดย่อย 2 มาตรได้แก่

5.1 มาตรวัดความพึงพอใจในชีวิต (Satisfaction with Life Scale) ฉบับภาษาไทย แปลและเรียบเรียงโดย หยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) พัฒนามาจากมาตรวัดของ Pavot และ Diener (1993) มีข้อกระทงจำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 5 ระดับ ได้แก่ 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 2 = ค่อนข้างไม่เห็นด้วย, 3 = เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอ ๆ กัน, 4 = ค่อนข้างเห็นด้วย, 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์คงที่ภายในแบบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .81 มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5

เกณฑ์การให้คะแนนมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิต

| ระดับความคิดเห็น | คะแนน |
|--------------------------------|-------|
| ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง | 1 |
| ค่อนข้างไม่เห็นด้วย | 2 |
| ไม่เห็นด้วยและเห็นด้วยพอ ๆ กัน | 3 |
| ค่อนข้างเห็นด้วย | 4 |
| เห็นด้วยอย่างยิ่ง | 5 |

5.2 มาตรฐานวัดความรู้สึทางบวกและทางลบ (The Positive and Negative Affect Schedule) ฉบับภาษาไทย โดย หยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) พัฒนามาจากของ พิมลรัตน์ ทิศากาศย์ (2548) จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็นการประเมินความรู้สึทางบวก 10 ข้อ และความรู้สึทางลบ 10 ข้อ ในจำนวนนี้แปลมาจาก Watson และคณะ (1988) จำนวน 6 ข้อ แบ่งเป็นความรู้สึทางบวก 3 ข้อ ความรู้สึทางลบ 3 ข้อ และคิดข้อกระทงเพิ่มอีกด้านละ 7 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 5 ระดับ ได้แก่ 1 = ไม่ตรงอย่างยิ่ง, 2 = ค่อนข้างไม่ตรง, 3 = ตรงและไม่ตรงพอ ๆ กัน, 4 = ค่อนข้างตรง, 5 = ตรงอย่างยิ่ง กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตปริญญาตรีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาตรฐานวัดความรู้สึทางบวก ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .86 ส่วนมาตรฐานวัดความรู้สึทางลบ ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .84 มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6

เกณฑ์การให้คะแนนมาตรฐานวัดความรู้สึทางบวกและทางลบ

| ระดับความคิดเห็น | คะแนน |
|----------------------|-------|
| ไม่ตรงอย่างยิ่ง | 1 |
| ค่อนข้างไม่ตรง | 2 |
| ตรงและไม่ตรงพอ ๆ กัน | 3 |
| ค่อนข้างตรง | 4 |
| ตรงอย่างยิ่ง | 5 |

ขั้นตอนการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัด

(1) ผู้วิจัยนำมาตรวัดความสุขเชิงอัตวิสัย แบ่งเป็นความพึงพอใจในชีวิต 5 ข้อ และความรู้สึทางบวกและความรู้สึทางลบ จำนวน 20 ข้อ รวม 25 ข้อ ไปทดลองใช้กับแฟนคลับเยาวชนตอนปลาย จำนวน 100 คน เพื่อนำมาตรวจ สอบหาค่าอำนาจจำแนกและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทง โดยใช้การทำสอบค่าที่ซึ่งเป็นสถิติทดสอบที่ใช้ กับมาตราการวัดแบบประเมินค่า โดยผู้พัฒนาได้แบ่งกลุ่มทดสอบออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูงที่ เปอร์เซ็นไทล์ที่ 73 และกลุ่มต่ำที่

เปอร์เซ็นต์ที่ 27 ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ข้อกระทงทั้ง 25 ข้อ ผ่านเกณฑ์ คือ มี ค่าเฉลี่ยรายข้อ แตกต่างกันระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(2) ผู้วิจัยนำค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงทั้งรายข้อและรายด้านกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือในมาตรวัด (corrected Item- Total Correlation; CITC) มาเปรียบเทียบกับค่า r วิกฤติ ($r = .26, df = 98, p < .05$) ผลการตรวจสอบพบว่า ไม่มีข้อกระทงใดที่มีค่า CITC ต่ำกว่า r วิกฤติ ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบดังกล่าว ดังนั้น จึงคงไว้ทั้ง 25 ข้อในรายละเอียดการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่แสดงไว้ในภาคผนวก

(3) ผู้วิจัยคำนวณหาค่าความเที่ยงของมาตรวัดรวม โดยใช้วิธีสอดคล้องภายใน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .88

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และแบบสอบถามออนไลน์ รวมทั้งสิ้น 418 ฉบับ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคนจาก กลุ่มสหสถาบันชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. หลังจากได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการฯ ผู้วิจัยติดต่อกลุ่มตัวอย่าง 2 ช่องทาง คือ

2.1 ช่องทางที่ 1 เป็นการเก็บข้อมูลด้วยตนเองแบบกระดาศให้กลุ่มตัวอย่างเขียนตอบ จำนวน 220 คน ผู้วิจัยลงพื้นที่ในสถานที่ที่มีการรวมตัวกันของกลุ่มตัวอย่าง เช่น บริเวณคอนเสิร์ต งานแฟนมีตติ้ง และประชาสัมพันธ์แบบปากเปล่า เพื่อเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง โดยให้บุคคลที่เป็นแฟนคลับแนะนำสมาชิกคนอื่น ๆ ต่อไป และใช้วิธีการสโนว์บอล (snowball sampling) โดยเลือกจากหน่วยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มแรกคือบุคคลที่เป็นแฟนคลับเยาวชนของศิลปิน และให้ตัวอย่างกลุ่มนี้แนะนำกลุ่มตัวอย่างคนอื่น ๆ ที่มีลักษณะตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาต่อไป โดยในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่อยู่ในพื้นที่ที่มีการรวมตัว ผู้วิจัยติดต่อขออนุญาตและขอข้อมูลติดต่อ ได้แก่ ชื่อ-เบอร์โทรศัพท์หรืออีเมล หลังได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยจึงจะติดต่อไปหากกลุ่มตัวอย่างโดยตรง สถานที่ที่ผู้วิจัยลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูล มีดังนี้

วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2560 : ศิลปินวง NCT จากประเทศเกาหลี ร่วมงานเปิดตัว
พรีเซนเตอร์ใหม่ของสายห่วยมาซิตะ สถานที่ ลานพาร์คพารากอน

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2560 : ปาร์ค โบคอม และ ชง จุงกิ นักแสดงจากประเทศ
เกาหลี เดินทางมายังประเทศไทย สถานที่ สนามบินสุวรรณภูมิ

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2560 : งานมินิคอนเสิร์ตของ โป้ท สิริโรจน์ ปริญญานันท์
ศิลปินจาก True Academy Fantasia Season 12 “Meet Boat Meet Love” สถานที่
ร้านกาแฟ The Exclusive Coffee งามอินทรา 40

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2560 : งานคอนเสิร์ต “คอนเสิร์ต 4 โทดำ ตอน Black Magic
มนต์ดำ..ปิดปี” สถานที่ เมืองไทย Gmm Live House ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์

วันที่ 19 มีนาคม 2560 : งานคอนเสิร์ตของโจ คยูฮยอน ศิลปินจากประเทศเกาหลี
“SUPER JUNIOR: KYUHYUN SOLO CONCERT – Reminiscence of a novelist in
Bangkok” สถานที่ ชันเดอร์โดม เมืองทองธานี

2.2 ช่องทางที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลแบบผ่านช่องทางออนไลน์ จำนวน 220 คน
ผู้วิจัยทำการประชาสัมพันธ์โดยใช้เครือข่ายสื่อออนไลน์ประเภท เฟซบุ๊ก และ ทวิตเตอร์ ซึ่ง
เป็นชุมชนออนไลน์ที่มีการรวมตัวกันของแฟนคลับจำนวนมาก โดยเป็นการประชาสัมพันธ์
จากบัญชีผู้ใช้ของผู้วิจัย โดยให้กลุ่มตัวอย่างเข้ามาตอบแบบสอบถามในเวปไซต์ที่ทำไว้ และ
ติดต่อผู้ให้ข้อมูลผ่านเพื่อน หรือ คนรู้จัก เพื่อเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง โดยให้เพื่อนส่งต่อ
แบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างต่อ ๆ ไป

3. หลังจากมีผู้สนใจที่จะให้ข้อมูล ผู้วิจัยสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติตามเกณฑ์คัดเข้า
ได้แก่ เป็นแฟนคลับของศิลปินมาไม่น้อยกว่า 1 ปี และมีคุณสมบัติด้านพฤติกรรม โดยในรอบหนึ่งปีที่
ผ่านมามีกิจกรรมข้อที่ 1 และข้อที่ 2-4 อย่างน้อยข้อใดข้อหนึ่ง ได้แก่ (1) เป็นบุคคลที่มีการสื่อสารกับ
ศิลปินและติดตามความเคลื่อนไหวของศิลปินที่ชื่นชอบ ทั้งโดยตรงและผ่านสื่อโซเชียลต่าง ๆ อย่าง
น้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (2) เป็นบุคคลที่เข้าร่วมงานที่แฟนคลับของศิลปินมารวมตัวกัน งานที่สามารถ
พบเจอศิลปินตัวจริง (3) เป็นบุคคลที่เป็นสมาชิกของกลุ่มแฟนคลับหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่แฟน
คลับทำขึ้นเพื่อศิลปิน และ (4) เป็นบุคคลที่มีของสะสมเกี่ยวกับศิลปินที่ชื่นชอบ เมื่อพบว่าผู้สนใจมี

คุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ ผู้วิจัยขอให้ผู้สนใจตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย ข้อมูลทั่วไป แบบวัดความคลั่งไคล้ศิลปิน แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการเผชิญปัญหา และแบบวัดความสุขเชิงอัตวิสัย ใช้เวลาประมาณ 20 - 30 นาที โดยอธิบายรายละเอียดของการวิจัยและแจ้งสิทธิของผู้ให้ข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างทราบ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยจะมีการคัดกรองกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์คัดเข้าอีกครั้ง โดยตรวจสอบจากการตอบแบบสอบถามในส่วนข้อมูลทั่วไป โดยจะนำข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์คัดเข้าไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วตัดข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติไม่ตรงตามเกณฑ์คัดเข้า หรือตรงตามเกณฑ์คัดออก โดยในจำนวน แบบสอบถาม 440 ชุด เป็นแบบสอบถามที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด จำนวน 418 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 9 ชุด ประกอบด้วย แบบสอบถามที่ตอบไม่ครบ 4 ชุด และผู้ตอบแบบสอบถามขาดคุณสมบัติในเกณฑ์คัดเข้า 9 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงบรรยาย เช่น การแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และสถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา และความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทยด้วยสถิติความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ และการวิเคราะห์เพิ่มเติม โดยใช้ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้น

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้รับอนุมัติให้สามารถดำเนินการวิจัยได้จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ กลุ่มสหสถาบัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เลขที่การอนุมัติ 1001/2559) โดยในกระบวนการวิจัยผู้วิจัยได้มีการอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ระยะเวลาและข้อมูลในแบบสอบถาม ประโยชน์ที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถาม และขอความสมัครใจจากกลุ่ม

ตัวอย่างในการเข้าร่วมการวิจัยทั้งแบบกระดาษและออนไลน์ พร้อมทั้งตอบคำถามต่าง ๆ ให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลเรื่องการเก็บรักษาความลับและไม่เปิดเผย แบบสอบถามที่เป็น กระดาษ เมื่อตอบเสร็จแล้วได้รับการเก็บใส่ซองทันที โดยไม่อนุญาตให้คนอื่นมาอ่าน เมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยจะมีการทำลายแบบสอบถามดังกล่าวทั้งหมด สำหรับแบบสอบถามออนไลน์ มีเพียงผู้วิจัยเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลผลการตอบแบบสอบถามได้ โดยไม่อนุญาตให้ผู้อื่นมาอ่าน และเมื่อเสร็จสิ้นการวิจัย ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามจะถูกลบออกทั้งหมดเช่นกัน อีกทั้งการนำเสนอผลการวิจัยจะเสนอข้อมูลเป็นภาพรวม ไม่มีข้อมูล ใดนำไปสู่การระบุตัวตนได้ ทั้งนี้ ผู้วิจัยยังแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงสิทธิของตนในการที่จะขอยุติการตอบแบบสอบถามได้ทุกเมื่อ



บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดกรองกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล โดยมีแผนคลับเยาวชนตอบแบบสอบถาม 440 ชุด ในจำนวนนี้มีแบบสอบถามที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดจำนวน 418 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95 โดยแบ่งเป็นแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บข้อมูลด้วยตนเองจำนวน 206 ชุด และแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บข้อมูลออนไลน์ จำนวน 212 ชุด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัย 4 ส่วน ได้แก่ (1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (2) ค่าสถิติ พื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา (3) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการทดสอบสมมติฐานทางการวิจัย และ (4) การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นแผนคลับเยาวชน จำนวนทั้งหมด 418 คน มีอายุอยู่ระหว่าง 18-25 ปี ($M = 20.97 \pm 2.30$) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้หญิงร้อยละ 88.3 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 72.2 ในด้านข้อมูลเกี่ยวกับศิลปินและพฤติกรรมการชื่นชอบศิลปินของเยาวชน พบว่าแผนคลับเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้า ร้อยละ 92 ชื่นชอบศิลปินประเภทนักร้อง โดยศิลปินส่วนใหญ่ มีสังกัดในประเทศเกาหลี (ร้อยละ 68) และเป็นศิลปินชาย (ร้อยละ 91) โดยมีระยะเวลาที่ติดตามชื่นชอบศิลปิน ตั้งแต่ 1 ปี ถึง 14 ปี (ค่าเฉลี่ย ประมาณ 4 ปี) ส่วนใหญ่มีการพบหน้าศิลปิน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ร้อยละ 77 มีการติดตามศิลปินทางสื่อออนไลน์ทุกวัน เป็นต้น รายละเอียดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับศิลปินและพฤติกรรมการณ์ชื่นชอบศิลปินของเยาวชน

| รายการ | | การเก็บข้อมูล ด้วยตนเอง (n = 206) | | การเก็บข้อมูล แบบออนไลน์ (n = 212) | | รวม (n = 418) | |
|-------------------------------------|-----------|---|--------|--|--------|------------------|--------|
| | | จำนวน | ร้อยละ | จำนวน | ร้อยละ | จำนวน | ร้อยละ |
| เพศ | ชาย | 25 | 12.1 | 24 | 11.3 | 49 | 11.7 |
| | หญิง | 181 | 87.9 | 188 | 88.7 | 369 | 88.3 |
| อายุ | 18 | 32 | 15.5 | 33 | 15.6 | 65 | 15.6 |
| | 19 | 44 | 21.4 | 36 | 17.0 | 80 | 19.1 |
| | 20 | 24 | 11.7 | 37 | 17.5 | 61 | 14.6 |
| | 21 | 24 | 11.7 | 28 | 13.2 | 52 | 12.4 |
| | 22 | 20 | 9.7 | 26 | 12.3 | 46 | 11.0 |
| | 23 | 19 | 9.2 | 15 | 7.1 | 34 | 8.1 |
| | 24 | 12 | 5.8 | 20 | 9.4 | 32 | 7.7 |
| | 25 | 31 | 15.0 | 17 | 8.0 | 48 | 11.5 |
| <i>M</i> = 21.05, <i>SD</i> = 2.407 | | | | | | | |
| ระดับ การศึกษา สูงสุด | มัธยมปลาย | 20 | 12.7 | 33 | 15.6 | 53 | 12.7 |
| | ปริญญาตรี | 172 | 80.5 | 165 | 77.8 | 337 | 80.6 |
| | ปริญญาโท | 14 | 6.8 | 14 | 6.6 | 28 | 6.7 |
| ประเภท ของศิลปิน | นักร้อง | 173 | 84.0 | 168 | 79.2 | 341 | 81.6 |
| | นักแสดง | 23 | 11.2 | 33 | 15.6 | 56 | 13.4 |

| รายการ | การเก็บข้อมูล ด้วยตนเอง (n = 206) | | การเก็บข้อมูล แบบออนไลน์ (n = 212) | | รวม (n = 418) | | |
|------------------------|--|--------|--|--------|------------------|--------|-------|
| | จำนวน | ร้อยละ | จำนวน | ร้อยละ | จำนวน | ร้อยละ | |
| นักดนตรี | 10 | 4.9 | 11 | 5.2 | 21 | 5.0 | |
| ประเทศที่ สังกัด | ไทย | 57 | 27.7 | 41 | 19.3 | 98 | 23.4 |
| | เกาหลี | 137 | 66.5 | 158 | 74.5 | 295 | 70.6 |
| | ญี่ปุ่น | 6 | 2.9 | 8 | 3.8 | 14 | 3.3 |
| | อื่น ๆ (จีน, ไต้หวัน, สหรัฐอเมริกา) | 6 | 2.9 | 5 | 2.4 | 11 | 2.7 |
| ระยะเวลาที่ ชื่นชอบ | 1-3 ปี | 114 | 55.3 | 108 | 50.9 | 222 | 53.1 |
| | 4-6 ปี | 80 | 38.8 | 92 | 43.4 | 172 | 41.2 |
| | 7-9 ปี | 2 | 1.0 | 4 | 1.8 | 6 | 1.4 |
| | 10 ปี ขึ้นไป | 10 | 4.9 | 8 | 3.9 | 18 | 4.2 |
| การพบหน้า ศิลปิน | 1 ครั้ง / ปี หรือต่ำกว่า | 59 | 28.6 | 63 | 29.7 | 114 | 34.4 |
| | 2-3 ครั้ง / ปี | 89 | 43.2 | 45 | 21.2 | 196 | 46.9 |
| | 4-5 ครั้ง / ปี | 20 | 9.7 | 65 | 30.7 | 28 | 6.7 |
| | มากกว่า 5 ครั้ง / ปี | 38 | 18.4 | 39 | 18.4 | 50 | 12.0 |
| ช่องทางใน | โทรทัศน์ | 9 | 4.3 | 10 | 4.71 | 19 | 4.54 |
| การติดตาม ข่าวหรือ | เว็บไซต์อย่างเป็นทางการ ที่ต้นสังกัดศิลปินจัดทำ | 68 | 33.0 | 76 | 35.84 | 144 | 34.44 |

| รายการ | การเก็บข้อมูล ด้วยตนเอง (n = 206) | การเก็บข้อมูล แบบออนไลน์ (n = 212) | | รวม (n = 418) | | | |
|--|---|--|--------|------------------|--------|-------|--------|
| | | จำนวน | ร้อยละ | จำนวน | ร้อยละ | จำนวน | ร้อยละ |
| ผลงานของ ศิลปิน (ออนไลน์) <i>*สามารถ</i> | แฟนเพจ (เว็บไซต์ที่แฟน คลับจัดทำ) | 60 | 29.1 | 79 | 37.26 | 139 | 33.25 |
| | ทวิตเตอร์ | 204 | 99.0 | 206 | 97.16 | 410 | 98.08 |
| รายการ | การเก็บข้อมูล ด้วยตนเอง (n = 206) | การเก็บข้อมูล แบบออนไลน์ (n = 212) | | รวม (n = 418) | | | |
| | | จำนวน | ร้อยละ | จำนวน | ร้อยละ | จำนวน | ร้อยละ |
| <i>ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ</i> | เฟซบุ๊ก | 66 | 32.0 | 102 | 48.11 | 168 | 40.19 |
| | อินสตาแกรม | 139 | 67.4 | 143 | 67.45 | 282 | 67.46 |
| | อื่น ๆ เช่น บล็อก เว็บบอร์ด | 13 | 6.31 | 8 | 3.77 | 21 | 5.02 |
| <i>การเข้าร่วม กิจกรรม เกี่ยวกับ ศิลปิน *สามารถ ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ</i> | เป็นสมาชิกเว็บไซต์อย่าง | | | | | | |
| | เป็นทางการที่ต้นสังกัด | 78 | 37.86 | 79 | 37.26 | 157 | 37.55 |
| | ศิลปินจัดทำ | | | | | | |
| | เป็นสมาชิกแฟนเพจ (เว็บไซต์ที่แฟนคลับจัดทำ) | 70 | 33.98 | 79 | 37.26 | 149 | 35.64 |
| <i>ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ</i> | เขียนหรืออ่านนิยายแฟน ฟิคชั่น | 138 | 66.99 | 170 | 80.18 | 308 | 73.68 |
| | เดินคอนเสิร์ต | 30 | 14.56 | 13 | 6.13 | 43 | 10.28 |

| รายการ | การเก็บข้อมูล ด้วยตนเอง (n = 206) | | การเก็บข้อมูล แบบออนไลน์ (n = 212) | | รวม (n = 418) | | |
|--|---|--------|--|--------|------------------|--------|------|
| | จำนวน | ร้อยละ | จำนวน | ร้อยละ | จำนวน | ร้อยละ | |
| ถ่ายภาพหรือวิดีโอของ ศิลปิน | 71 | 34.46 | 61 | 28.77 | 132 | 31.57 | |
| ตัดต่อคลิปวิดีโอของศิลปิน | 18 | 8.73 | 15 | 7.07 | 33 | 7.89 | |
| แปลข่าว | 22 | 10.67 | 38 | 17.92 | 60 | 14.35 | |
| อื่น ๆ | 15 | 7.28 | 23 | 10.84 | 38 | 9.09 | |
| การติดตาม ข่าวหรือ ผลงานของ ศิลปิน | 1-3 วัน / สัปดาห์ | 18 | 8.8 | 11 | 5.2 | 29 | 6.9 |
| | 4-6 วัน / สัปดาห์ | 18 | 8.8 | 32 | 15.1 | 50 | 12.0 |
| | ทุกวัน | 170 | 82.4 | 169 | 79.7 | 339 | 81.1 |
| รายการ | การเก็บข้อมูล ด้วยตนเอง (n = 206) | | การเก็บข้อมูล แบบออนไลน์ (n = 212) | | รวม (n = 418) | | |
| | จำนวน | ร้อยละ | จำนวน | ร้อยละ | จำนวน | ร้อยละ | |
| การมอบ ของฝาก หรือของที่ ระลึกให้ ศิลปิน | ไม่เคย | 129 | 62.6 | 133 | 62.7 | 262 | 62.7 |
| | นาน ๆ ครั้ง | 48 | 23.3 | 59 | 27.8 | 107 | 25.6 |
| | บางครั้ง | 27 | 13.1 | 19 | 9.0 | 46 | 11.0 |
| | ทุกครั้ง | 2 | 1.0 | 1 | 0.5 | 3 | 0.07 |
| | ไม่เคย | 22 | 10.7 | 11 | 5.2 | 33 | 7.9 |

| รายการ | | การเก็บข้อมูล ด้วยตนเอง (n = 206) | | การเก็บข้อมูล แบบออนไลน์ (n = 212) | | รวม (n = 418) | |
|--------|------------------------|---|-------------------------|--|--------|------------------|--------|
| | | จำนวน | ร้อยละ | จำนวน | ร้อยละ | จำนวน | ร้อยละ |
| | | การซื้อ สินค้าหรือ ของที่ระลึก ของศิลปิน | ต่ำกว่า 1 ครั้ง / เดือน | 46 | 22.3 | 23 | 10.8 |
| | 1 ครั้ง / เดือน | 54 | 26.2 | 109 | 51.4 | 163 | 39.0 |
| | 2-3 ครั้ง / เดือน | 63 | 30.6 | 23 | 10.8 | 86 | 20.6 |
| | 4 ครั้ง / เดือน ขึ้นไป | 21 | 10.2 | 46 | 21.7 | 67 | 16.0 |

ในส่วนของ **รูปแบบความคลั่งไคล้ศิลปิน** แฟนคลับเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมการชื่นชอบศิลปินในแต่ละรูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 พฤติกรรมการชื่นชอบเพื่อความบันเทิง-สังคม พบว่า 5 อันดับแรก ได้แก่ “ฉันรู้สึกมีความสุขเมื่อได้ยินผู้อื่นพูดถึงชมศิลปินคนโปรดของฉัน” ตามมาด้วย “ความสุขของฉันคือการที่ได้ดู อ่านเรื่องราว หรือฟัง เสียงศิลปินคนโปรดของฉัน” “การใช้เวลาเพื่อติดตามข่าวสารของศิลปินคนโปรด เป็นการใช้เวลาที่สนุกสนาน” “ฉันรู้สึกสนุกเมื่อได้รับรู้เรื่องราวในชีวิตของศิลปิน คนโปรดของฉัน” และ “ในขณะที่ฉันติดตามเรื่องราวของศิลปินคนโปรด ฉันมักจะเพลิดเพลินจนลืมเวลาไปเลย” เป็นต้น ดังรายละเอียดในภาคผนวก

รูปแบบที่ 2 พฤติกรรมการชื่นชอบแบบเข้มข้น-ผูกพันยึดติด พบว่า 5 อันดับแรก ได้แก่ “เมื่อได้เห็นศิลปินคนโปรดประสบความสำเร็จ ฉันรู้สึกภูมิใจในตัวเขา” ตามด้วย “ฉันรู้สึกมีความสุขที่ได้เฝ้ามองความเปลี่ยนแปลง และการ เติบโตขึ้นของศิลปินคนโปรด” “ถ้าศิลปินคนโปรดของฉันประสบความสำเร็จ ฉันจะ รู้สึกประสบความสำเร็จไป กับเขาด้วย” “ฉันมีพื้นที่เฉพาะที่ใช้เก็บของที่ระลึกและรูปภาพ ของศิลปินคนโปรดของฉัน” และ “ฉันไม่เคยมีความรู้สึกที่ศิลปินคนโปรดเปรียบเสมือนเพื่อน หรือคนในครอบครัว” เป็นต้น ตามที่ระบุไว้ในภาคผนวก

ส่วนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา คือ ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ การเผชิญปัญหาแบบตั้งสติจัดการกับปัญหา และความสุขเชิงอัตวิสัย มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและต่ำสุด ค่าคะแนนที่เป็นไปได้ ดังแสดงในตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

| ตัวแปร | ค่าเฉลี่ย | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน | ค่าความเบ้ | ค่าความโด่ง | ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด | ค่าคะแนนที่เป็นไปได้ |
|---|-----------|----------------------|------------|-------------|------------------------|----------------------|
| ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม | 59.53 | 8.31 | -0.72 | 0.20 | 34-75 | 15-75 |
| ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน | 45.19 | 7.98 | -0.64 | 0.63 | 14-60 | 12-60 |
| การเห็นคุณค่าในตนเอง | 29.87 | 6.15 | -0.54 | -0.35 | 15-40 | 10-40 |
| การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา | 82.59 | 11.84 | -0.22 | -0.36 | 44-105 | 21-105 |
| การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา | 41.02 | 9.63 | 0.14 | 0.38 | 15-75 | 15-75 |
| การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ | 36.50 | 6.21 | -0.09 | -0.10 | 15-53 | 12-60 |

| ตัวแปร | ค่าเฉลี่ย | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน | ค่าความเบ้ | ค่าความโด่ง | ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด | ค่าคะแนนที่เป็นไปได้ |
|---------------------------------------|-----------|----------------------|------------|-------------|------------------------|----------------------|
| การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ | 39.94 | 11.99 | 0.06 | -0.39 | 15-75 | 15-75 |
| การเผชิญปัญหาแบบตั้งสติจัดการกับปัญหา | 33.90 | 6.09 | -0.22 | 0.64 | 14-50 | 10-50 |
| ความสุขเชิงอัตวิสัย | 88.68 | 15.85 | -0.49 | 0.15 | 41-124 | 25-125 |

ด้านความคลั่งไคล้ศิลปิน 2 แบบ พบว่า ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 59.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.31 ส่วน ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.98

การเห็นคุณค่าในตนเอง ในการศึกษาคั้งนี้ประเมินด้วยมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 418 คน พบว่าคะแนนเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเอง มีค่าเท่ากับ 29.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.15

การเผชิญปัญหา 5 ด้าน มีผลคะแนนดังนี้ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11.84 การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 41.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.63 การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.21 การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11.99 การเผชิญปัญหาแบบตั้งสติจัดการกับปัญหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.09

ความสุขเชิงอัตวิสัย มีคะแนนเฉลี่ยของความสุขเชิงอัตวิสัย มีค่าเท่ากับ 88.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 15.85

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบลักษณะการกระจายตัวของข้อมูลจำนวน 418 ชุด พบว่า ข้อมูลมีการกระจายของค่าตัวอย่างแบบโค้งปกติ (normal distribution) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแนวโน้มนำเข้าสู่ศูนย์กลาง (central limit theorem) ที่อธิบายว่า " สำหรับประชากรใด ๆ แล้ว ถ้าเก็บตัวอย่างในจำนวนที่มากพอ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ในลำดับต่อไป

สมมติฐานที่ 1 ความคลั่งไคล้ศิลปิน (2 รูปแบบ ได้แก่ การชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม และ ความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทยอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ($r = .08, p < .05$) ส่วนความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพันไม่มีความสัมพันธ์กับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย ($r = -.02, ns$) ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 เพียงส่วนหนึ่ง คือ ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคมมีความสัมพันธ์กับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทยแต่ไม่สนับสนุนสมมติฐาน ว่าความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพันมีความสัมพันธ์กับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย

สมมติฐานที่ 2 การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($r = .77, p < .01$) ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลจึงสนับสนุน สมมติฐานที่ 2 ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย

สมมติฐานที่ 3 การเผชิญปัญหาที่มีความสัมพันธ์กับความสุขเชิงอัตวิสัยในแฟนคลับเยาวชนไทยแบ่งเป็น

| ตัวแปร | 1.1 | 1.2 | 2 | 3.1 | 3.2 | 3.3 | 3.4 | 3.5 | 4 |
|--|--------|--------|---------|---------|---------|--------|---------|--------|---|
| 1.2 ความคลั่งไคล้ ศิลปินรูปแบบความ ชื่นชอบแบบเข้มข้น ผูกพัน | .716** | - | | | | | | | |
| 2. การเห็นคุณค่าใน ตนเอง | .048 | -.071 | - | | | | | | |
| 3.1 การเผชิญ ปัญหาแบบมุ่ง จัดการกับปัญหา | .208** | .140** | .621** | - | | | | | |
| 3.2 การเผชิญ ปัญหาแบบหลีกเลี่ยง ปัญหา | .194** | .276** | -.330** | -.236** | - | | | | |
| 3.3 การเผชิญ ปัญหาแบบแสวงหา แหล่งสนับสนุน ช่วยเหลือ | .166** | .070 | .185* | .217** | .209** | - | | | |
| 3.4 การเผชิญ ปัญหาแบบจมดิ่งกับ อารมณ์ | .192* | .194** | -.558** | -.428** | .500** | .122** | - | | |
| 3.5 การเผชิญ ปัญหาแบบตั้งสติ จัดการกับปัญหา | .084* | .061 | .313** | .492** | -.011 | .285** | -.024 | - | |
| 4. ความสุขเชิงอัต วิสัย | .082* | -.017 | .773** | .618** | -.340** | .193* | -.606** | .276** | - |

* $p < .05$. ** $p < .01$.

สมมติฐานที่ 4 ความคลั่งไคล้ศิลปิน (ได้แก่ การชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม และ ความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน) การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา (ได้แก่ มุ่งจัดการกับปัญหา

หลักหนีปัญหา แสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ จมดิ่งกับอารมณ์ และตั้งสติจัดการกับปัญหา) สามารถทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทยได้

การทดสอบสมมติฐานในครั้งนี มีความสุขเชิงอัตวิสัยเป็นตัวแปรเกณฑ์ โดยผู้วิจัยทดสอบด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ด้วยการใส่ตัวแปรพร้อมกัน (Enter) โดย คำนวณจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 418 คนก่อนการวิเคราะห์พหุคูณ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบภาวะร่วมเส้นตรง (collinearity) และอัตราส่วนความแปรปรวนเพื่อ (variance inflation factor (VIF)) ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10

ค่าสภาวะร่วมเส้นตรงระหว่างความสุขเชิงอัตวิสัย

| | ภาวะร่วม เส้นตรง Tolerance | VIF |
|--|----------------------------------|-------|
| 1. ความคลั่งไคล้ศิลปิน | | |
| 1.1 รูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม | .463 | 2.158 |
| 1.2 รูปแบบความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน | .446 | 2.243 |
| 2. การเห็นคุณค่าในตนเอง | .479 | 2.089 |
| 3. การเผชิญปัญหา | | |
| 3.1 แบบมุ่งจัดการกับปัญหา | .444 | 2.252 |
| 3.2 แบบหลีกเลี่ยงปัญหา | .677 | 1.477 |
| 3.3 แบบ แสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ | .796 | 1.256 |
| 3.4 แบบจมดิ่งกับอารมณ์ | .511 | 1.957 |
| 3.5 แบบตั้งสติจัดการกับปัญหา | .685 | 1.459 |

เมื่อตรวจสอบปัญหาของความสัมพันธ์ร่วมกันเชิงเส้นแบบพหุ (multicollinearity) โดยพิจารณาพบว่า ตัวแปรทำนายทั้ง 8 ตัวแปร มีค่าความคลาดเคลื่อน (tolerance) ไม่มากกว่า 5.3 และมีค่าปัจจัยปรับความแปรปรวนเพื่อ (variance inflation factor) น้อยกว่า 5.3 ดังนั้น ตัวแปรทั้ง 8 เป็นอิสระต่อกัน จึงไม่ทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนาย (Hair, Black, Babin, & Anderson, 2010)

ต่อมาผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่ออิทธิพลของตัวแปรทำนายแต่ละตัว ได้แก่ ความคลั่งไคล้ศิลปิน 2 รูปแบบ การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา 5 รูปแบบ ที่มีต่อความสุขเชิงอัตวิสัย เพื่อสร้างสมการทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย โดยใช้ความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเผชิญปัญหา

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า ตัวแปรทำนายทั้ง 8 ตัวแปร สามารถทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับวัยรุ่นไทยได้ร้อยละ 67.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R^2 = .67, p < .001$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานของแต่ละตัวแปรพบว่า มีตัวแปรทำนาย 3 ตัวแปร ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง ($\beta = .50, p < .001$) การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ ($\beta = -.26, p < .001$) และ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ($\beta = .15, p < .001$) สามารถทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมีตัวแปรทำนาย 1 ตัวแปร ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ ($\beta = .10, p < .01$) สามารถทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 4 ว่าด้วย ความคลั่งไคล้ศิลปิน (ได้แก่ การชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม และ ความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน) การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา (ได้แก่ มุ่งจัดการกับปัญหา หลีกเลี่ยงปัญหา แสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ จมดิ่งกับอารมณ์ และตั้งสติจัดการกับปัญหา) สามารถร่วมกันทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของเยาวชนได้

ตารางที่ 11

ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรทำนายทั้ง 8 ตัวแปรในการทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย

| ตัวแปรตามและตัวแปรทำนาย | B | SEB | β | F (8854) | R | R ² | Adjusted R ² |
|---|--------|-------|----------|----------|------|----------------|-------------------------|
| ความสุขเชิงอัตวิสัย | | | | 106.562 | .822 | .676 | .669 |
| ค่าคงที่ | 35.091 | 5.353 | | | | | |
| 1.1 ความคลั่งไคล้ศิลปิน รูปแบบการชื่นชอบเพื่อ ความบันเทิงและสังคม | 0.015 | .079 | .008 | | | | |
| 1.2 ความคลั่งไคล้ศิลปิน รูปแบบความชื่นชอบแบบ เข้มข้นผูกพัน | 0.093 | .084 | .047 | | | | |
| 2. การเห็นคุณค่าในตนเอง | 1.289 | .105 | .501*** | | | | |
| 3.1 การเผชิญปัญหาแบบ มุ่งจัดการกับปัญหา | 0.203 | .057 | .151*** | | | | |
| 3.2 การเผชิญปัญหาแบบ หลีกเลี่ยงปัญหา | -0.070 | .056 | -.043 | | | | |
| 3.3 การเผชิญปัญหาแบบ แสวงหาแหล่งสนับสนุน ช่วยเหลือ | 0.260 | .080 | .102** | | | | |
| 3.4 การเผชิญปัญหาแบบ จมดิ่งกับอารมณ์ | -0.347 | .052 | -.263*** | | | | |
| 3.5 การเผชิญปัญหาแบบ ตั้งสติจัดการกับปัญหา | 0.015 | .088 | .006 | | | | |

** $p < .01$. *** $p < .001$.

จากตารางที่ 11 สามารถสร้างสมการทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทยในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการในรูปของคะแนนดิบ คือ

ความสุขเชิงอัตวิสัย = $35.091 + .015$ (ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม) + $.093$ (ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน) + 1.28 (การเห็นคุณค่าในตนเอง) + $.20$ (การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา) - $.07$ (การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา) + $.26$ (การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ) - $.34$ (การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์) + $.01$ (การเผชิญปัญหาแบบตั้งสติจัดการกับปัญหา)

สมการในรูปแบบมาตรฐาน คือ

ความสุขเชิงอัตวิสัย = $.008$ (ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม) + $.04$ (ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน) + $.50^{***}$ (การเห็นคุณค่าในตนเอง) + $.15^{***}$ (การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา) - $.04$ (การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา) + $.10^{**}$ (การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ) - $.26^{***}$ (การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์) + $.006$ (การเผชิญปัญหาแบบตั้งสติจัดการกับปัญหา)

จากสมการทำนายที่ได้จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ทำนายด้วยการใช้วิธีการใส่ตัวแปรเข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณแบบพร้อมกันทั้งหมด (Enter) สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

1. หากคะแนนมาตรฐานของตัวแปรความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคมเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คะแนนมาตรฐานของความสุขเชิงอัตวิสัยเพิ่มขึ้น .008 หน่วย เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นในสมการให้คงที่
2. หากคะแนนมาตรฐานของตัวแปรความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพันเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คะแนนมาตรฐานของความสุขเชิงอัตวิสัยเพิ่มขึ้น .04 หน่วย เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นในสมการให้คงที่

3. หากคะแนนมาตรฐานของตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเองเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คะแนนมาตรฐานของความสุขเชิงอัตวิสัยเพิ่มขึ้น .50 หน่วย เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นในสมการให้คงที่

4. หากคะแนนมาตรฐานของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คะแนนมาตรฐานของความสุขเชิงอัตวิสัยเพิ่มขึ้น .15 หน่วย เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นในสมการให้คงที่

5. หากคะแนนมาตรฐานของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหาเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คะแนนมาตรฐานของความสุขเชิงอัตวิสัยลดลง .04 หน่วย เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นในสมการให้คงที่

6. หากคะแนนมาตรฐานของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คะแนนมาตรฐานของความสุขเชิงอัตวิสัยเพิ่มขึ้น .10 หน่วย เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นในสมการให้คงที่

7. หากคะแนนมาตรฐานของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คะแนนมาตรฐานของความสุขเชิงอัตวิสัยลดลง .26 หน่วย เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นในสมการให้คงที่

8. หากคะแนนมาตรฐานของตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบตั้งสติจัดการกับปัญหาเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คะแนนมาตรฐานของความสุขเชิงอัตวิสัยเพิ่มขึ้น .006 หน่วย เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นในสมการให้คงที่

โดยสรุป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อทดสอบสมมติฐานทั้งหมดสามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

| ข้อ | สมมติฐาน | วิธีการทดสอบ | ผลการทดสอบ |
|-----|---|---|---|
| 1 | ความคลั่งไคล้ศิลปินมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย | การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน | สนับสนุน สมมติฐานการวิจัย บางส่วน |
| 2 | การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย | การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน | สนับสนุน สมมติฐานการวิจัย |
| 3 | การเผชิญปัญหาที่มีความสัมพันธ์กับความสุขเชิงอัตวิสัยในแฟนคลับเยาวชนไทย ดังนี้ | | |
| 3.1 | การเผชิญปัญหากลุ่ม มุ่งจัดการกับปัญหา แสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ และตั้งสติจัดการกับปัญหา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย | การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน | สนับสนุน สมมติฐานการวิจัย |
| 3.2 | การเผชิญปัญหากลุ่ม หลีกหนีปัญหา และจมดิ่งกับอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย | การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน | สนับสนุน สมมติฐานการวิจัย |
| 4 | ความคลั่งไคล้ศิลปิน ได้แก่ การชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม และ ความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา ได้แก่ มุ่งจัดการกับปัญหา หลีกหนีปัญหา แสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ จมดิ่งกับอารมณ์ และ ตั้งสติจัดการกับปัญหา สามารถร่วมกันทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของเยาวชน | การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณด้วยการใส่ตัวแปรพร้อมกัน | สนับสนุน สมมติฐานการวิจัย |

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม

จากโมเดลทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย ซึ่งใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบพร้อมกันทั้งหมดผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้น (Hierarchical Regression Analysis) เพื่อควบคุมอิทธิพลการทำนายของตัวแปรร่วมหรือตัวแปรควบคุม และทดสอบอิทธิพลของตัวแปรทำนายแต่ละตัว ได้แก่ ความคลั่งไคล้ศิลปิน 2 รูปแบบ การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา 5 รูปแบบ ที่มีต่อความสุขเชิงอัตวิสัย โดยคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการตามขั้น เพื่อสร้างสมการทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย โดยใช้ความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง และการเผชิญปัญหา ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 13

โมเดลทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย ($N = 418$)

| | <i>B</i> | <i>SEB</i> | β | <i>R</i> | <i>R</i> ² | <i>R</i> ² change | <i>F</i> |
|---|----------|------------|---------|----------|-----------------------|---------------------------------|----------|
| <u>ขั้นที่ 1</u> | | | | .136 | .018 | .018 | 3.904 |
| ค่าคงที่ | 80.691 | 5.603 | | | | | |
| 1.1 ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการ ชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม | 0.368 | 0.133 | .193** | | | | |
| 1.2 ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบ ความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน | -0.308 | 0.138 | -.155* | | | | |
| <u>ขั้นที่ 2</u> | | | | .775 | .600 | .582 | 207.007 |
| ค่าคงที่ | 24.105 | 4.260 | | | | | |
| 1.1 ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการ ชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม | 0.070 | 0.086 | .037 | | | | |
| 1.2 ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบ ความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน | 0.022 | 0.090 | .011 | | | | |
| 2. การเห็นคุณค่าในตนเอง | 1.988 | 0.081 | .772*** | | | | |

| | <i>B</i> | <i>SEB</i> | β | <i>R</i> | <i>R</i> ² | <i>R</i> ² change | <i>F</i> |
|---|----------|------------|----------|----------|-----------------------|---------------------------------|----------|
| ขั้นที่ 3 | 35.091 | 5.353 | | .822 | .676 | .076 | 106.562 |
| ค่าคงที่ | | | | | | | |
| 1.1 ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการ ชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและ สังคม | 0.015 | 0.079 | .008 | | | | |
| 1.2 ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบ ความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน | 0.093 | 0.084 | .047 | | | | |
| 2. การเห็นคุณค่าในตนเอง | 1.289 | 0.105 | .501*** | | | | |
| 3.1 การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการ กับปัญหา | 0.203 | 0.057 | .151*** | | | | |
| 3.2 การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง ปัญหา | -0.070 | 0.056 | -.043 | | | | |
| 3.3 การเผชิญปัญหาแบบแสวงหา แหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ | 0.260 | 0.080 | .102** | | | | |
| 3.4 การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับ อารมณ์ | -0.347 | 0.052 | -.263*** | | | | |
| 3.5 การเผชิญปัญหาแบบตั้งสติ จัดการกับปัญหา | 0.015 | 0.088 | .006 | | | | |

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

จากตารางที่ 13 สามารถสร้างสมการทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนโดยวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้น โดยตัวแปรทำนายในขั้นแรก ได้แก่ ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม และ ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน ตัวแปรทำนายในขั้นต่อมา ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง และ ตัวแปรในขั้นสุดท้าย ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา การเผชิญปัญหา

แบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ และ การเผชิญปัญหาแบบตั้งสติจัดการกับปัญหา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ในขั้นที่ 1 ตัวแปร ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน ($\beta = .19, p < .01$) ส่วนความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน มีความสัมพันธ์ทางลบกับ ความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน ($\beta = -.15, p < .01$) ซึ่งตัวแปรทั้งหมดในขั้นนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของ ความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน ได้ ร้อยละ 1.8

ในการวิเคราะห์ขั้นที่ 2 เมื่อควบคุมอิทธิพลการทำนายในขั้นแรกแล้ว พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสัมพันธ์กับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน ($\beta = .77, p < .001$) อธิบายความแปรปรวนเพิ่มขึ้นอีก ร้อยละ 58.2

ส่วนการวิเคราะห์ในขั้นที่ 3 เมื่อควบคุมอิทธิพลตัวแปรขั้นก่อนหน้า พบว่า การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ($\beta = .15, p < .001$) การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ ($\beta = .10, p < .01$) และ การเผชิญปัญหาแบบตั้งสติจัดการกับปัญหา ($\beta = .006, ns$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน ส่วนการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา ($\beta = -.04, ns$) และ การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ ($\beta = -.26, p < .001$) มีความสัมพันธ์ทางลบกับ ความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน และอธิบายความแปรปรวนของความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนได้เพิ่มอีก ร้อยละ 7.6 ผลการวิเคราะห์สุดท้ายพบว่าตัวแปรทำนายทั้ง 8 ตัวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนได้ ร้อยละ 67.6

โดยสรุปแล้ว การเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลสูงสุดในการทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน ($\beta = .50, p < .01$) รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ ($\beta = -.26, p < .001$) และอันดับ 3 ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ($\beta = .15, p < .001$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบความคลั่งไคล้ศิลปิน (2 รูปแบบ คือ ความชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม และความชื่นชอบแบบเข้มข้นและยึดติด) การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา 5 แบบ (ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ และการเผชิญปัญหาแบบตั้งสติจัดการกับปัญหา) กับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ แฟนคลับของศิลปินดารา ที่เป็นเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่จำนวน 418 คน มีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 20.97 ± 2.30 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) มาตรวัดความคลั่งไคล้ศิลปิน (2) มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (3) มาตรวัดการเผชิญปัญหา (4) มาตรวัดความสุขเชิงอัตวิสัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าสถิติความสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้น ผลการวิจัยพบว่า ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .08, p < .05$) ส่วนความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพันไม่มีความสัมพันธ์กับความสุขเชิงอัตวิสัย ($r = -.02, ns$) การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ($r = .77, p < .01$) ด้านรูปแบบการเผชิญปัญหา พบว่า การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ และการตั้งสติจัดการกับปัญหาการเผชิญปัญหา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .62, p < .01$; $r = .19, p < .05$; และ $r = .28, p < .01$ ตามลำดับ) ส่วนการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา และจมดิ่งกับอารมณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสุขเชิงอัตวิสัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.34, p < .01$ และ $r = -.61, p < .01$ ตามลำดับ) โดยตัวแปรทั้งหมด ความคลั่งไคล้ศิลปิน 2 แบบ การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา 5 แบบ สามารถทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทยได้ ร้อยละ 67.6 โดย การเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลสูงสุดในการทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย ($\beta = .77,$

$p < .001$) รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ ($\beta = -.26, p < .001$) และอันดับ 3 ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ($\beta = .15, p < .001$)

การอภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ โดยแบ่งเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 “ความคลั่งไคล้ศิลปินมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย”

เมื่อพิจารณา คำถามการวิจัย ข้อที่ 1 ที่ระบุว่า รูปแบบความคลั่งไคล้ศิลปินใด มีความสัมพันธ์กับความสุขเชิงอัตวิสัย ผลการวิจัยพบว่า แฟนคลับเยาวชนที่มีความชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม (หรือในรูปแบบที่ 1) เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัย หมายความว่า แฟนคลับเยาวชนที่มีรูปแบบคลั่งไคล้ศิลปินแบบชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคมสูง มีแนวโน้มที่จะมีความสุขเชิงอัตวิสัยที่สูงตามไปด้วย ในขณะที่รูปแบบความคลั่งไคล้ศิลปินแบบความชื่นชอบแบบเข้มข้นและยึดติด ไม่มีความสัมพันธ์กับความสุขเชิงอัตวิสัย ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความสุขแบบเฮโดนิคส์ (hedonic) ซึ่งเป็นรากฐานของแนวคิดเรื่องความสุขเชิงอัตวิสัย ที่ระบุว่า บุคคลที่มีลักษณะการใช้ชีวิตแบบผ่อนคลาย มีความบันเทิง หรือมีงานอดิเรกที่สร้างความเพลิดเพลิน จะเป็นผู้ที่มีความสุขในชีวิตในระยะยาว โดยแฟนคลับเยาวชนที่มีความชื่นชอบศิลปินในรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม มีพฤติกรรมการชื่นชอบศิลปินโดยแสดงออกทางการเข้าสังคม พุดคุยกับบุคคลที่มีความชื่นชอบแบบเดียวกัน โดยมุ่งเน้นเพื่อความบันเทิง ส่วนแฟนคลับเยาวชนที่มีรูปแบบการชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน จะมีลักษณะการชื่นชอบศิลปินอย่างลึกซึ้ง โดยเชื่อมโยงเรื่องราวของตนเองเข้ากับศิลปิน ทำให้มีโอกาสที่ภาวะอารมณ์และสุขภาพของแฟนคลับกลุ่มนี้ เปลี่ยนแปลงไปโดยขึ้นอยู่กับศิลปินที่ตนชื่นชอบ

นอกจากนี้ ผลการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Stever (2011) ซึ่งศึกษากลุ่มแฟนคลับของศิลปินดาราในละครโทรทัศน์เรื่อง Star Trex พบว่ากลุ่มตัวอย่างวัยนี้ มีความชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคมสูงกว่ารูปแบบความชื่นชอบแบบเข้มข้นและยึดติดโดยแฟนคลับระบุว่าพวกเขามีความสุขที่ได้พุดคุยกับกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับเรื่องราวของศิลปินโดยไม่จำเป็นต้องรู้สึกผูกพันลึกซึ้งกับตัว

ศิลปิน นอกจากนี้ Reeves และคณะ (2012) ที่พบว่าความคลั่งไคล้ในลักษณะเข้มข้นและยึดติด ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิต

การที่เยาวชนแฟนคลับที่มีความคลั่งไคล้ศิลปินดารารูปแบบแบบชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคม ส่งผลต่อการมีความสุขเชิงอัตวิสัยของพวกเขา โดยที่เยาวชนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ระบุว่าพวกเขา มีการติดตามข้อมูลข่าวสารของศิลปินคนโปรดเกือบทุกวัน และ มีการซื้อสินค้า ของที่ระลึกของศิลปินคนโปรดบ่อย ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ เป็นเยาวชนที่จัดอยู่ในกลุ่มวัยรุ่นตอนกลางค่อนข้างมาทางตอนปลาย และวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งตามพัฒนาการของชีวิต กลุ่มตัวอย่างนับได้ว่า เป็นผู้ที่อยู่ในช่วงวัยที่กำลังค้นหาตนเอง แสวงหาความเพลิดเพลินใจ และต้องการการยอมรับจากสังคมเพื่อนฝูง ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมและปริญญาตรี ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่อยู่ท่ามกลางสังคมเพื่อนค่อนข้างมาก จึงทำให้การแสดงออกในรูปแบบของการชื่นชอบเพื่อความบันเทิง และเพื่อสังคม ดังพฤติกรรม ที่พวกเขา มักแสดงออก เช่น “ฉันรู้สึกมีความสุขเมื่อได้ยินผู้อื่นพูดชื่นชมศิลปินคนโปรดของฉัน” ตามมาด้วย “ความสุขของฉันคือการที่ได้ดู อ่านเรื่องราว หรือฟัง เสียงศิลปินคนโปรดของฉัน” “ฉันรู้สึกสนุกเมื่อได้ใช้เวลาร่วมกับคนที่ชื่นชอบ ศิลปินคนโปรดคนเดียวกับฉัน” “ฉันรู้สึกสนุกเมื่อได้รับรู้เรื่องราวในชีวิตของศิลปิน คนโปรดของฉัน” และ “ฉันและเพื่อนชอบพูดคุยกันเรื่องผลงานของศิลปินคนโปรด”

แม้ว่า แฟนคลับเยาวชนในการวิจัยนี้ได้แสดงออกถึงความชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคมสูง แต่ก็ไม่ได้มีความชื่นชอบที่ทำให้เกิดความคลั่งไคล้แบบผูกพันยึดติดสูง ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยส่วนของรูปแบบพฤติกรรมการชื่นชอบแบบเข้มข้น-ผูกพันยึดติด ที่พบว่า แฟนคลับเยาวชนแสดงถึง ความสนใจใคร่รู้เกี่ยวกับชีวิตส่วนตัวของศิลปินดารามีการเชื่อมโยงตนเองเข้ากับศิลปินที่ชื่นชอบ และรู้สึกใกล้ชิดผูกพันเหมือนเป็นตนใกล้ชิดตัว ดังเช่น พฤติกรรม “เมื่อได้เห็นศิลปินคนโปรดประสบความสำเร็จ ฉันรู้สึกภูมิใจในตัวเอง” ตามด้วย “ฉันรู้สึกมีความสุขที่ได้เฝ้ามองความเปลี่ยนแปลง และการ เติบโตขึ้นของศิลปินคนโปรด” “ถ้าศิลปินคนโปรดของฉันประสบความสำเร็จ ฉันจะ รู้สึกประสบความสำเร็จไป กับเขาด้วย” “ฉันมีพื้นที่เฉพาะที่ใช้เก็บของที่ระลึกและรูปภาพ ของศิลปินคนโปรดของฉัน” อย่างไรก็ตาม แฟนคลับเหล่านี้ไม่ได้แสดงความหลงใหล และ ยึดติดในระดับที่เกินความเป็นจริง จนกลายเป็น ความคลั่งไคล้ที่เป็นโทษ และยึดติดที่มากเกินไป ตัวอย่างเช่น “ฉันไม่เคยมีความรู้สึกว่าศิลปินคนโปรดเปรียบเสมือนเพื่อน หรือคนในครอบครัว” ผลการวิจัยข้างต้น

เป็นไปในแนวทางการศึกษาก่อนหน้านี้ เช่น Maltby และคณะ (2002) ที่ระบุว่าปรากฏการณ์ การชื่นชอบคลั่งไคล้ศิลปินดารามักเกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชน วัยรุ่นตอนปลาย ถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เนื่องจากพัฒนาการของเยาวชนเป็นวัยที่กำลังค้นหาตนเอง และต้องการการยอมรับจากสังคมเพื่อนฝูง

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 “การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน”

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน กล่าวคือ แฟนคลับเยาวชนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงมีแนวโน้มที่จะมีความสุขเชิงอัตวิสัยสูง นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเอง มีอิทธิพลสูงที่สุดในการทำนายความสุขเชิงอัตวิสัย โดยสามารถทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ถึงร้อยละ 50 โดย กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยชิ้นนี้ คือกลุ่มเยาวชนหรือวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่มีการเจริญพัฒนาจากเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ มีพัฒนาการทางสังคมอยู่ในช่วงต้องการปรับตัวให้เข้ากับสังคม ต้องการการยอมรับ การสร้างบุคลิกภาพและการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนสามารถผ่านพ้นภาวะการค้นหาตัวเองไปได้อย่างราบรื่น โดยบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับที่เหมาะสม จะประเมินตนเองตรงกับความเป็นจริง มองตนเองตามอุดมคติที่ตนสามารถเป็นได้ ยอมรับข้อดีและข้อด้อยของตน เห็นแนวทางที่จะพัฒนาตนเองได้ตามความจริง ทำให้การใช้ชีวิตเป็นไปอย่างมีความมุ่งมั่นและมีความกระตือรือร้น เป็นผู้ที่มีความพอใจในตนเองสูง ซึ่งนำไปสู่การพอใจในผู้อื่นด้วย กล่าวคือ เป็นบุคคลที่มองตนเองและผู้อื่นในทางที่ดี มีการเห็นคุณค่าในตนเองที่สูง ส่งผลให้มีความรู้สึกทางบวกสูงกว่าความรู้สึกทางลบ มีความพึงพอใจในชีวิตโดยรวมของตน ในทางกลับกัน เยาวชนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จะมีลักษณะยอมแพ้และถดถอย มองข้ามศักยภาพและคุณสมบัติที่ตนเองมีตามความเป็นจริง มักจะวาดภาพในอุดมคติที่ตกต่ำลงกว่าความเป็นไปได้ที่แท้จริง เนื่องจากไม่เชื่อในความสามารถของตน ส่งผลให้เกิดความไม่พึงพอใจในชีวิต และมีแนวโน้มที่จะมีความสุขเชิงอัตวิสัยต่ำ

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 “ความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญปัญหาและความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน”

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเผชิญปัญหาของการเผชิญปัญหา และความสุขเชิงอัตวิสัย ผลการวิจัยพบว่า การเผชิญปัญหากลุ่มมุ่งจัดการกับปัญหา การแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ และการตั้งสติจัดการกับปัญหา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน และ การเผชิญปัญหากลุ่มหลีกเลี่ยงปัญหา และจมดิ่งกับอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน จากแบบวัดการเผชิญปัญหาของ สุภาพรรณ โคตรจรัส และคณะ (2555) การเผชิญปัญหาด้านบวก ประกอบด้วยการเผชิญปัญหา 3 แบบ ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ซึ่งเป็นการแสดงพฤติกรรม ความคิด และอารมณ์ที่มุ่งเน้นจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น การแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาและเป็นกำลังใจ และการตั้งสติจัดการกับปัญหา เป็นการจัดการกับปัญหาโดยมีการวางแผน กำจัดกับสิ่งรบกวน รอคอยจังหวะที่เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลทางบวกต่อสุขภาวะทางจิตของบุคคล ส่วนการเผชิญปัญหาด้านลบประกอบด้วย 2 รูปแบบ คือ การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา หลีกเลี่ยงการเผชิญกับปัญหา และการจมดิ่งกับอารมณ์ การถูกครอบงำด้วยอารมณ์อันเนื่องมาจากปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลในทางลบต่อสุขภาวะทางจิต

สำหรับเยาวชนไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยชิ้นนี้ เป็นวัยที่มีโอกาสประสบกับปัญหาหรือภาวะวิกฤติต่าง ๆ ได้มาก ทั้งจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจ พัฒนาการทางด้านต่าง การเปลี่ยนแปลงบทบาททางสังคม บุคคลที่สามารถปรับตัวและรับมือกับสถานะเหล่านี้ไปได้อย่างดี มักจะมีลักษณะ คือ เป็นผู้ที่ใช้สติปัญญาเผชิญกับเหตุการณ์ในชีวิตมากกว่าใช้อารมณ์ เป็นผู้ที่เลือกเผชิญหน้ากับปัญหามากกว่าเป็นผู้ที่จะยอมหลีกเลี่ยงปัญหา และเป็นผู้ที่ไม่มีความรู้สึกว่าตนเองโดดเดี่ยว มีหนทางที่จะไปขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นได้ ทั้งนี้ ในกลุ่มเยาวชนที่เป็นแฟนคลับของศิลปิน ผู้ที่มีวิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ เมื่อประสบกับเหตุการณ์ที่ตนเองประเมินว่าเป็นปัญหา ก่อให้เกิดภาวะยุ่งยากหรือความเครียด จะรับมือด้วยวิธีการมุ่งจัดการกับปัญหา ไม่หนีปัญหา ตั้งสติจัดการกับปัญหาด้วยวิธีที่เหมาะสม หรือสามารถใช้การชื่นชอบศิลปิน เป็นแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือทางด้านจิตใจเมื่อประสบปัญหา โดยการวิจัยของ พิรภา สุวรรณโชติ (2551) พบว่า นอกเหนือจากการชื่นชอบในผลงานแล้ว กลุ่มแฟนคลับมีการเรียนรู้คุณค่าเชิงบวกจากศิลปินนักร้อง

เกาหลี ได้แก่ การเรียนรู้คุณค่าเชิงบวกเกี่ยวกับการใช้ชีวิต และคนรอบข้าง เช่น การเป็นตัวอย่าง ในเรื่องของความพยายาม ความอดทน การตั้งใจเพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์ หรือเป้าหมายที่ต้องการ รวมถึงมีวิธีการมุ่งจัดการกับปัญหา ไม่หนีปัญหา และตั้งสติจัดการกับปัญหาคด้วยวิธีที่เหมาะสม ส่วนผู้ที่มีการเผชิญปัญหาแบบไม่มีประสิทธิภาพ จะมีวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหาหรือจมดิ่งอยู่กับอารมณ์ทางลบ ทำให้มีระดับความสุขเชิงอัตวิสัยต่ำ โดยการเผชิญปัญหาในลักษณะนี้ได้ปรากฏอยู่ในข้อคำถาม ในแบบวัดความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบที่ 2 การชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน คือ “การทุ่มเทความสนใจให้ศิลปินคนโปรด มีที่มาหลังจากฉันหนีปัญหาชีวิตโดยชั่วคราว” ดังนั้น ในการทำงานเพื่อที่จะเพิ่มระดับความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน สามารถทำได้โดยการสนับสนุนให้แฟนคลับเยาวชน ใช้ศิลปินที่ชื่นชอบเป็นแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ ทางด้านกำลังใจ แรงบันดาลใจในการเผชิญปัญหา โดยไม่ใช่เป็นการหมกมุ่นกับการชื่นชอบศิลปินโดยหลีกเลี่ยงการเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้น

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 “ความคลั่งไคล้ศิลปินดารา การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหาสามารถร่วมกันทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย”

สิ่งที่น่าสนใจในผลการวิจัยนี้คือ เมื่อพิจารณาตัวแปรทั้งหมดร่วมกัน โดยมี ความคลั่งไคล้ศิลปิน 2 แบบ การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา 5 แบบ พบว่าตัวแปรทั้งหมด สามารถทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย ร้อยละ 67.6 อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยครั้งนี้เมื่อพิจารณานำหนักในการทำนายของตัวแปรแต่ละตัว พบว่า มีเพียงการเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลสูงสุดในการทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชนไทย ($\beta = .77, p < .001$) รองลงมาอันดับ 2 ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ ($\beta = -.26, p < .001$) และอันดับ 3 ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ($\beta = .15, p < .001$)

ผลการศึกษาวิจัยที่มีความไม่คงเส้นคงวาในเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง รูปแบบความคลั่งไคล้ศิลปินดารา 2 แบบ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสุขเชิงอัตวิสัย ดังเช่น งานวิจัยของ North และคณะ (2007) และงานวิจัยของ Derrick และคณะ (2008) ซึ่งอภิปรายผลว่าความคลั่งไคล้ศิลปินส่งผลทางบวกต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานี้ก็หลายงาน พบว่า ความคลั่งไคล้ศิลปิน มีความสัมพันธ์ทางลบ ต่อตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสุขเชิงอัตวิสัย เช่น สุขภาวะทางจิต (Reeves et al., 2012) บุคลิกภาพแบบเพ้อฝัน (Maltby et al., 2006) เป็นต้น สำหรับ

การศึกษาวิจัยนี้พบว่า แฟนคลับเยาวชนไทยที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง มีแนวโน้มที่จะมีความสุขเชิงอัตวิสัยสูง อย่างไรก็ตามผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาร่วมกันระหว่าง รูปแบบความคลั่งไคล้ศิลปินดารา 2 แบบ การเห็นคุณค่าในตนเองและมีความสุขเชิงอัตวิสัย พบว่า มีเพียงการเห็นคุณค่าในตนเองเท่านั้นที่สามารถทำนายระดับความสุขเชิงอัตวิสัยได้ ทั้งนี้ อธิบายได้ว่าความคลั่งไคล้ศิลปิน และความสุขเชิงอัตวิสัย มีรูปแบบความสัมพันธ์แบบไม่แท้จริง (spurious relationship) กล่าวคือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความคลั่งไคล้ศิลปินและมีความสุขเชิงอัตวิสัย ซึ่งดูเหมือนจะมีอยู่จริง แต่แท้จริงแล้วถูกอธิบายด้วยตัวแปรอื่นที่เหมาะสมกว่า คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนั้น แม้ว่าบุคคลจะมีระดับความคลั่งไคล้ศิลปินทั้ง 2 รูปแบบ อยู่ในระดับใด ๆ ก็ตาม แต่หากมีการเห็นคุณค่าในตนเอง อยู่ในระดับสูง ก็มีแนวโน้มที่จะมีความสุขเชิงอัตวิสัยสูงตามไปด้วย ในทางกลับกัน หากแฟนคลับของศิลปินมีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับต่ำ ก็จะมีมีความสุขเชิงอัตวิสัยต่ำด้วยเช่นกัน

ในกลุ่มตัวอย่างแฟนคลับเยาวชนในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า เมื่อพิจารณารูปแบบการเผชิญปัญหาร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ ในสมการทำนาย พบว่า มีเพียง 3 รูปแบบ คือ การเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ การการมุ่งจัดการกับปัญหา และการแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ เท่านั้นที่สามารถทำนายความสุขเชิงอัตวิสัยได้อย่างมีนัยสำคัญ โดย การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา และการตั้งสติจัดการกับปัญหา ซึ่งตอนแรกดูเหมือนจะมีความสัมพันธ์กับความสุขเชิงอัตวิสัย แต่เมื่อพิจารณาในสมการทำนายแล้ว อิทธิพลของตัวแปร 2 ตัวนี้ได้ลดลงไป กล่าวคือ ไม่ว่าบุคคลจะมีระดับการเผชิญปัญหาแบบ หลีกเลี่ยงปัญหา และตั้งสติจัดการกับปัญหา ในระดับสูงหรือต่ำก็ตาม แต่หากมีการเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา และการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ ในระดับสูง และมีการเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์ในระดับต่ำ ก็มีแนวโน้มที่จะมีความสุขเชิงอัตวิสัยในระดับสูง ทั้งนี้ก็อธิบายได้ว่า แม้ว่าบุคคลจะมีวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหาสูง และปราศจากการตั้งสติจัดการกับปัญหา แต่ถ้าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่มองเห็นคุณค่าในตนเองไม่จมดิ่งกับอารมณ์ทุกข์หรือความกังวลที่เกิดขึ้น และมุ่งแก้ไขปัญหา รวมทั้งแสวงหาความช่วยเหลือ บุคคลนั้นก็จะมีโอกาสที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุขเชิงอัตวิสัยตามมา

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความคลั่งไคล้ศิลปินของแฟนคลับเยาวชน เป็นรูปแบบของความชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคมมากกว่า ความชื่นชอบแบบเข้มข้น ยึดติด โดยส่วนใหญ่พฤติกรรม การแสดงออกเป็นการติดตามข้อมูลข่าวสารของศิลปินคนโปรดเกือบทุกวัน และ มีการซื้อสินค้า ของที่ระลึกของศิลปินคนโปรดรวมถึงรายงานว่าพวกเขามีความสุขที่ได้ทำกิจกรรม และพูดคุยกับกลุ่ม แฟนคลับ หรือ กับศิลปินที่ชื่นชอบโดยรูปแบบความชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคมนี้ เป็นแหล่งที่ ทำให้พวกเขามีความสุข มีอารมณ์ทางบวก และมีความพึงพอใจในชีวิต ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะ แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดในการทำนาย ความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับวัยรุ่นไทย ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้นักจิตวิทยาการศึกษาที่ทำงานกับ วัยรุ่น และเยาวชน ซึ่งมีพัฒนาการอยู่ในช่วงวัยที่กำลังค้นหาตนเอง และค้นหาอัตลักษณ์ทางสังคม ว่า ปัจจัยที่นักจิตวิทยาการศึกษาควรมุ่งเน้นที่จะส่งเสริมพัฒนา คือการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้ วิธีการประเมินจากการพูดคุยเบื้องต้น หรือใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง เนื่องจากผลการวิจัย ที่พิสูจน์ว่า ไม่ว่าเยาวชนจะมีการชื่นชอบศิลปินในรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความ บันเทิงและสังคม หรือการชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพันในระดับสูงหรือต่ำก็ตาม แต่หากบุคคลนั้น เป็นมี การเห็นคุณค่าในตนเองสูง ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีความสุขเชิงอัตวิสัยสูงตามไปด้วย โดยนักจิตวิทยา การศึกษาที่มีผู้รับบริการมีพฤติกรรมที่เป็นแฟนคลับของศิลปิน สามารถเชิญชวนผู้รับบริการให้ สสำรวจมุมมองต่าง ๆ ที่ตนมีต่อศิลปินคนโปรดในด้านที่ดี และใช้เป็นแบบอย่าง (role model) และ เสริมสร้างกำลังใจ เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองและความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน และเป็นการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตของเยาวชนในอนาคต

นอกจากนี้ ผลการวิจัยที่พบว่า ความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและ สังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขเชิงอัตวิสัย ในแฟนคลับเยาวชน ผู้วิจัยจึงให้ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมสำหรับนักจิตวิทยาการศึกษา ในการทำงานกับผู้ที่เป็นแฟนคลับของศิลปิน โดยสนับสนุน กิจกรรมที่แฟนคลับมีส่วนร่วม อันเป็นกิจกรรมในด้านความบันเทิงและสังคม เช่น การติดตามผลงาน

หรือข่าวสารของศิลปิน และได้พูดคุย ทำความรู้จัก แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลที่มีความชื่นชอบในลักษณะเดียวกัน การฝึกภาษาต่างประเทศ จะเป็นการพัฒนาเอกลักษณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น ซึ่งช่วยในการผ่อนคลายความเครียด และช่วยเพิ่มระดับความสุขเชิงอัตวิสัยของเยาวชน

สุดท้าย ผลการวิจัย ที่พบว่าความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิงและสังคมมีความสัมพันธ์กับการเผชิญปัญหาทั้ง 5 รูปแบบ และความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน มีความสัมพันธ์กับการเผชิญปัญหา แบบ มุ่งจัดการกับปัญหา การหลีกเลี่ยงปัญหา และการจมดิ่งกับอารมณ์ จึงเสนอแนะให้นักจิตวิทยาการศึกษาที่ทำงานร่วมกับผู้รับบริการที่เป็นแฟนคลับของศิลปิน เสนอแนวทางในการทำงาน เพื่อส่งเสริมการเผชิญปัญหาในรูปแบบที่เหมาะสม และมีประโยชน์ต่อสุขภาวะทางจิต ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ และการเผชิญปัญหาแบบตั้งสติจัดการกับปัญหา และหลีกเลี่ยงหรือลดการเผชิญปัญหาในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม และส่งผลทางลบต่อสุขภาวะ ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา และการเผชิญปัญหาแบบจมดิ่งกับอารมณ์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในบริเวณที่กลุ่มตัวอย่างรวมตัวกันเป็นจำนวนมาก ได้แก่ บริเวณสถานที่จัดงานคอนเสิร์ต งานแสดงดนตรี และสถานที่ที่แฟนคลับเดินทางมาพบศิลปินคนโปรด จึงอาจเป็นไปได้ว่าขณะตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้สึกทางบวกสูง และมีความรู้สึกทางลบต่ำ ส่งผลให้มีระดับความสุขเชิงอัตวิสัยสูงตามไป ดังนั้นการศึกษาวิจัยควรได้มีการตรวจสอบในประเด็นนี้ต่อไป

สำหรับข้อจำกัดที่พบในงานวิจัยชิ้นนี้ ได้แก่ ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมุ่งศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแฟนคลับเยาวชนตอนปลาย อายุ 18 ถึง 25 ปี ผู้วิจัยเห็นว่า ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป สามารถขยายกลุ่มตัวอย่างให้มีความหลากหลายทางด้านอายุมากยิ่งขึ้น โดยศึกษาในแฟนคลับเยาวชน วัยรุ่นตอนต้นและตอนกลาง รวมไปถึงผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ครอบคลุมประชากรที่กว้างขึ้น และอาจได้ผลการวิจัยที่น่าสนใจและแตกต่างออกไป อีกประเด็นหนึ่ง คือ เพศของกลุ่มตัวอย่าง โดยจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยชิ้นนี้ ประกอบไปด้วยกลุ่มตัวอย่างที่เป็น

เพศหญิงถึงร้อยละ 88.3 ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ศิลปินทั้งเพศชายและหญิง จะมีแฟนคลับที่แสดงออกทางพฤติกรรมการชื่นชอบและติดตามผลงานเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จากสถิติผู้แสดงความคิดเห็นในกระทู้ของศิลปินเกาหลีในเวปไซต์ naver.co.kr ซึ่งเป็นสังคมออนไลน์ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศเกาหลี และในแอปพลิเคชันอินสตาแกรม ในรูปภาพของศิลปินดาราไทย จะมีผู้ติดตามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนแฟนคลับที่เป็นเพศชายนั้น มักจะพบเห็นได้บ่อยครั้งในการติดตามงานด้านการศึกษาและเกมส์ มากกว่าการเป็นแฟนคลับของศิลปิน นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัยชิ้นนี้ ส่วนใหญ่เป็นแฟนคลับของศิลปินที่มาจากประเทศเกาหลี โดยมีปริมาณร้อยละ 70.6 และอันดับที่สองคือแฟนคลับของศิลปินไทย ร้อยละ 23.4 ทั้งนี้ เนื่องจากในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในบริเวณที่จัดงานคอนเสิร์ตของศิลปินเกาหลี ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีขนาดใหญ่และมีการรวมตัวของแฟนคลับจำนวนมาก และเก็บข้อมูลในงานอีเวนต์ของศิลปินไทย ซึ่งมีขนาดเล็กกว่า และมีแฟนคลับมารวมตัวกันในปริมาณน้อยกว่า และผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลออนไลน์ ผ่านสื่อออนไลน์ ทวิตเตอร์ โดยประชาสัมพันธ์ผ่านบัญชีผู้ใช้ส่วนตัวผู้วิจัย ซึ่งมีผู้ติดตามส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มแฟนคลับของศิลปินเกาหลี ทำให้ข้อมูลที่ได้ มีการกระจายแบบไม่เท่าเทียมกัน โดยเป็นข้อมูลจากแฟนคลับของศิลปินเกาหลีมากที่สุด ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการเก็บข้อมูลจากแฟนคลับของศิลปินแต่ละประเภท และศิลปินจากประเทศต่าง ๆ ในปริมาณที่เท่าเทียมกัน และหากมีผู้ที่ต้องการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแฟนคลับของศิลปินในจำนวนมาก ผู้วิจัยเสนอแนะให้ทำการเก็บข้อมูลจากช่องทางออนไลน์ในโปรแกรมทวิตเตอร์ เนื่องจากโปรแกรมนี้มีลักษณะเป็นชุมชนซึ่งเป็นแหล่งรวมตัวกันของแฟนคลับศิลปิน อันเห็นได้จากผลการวิจัย ที่พบว่า ร้อยละ 98.08 ของผู้ตอบแบบสอบถามงานวิจัยชิ้นนี้ ใช้ทวิตเตอร์เป็นช่องทางการติดตามข่าวสารและผลงานของศิลปิน

ผลการวิจัยครั้งนี้ บ่งชี้ว่าตัวแปรการเห็นคุณค่าในตนเอง มีตัวแปรที่อิทธิพลต่อความสุขเชิงอัตวิสัย อย่างไรก็ตามในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล มีความแตกต่างกันระหว่างผู้ที่มี การเห็นคุณค่าในตนเองในระดับสูงและต่ำ โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแฟนคลับที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับสูงมีจำนวนมากกว่าแฟนคลับที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น ผู้วิจัยเสนอแนะให้ทำการวิจัยครั้งต่อไป ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแฟนคลับที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองระดับสูงและต่ำ ในจำนวนเท่า ๆ กัน เพื่อผลการวิจัยที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น การวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จึงยังไม่ได้สะท้อนภาพ
ประสบการณ์เชิงลึกที่เกิดขึ้นกับแฟนคลับเยาวชนในแง่มุมเชิงจิตวิทยา ดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป
จึงน่าจะเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ที่จะมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยอาจออกแบบการวิจัยแบบผสม
วิธี ที่มีทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อร่วมกันอธิบายปรากฏการณ์ความคลั่งไคล้ศิลปินของ
แฟนคลับเยาวชน ทั้งในด้านปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสภาวะของแฟนคลับ และประสบการณ์ทาง
จิตใจได้อย่างลึกซึ้งและกว้างมากขึ้น



รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- เจษฎา รัตน์เชมากร. (2541). *ศิลปินเพลงไทยและเครือข่ายการสื่อสารกับแฟนคลับ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปรมพร มั่นเสนอ, และ สุภาพรณ โคตรจรัส. (2545). *การปรับตัว กลวิธีการเผชิญปัญหา และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1*. รายงานการวิจัยการประชุมวิชาการ ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์จิตวิทยาตะวันออก-ตะวันตก คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (Vol. 3, pp. 115-117).
- คัชพล จันเพชร. (2559). *การบริหารจัดการในยุคข้อมูลข่าวสาร*. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 6(1).
- จิระสุข สุขสวัสดิ์. (2554). *ความรุนแรงระดับกลุ่มอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบ การเผชิญปัญหา และความสุขของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่ทำจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย: การวิจัยแบบผสมวิธี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพร ลักโนทัย. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับความคลั่งไคล้ศิลปินดารารายในกลุ่มแฟนวัยรุ่นหญิง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์ วิเศษสังข์. (2558). *การเปิดรับโทรทัศน์และการรับรู้ความเป็นจริงทางสังคมของนักศึกษาหญิง*. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 5(2).
- พลอยชมพู อัครธัญย์. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง ความเมตตา กรุณาต่อตนเอง ค่าดัชนีมวลกาย การประเมินตนเองเสมือนวัตถุและความพึงพอใจในภาพลักษณ์ทางร่างกายในสตรีวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรี ศุภดิษฐ์. (2551). *อิทธิพลของการเปรียบเทียบทางสังคมและรายได้ต่อความสุขเชิงอัตวิสัย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พิมลรัตน์ ทิศาภาคย์. (2548). *ผลของการให้อภัยและการผูกมัดระหว่างบุคคลต่อ สุขภาวะทางจิต*.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- พีรภา สุวรรณโชติ. (2551). *การสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง และการเรียนรู้คุณค่า
 ทางบวกจากศิลปินนักร้องเกาหลีของกลุ่มแฟนคลับ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต
 สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- วิมลรัตน์ ปฏิพัทธ์วุฒิกุล. (2555). *ผลของกลุ่มจิตวิทยาพัฒนาตนและการปรึกษาแนวพุทธที่มีต่อการ
 ริเริ่มพัฒนาความองอาจแห่งตนและการเผชิญปัญหาของนัก เรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย*.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีณา มิ่งเมือง. (2540). *ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริง
 ต่อกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ*.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิญาพัฒน์ จงรักษ์. (2549). *การสร้างฐานสัมพันธ์แฟนคลับของสฤษฎ์ ลุทศนะจินดาในเว็บไซต์
www.sorayutfanclub.com*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต สาขาวิชาวารสารสนเทศ
 คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุปรีดา ซ่อลำไย. (2549). *เครือข่ายการสื่อสารและการดำรงอยู่ของแฟนคลับธงไชย แมคอินไตย์*.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และ
 สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส. (2539). *ความเครียดและการบริหารความเครียด*. เอกสารการประชุมวิชาการ
 ประจำปีของสมาคม จิตวิทยาแห่งประเทศไทย เรื่องเทคนิคทางจิตวิทยาในการพัฒนา
 คุณภาพ.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส. (2552). *สุขภาวะจิต*. กรุงเทพมหานคร: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส, ณัฐสุดา เต้พันธ์, และ พงศ์มนัส บุคยประทีป. (2555). *แบบวัดการเผชิญ
 ปัญหา*. กรุงเทพมหานคร: คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หยกฟ้า อิศรานนท์. (2551). *อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และความไม่สอดคล้องระหว่าง
 การเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ ต่อสุขภาวะทางจิต: การ
 วิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรกำกับและตัวแปรส่งผ่าน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต
 สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Berkman, H. W., Lindquist, J. D., & Sirgy, J. M. (1997). *Consumer behavior*. Chicago, IL: NCT Business Book.
- Carver, C. S., Scheier, M. F., & Weintraub, J. K. (1989). Assessing coping strategies: A theoretically based approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, *56*, 267-283.
- Coopersmith, S. (1967). *The antecedents of self-esteem*. San Francisco, CA: W. H. Freeman.
- Coopersmith, S. (1975). *Coopersmith Self-Esteem Inventory, technical manual*. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
- Coopersmith, S. (1981). *SEI, Self-Esteem Inventories*. Washington, DC: Consulting Psychologist Press.
- Coopersmith, S. (1984). *Coopersmith Self-Esteem Inventory*. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
- Coyle, L., & Vera, E. (2013). Uncontrollable stress, coping, and subjective well-being in urban adolescents. *Journal of Youth Studies*, *16*(3), 391-403.
- Derrick, J. L., Gabriel, S., & Tippin, B. (2008). Parasocial relationships and self-discrepancies: Faux relationships have benefits for low self-esteem individuals. *Personal Relationships*, *15*(2), 261-280.
- Diener, E. (1984). Subjective well-being. *Psychological Bulletin*, *95*(3), 542-575.
- Diener, E. (2000). The science of happiness and a proposal for a national index. *American Psychologist*, *55*(1), 34-43.
- Diener, E. (2003). What is positive about positive psychology: The curmudgeon and pollyanna. *Psychological Inquiry*, *14*, 115-120.
- Diener, E. (2009). *The science of well-being: The collected works of Ed Diener*. NY: Springer Science and Business Media.
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of personality assessment*, *49*(1), 71-75.
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E., & Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological Bulletin*, *125*(2), 276-302.

- Endler, N. S., & Parker, J. D. A. (1990). Multidimensional assessment of coping: A critical evaluation. *Journal of Personality and Social Psychology, 58*(5), 844-854.
- Folkman, S., & Lazarus, R. S. (1988). *Manual for the Ways of Coping Questionnaire: Research Edition*. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
- Hair, J., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis* (7th ed.). Upper saddle River, NJ: Pearson Education International.
- Horton, D., & Wohl, R. R. (1956). Mass communication and para-social interaction: Observations on intimacy at a distance. *Psychiatry, 19*(3), 215-229.
- Hurlock, E. (1994). *Desarrollo del Niño*. México: Editorial McGraw Hill.
- Isotalus, P. (1995). Friendship through screen: Review of parasocial relationship. *Nordicom Review, 1*, 59-64.
- Jenkins, H. (1992). *Textual poachers: Television fans and participatory culture*. NY: Routledge.
- Jenson, J. (1992). Fandom as pathology: The consequences of characterization. In L. A. Lewis (Ed.), *The adoring audience: Fan culture and popular media* (pp. 9-29). London: Routledge.
- Kim, J., & Song, H. (2016). Celebrity's self-disclosure on Twitter and parasocial relationships: A mediating role of social presence. *Computers in Human Behavior, 62*, 570-577.
- Lazarus, R. S. (1966). *Psychological stress and the coping process*. NY: McGraw-Hill.
- Lazarus, R. S. (1976). *Patterns of adjustment*. NY: McGraw-Hill.
- Lazarus, R. S., & Folkman, S. (1984). *Stress, appraisal, and coping*. NY: Springer Press.
- Loudon, D. L., & Bitta, A. J. D. (1993). *Consumer behavior: Concepts and applications* (4th ed.). NY: McGraw-Hill.
- Lyubomirsky, S., & Lepper, H. S. (1999). A measure of subjective happiness: Preliminary reliability and construct validation. *Social indicators research, 46*(2), 137-155.
- Maltby, J., Day, L., McCutcheon, L. E., Gillett, R., Houran, J., & Ashe, D. D. (2004). Personality and coping: A context for examining celebrity worship and mental health. *British Journal of Psychology, 95*(4), 411-428.

- Maltby, J., Day, L., McCutcheon, L. E., Houran, J., & Ashe, D. (2006). Extreme celebrity worship, fantasy proneness and dissociation: Developing the measurement and understanding of celebrity worship within a clinical personality context. *Personality and individual differences, 40*(2), 273-283.
- Maltby, J., Day, L., McCutcheon, L. E., Martin, M. M., & Cayanus, J. L. (2004). Celebrity worship, cognitive flexibility, and social complexity. *Personality and individual differences, 37*(7), 1475-1482.
- Maltby, J., Houran, J., Lange, R., Ashe, D., & McCutcheon, L. E. (2002). Thou shalt worship no other gods-unless they are celebrities: The relationship between celebrity worship and religious orientation. *Personality and individual differences, 32*(7), 1157-1172.
- Maltby, J., Houran, M. A., & McCutcheon, L. E. (2003). A clinical interpretation of attitudes and behaviors associated with celebrity worship. *Journal of Nervous and Mental Disease, 191*, 25-29.
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological review, 50*(4), 370-396.
- Maslow, A. H., Frager, R., & Cox, R. (1970). *Motivation and personality* (Vol. 2). NY: Harper and Row.
- McCutcheon, L. E., Lange, R., & Houran, J. (2002). Conceptualization and measurement of celebrity worship. *British Journal of Psychology, 93*(1), 67-87.
- McQuail, D. (1997). *Audience analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- North, A. C., Sheridan, L., Maltby, J., & Gillett, R. (2007). Attributional style, self-esteem, and celebrity worship. *Media Psychology, 9*(2), 291-308.
- Pavot, W., & Diener, E. (1993). Review of the Satisfaction with Life Scale. *Psychological assessment, 5*(2), 164.
- Reeves, R. A., Baker, G. A., & Truluck, C. S. (2012). Celebrity worship, materialism, compulsive buying, and the empty self. *Psychology and Marketing, 29*(9), 674-679.
- Rogers, C. (1951). *Client-centered Therapy: Its current practice, implications and theory*. London: Constable.

- Rosenberg, M. (1965). *Society and the adolescent self-image* (Vol. 11). Princeton, NJ: Princeton university press.
- Rosenberg, M. (1979). *Conceiving the self*. NY: Basic Books.
- Rosenberg, M. (1989). Self-concept research: A historical overview. *Social Forces*, 68(1), 34-44.
- Rubin, A. M., & Perse, E. M. (1987). Audience activity and soap opera involvement a uses and effects investigation. *Human Communication Research*, 14(2), 246-268.
- Rubin, A. M., Perse, E. M., & Powell, R. A. (1985). Loneliness, parasocial interaction, and local television news viewing. *Human Communication Research*, 12(2), 155-180.
- Sheridan, L., North, A., Maltby, J., & Gillett, R. (2007). Celebrity worship, addiction and criminality. *Psychology, Crime and Law*, 13(6), 559-571.
- Slavin, L. A., Rainer, K. L., McCreary, M. L., & Gowda, K. K. (1991). Toward a multicultural model of the stress process. *Journal of Counseling and Development*, 70(1), 156-163.
- Stever, G. S. (1994). *Para-social attachments: Motivational antecedents*. Arizona State University.
- Stever, G. S. (2011). Celebrity worship: Critiquing a construct. *Journal of Applied Social Psychology*, 41(6), 1356-1370.
- Swami, V., Chamorro-Premuzic, T., Mastor, K., Siran, F. H., Said, M. M. M., Jaafar, J., ... Pillai, S. K. (2011). Celebrity worship among university students in Malaysia: A methodological contribution to the Celebrity Attitude Scale. *European Psychologist*, 16(4), 332-342.
- Thorne, S., & Bruner, G. C. (2006). An exploratory investigation of the characteristics of consumer fanaticism. *Qualitative Market Research: An International Journal*, 9(1), 51-72.
- Watson, D., Clark, L. A., & Tellegan, A. (1988). Development and validation of brief measures of positive and negative affect: The PANAS scales. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(6), 1063-1070.



ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

ใบรับรองโครงการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY



บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 1 โทร.0-2218-3202
 ที่ จว 1001/2559 วันที่ ๙ ธันวาคม 2559
 เรื่อง แจ้งผลผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย



เรียน คณบดีคณะจิตวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารแจ้งผ่านการรับรองผลการพิจารณา

ตามที่นิสิต/บุคลากรในสังกัดของท่านได้เสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นั้น ในการนี้ กรรมการผู้ทบทวนหลักได้เห็นสมควรให้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยได้ ดังนี้

โครงการวิจัยที่ 160.1/59 เรื่อง ความสัมพันธ์ของความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา และความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับวัยรุ่น (RELATIONSHIP AMONG CELEBRITY WORSHIP, SELF-ESTEEM, COPING, AND SUBJECTIVE WELL-BEING OF FANCLUB ADOLESCENTS) ของ นางสาวศรินทร์ ดันติเมธ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ



ดร.นันท์ ธีระมาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันท์ ธีระมานรองศาสตราจารย์)
 กรรมการและเลขานุการ
 คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน
 กลุ่มสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรียน นนตรี (นางสาว)
 ผอ.จิตวิทยา
 15 ธ.ค. 59

ภาคผนวก ข

อันดับความคลั่งไคล้ศิลปินรูปแบบการชื่นชอบเพื่อความบันเทิง-สังคม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

| อันดับ | ข้อความ | ค่าเฉลี่ย | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|--------|---|-----------|----------------------|
| 1 | ฉันรู้สึกมีความสุขเมื่อได้ยินผู้อื่นพูดชื่นชมศิลปินคนโปรดของฉัน | 4.69 | .575 |
| 2 | ความสุขของฉันคือการที่ได้ดู อ่านเรื่องราว หรือฟัง เสียงศิลปินคนโปรดของฉัน | 4.54 | .657 |
| 3 | การใช้เวลาเพื่อติดตามข่าวสารของศิลปินคนโปรด เป็นการใช้เวลาที่สนุกสนาน | 4.39 | .689 |
| 4 | ฉันรู้สึกสนุกเมื่อได้รับรู้เรื่องราวในชีวิตของศิลปิน คนโปรดของฉัน | 4.32 | .759 |
| 5 | ในขณะที่ฉันติดตามเรื่องราวของศิลปินคนโปรด ฉันมักจะเพเลิดเพลินจนลืมเวลาไปเลย | 4.20 | 1.003 |
| 6 | ฉันรู้สึกสนุกเมื่อได้ใช้เวลาพร้อมกับคนที่ชื่นชอบ ศิลปินคนโปรดคนเดียวกับฉัน | 4.16 | .918 |
| 7 | ฉันและเพื่อนชอบพูดคุยกันเรื่องกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศิลปินคนโปรดของฉันทำ | 4.09 | .998 |
| 8 | สัญลักษณ์แทนตัวแฟนคลับ เช่น สี แสงไฟ ลูกโป่ง หรือชื่อเรียกกลุ่มแฟนคลับ ทำให้ฉันรู้สึกว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม | 4.09 | .999 |
| 9 | ฉันชอบพูดคุยกับคนที่ชื่นชอบศิลปินคนโปรดของฉัน | 4.07 | .962 |
| 10 | ฉันและเพื่อนชอบพูดคุยกันเรื่องผลงานของศิลปินคนโปรด | 4.02 | 1.025 |
| 11 | ฉันสามารถพูดคุยกับคนที่ชื่นชอบศิลปินคนเดียว กับฉันได้อย่างดีแม้จะเพิ่งเคยเจอกันครั้งแรก | 3.95 | 1.006 |
| 12 | เมื่ออยู่ท่ามกลางคนหมู่มาก ฉันชอบดู และฟังคนอื่น ๆ พูดถึงศิลปินคนโปรดของฉัน | 3.78 | 1.065 |
| 13 | เมื่อมีสิ่งที่ไม่ดีเกิดขึ้นกับศิลปินคนโปรดของฉัน ฉันรู้สึกกลัวว่ามันเกิดขึ้นกับตัวฉันเอง | 3.38 | 1.083 |
| 14 | ฉันจะรู้สึกล้มเหลวและสูญเสียตามไปด้วยถ้าศิลปินคนโปรดของฉันประสบความล้มเหลวหรือสูญเสียบางอย่าง | 3.28 | 1.083 |
| 15 | การทุ่มเทความสนใจให้ศิลปินคนโปรด มีที่มาหลังจากฉันหนีปัญหาชีวิตโดยชั่วคราว | 2.58 | 1.348 |

ภาคผนวก ค

อันดับความคลังคลังศิลป์น รูปแบบการขึ้นชอบแบบเข้มข้น-ผูกพันยึดติด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

| อันดับ | ข้อความ | ค่าเฉลี่ย | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน |
|--------|---|-----------|----------------------|
| 1 | เมื่อได้เห็นศิลปินคนโปรดประสบความสำเร็จ ฉันรู้สึกภูมิใจในตัวเขา | 4.74 | .520 |
| 2 | ฉันรู้สึกมีความสุขที่ได้เฝ้ามองความเปลี่ยนแปลง และการ เติบโตขึ้นของศิลปินคนโปรด | 4.67 | .636 |
| 3 | ถ้าศิลปินคนโปรดของฉันประสบความสำเร็จ ฉันจะ รู้สึกประสบความสำเร็จไป กับเขาด้วย | 4.24 | .910 |
| 4 | ฉันมีพื้นที่เฉพาะที่ใช่เก็บของที่ระลึกและรูปภาพ ของศิลปินคนโปรดของฉัน | 4.10 | 1.030 |
| 5 | ฉันและศิลปินคนโปรดมีความผูกพันที่ศิลปินและแฟนคลับ เท่านั้นที่จะเข้าใจ | 3.95 | 1.037 |
| 6 | ความสัมพันธ์ของฉันและศิลปินคนโปรดเปรียบเสมือนเพื่อนหรือคนในครอบครัวที่รู้จักกันมานาน | 3.81 | 1.166 |
| 7 | หากได้ยินใครพูดจาไม่ดีเกี่ยวกับศิลปินคนโปรดของฉัน ฉันจะรู้สึกเดือดร้อนและไม่พอใจ | 3.50 | 1.055 |
| 8 | เมื่อมีสิ่งที่ดีเกิดขึ้นกับศิลปินคนโปรดของฉัน ฉันจะรู้สึกเหมือนว่ามันเกิดขึ้นกับตัวฉันเอง | 3.45 | 1.061 |
| 9 | ถ้าฉันมีโอกาสได้พบกับศิลปินคนโปรดของฉัน เขาจะรู้ทันทีว่าฉันเป็น แฟนคลับตัวจริงของเขา | 3.35 | 1.195 |
| 10 | เมื่อศิลปินคนโปรดของฉันประสบปัญหา ฉันไม่สามารถหยุดยั้งความกังวลที่เกิดขึ้นได้ | 3.35 | 1.100 |
| 11 | ฉันมักจะคิดถึงศิลปินคนโปรดของฉันบ่อย ๆ แม้ในเวลาที่ไม่ได้อยากจะคิดถึงก็ตาม | 3.31 | 1.209 |
| 12 | ฉันคิดเกี่ยวกับเรื่องราวในชีวิตของศิลปินคนโปรด ของฉันตลอดเวลา | 2.74 | 1.133 |

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านที่พิจารณาความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของมาตรฐานวัดความคลั่งไคล้ศิลปิน โดยมีการตรวจสอบความถูกต้องของการปรับข้อความ คำถาม การใช้สำนวนภาษา และการคงความหมายเดิม โดยมีรายนาม ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา พิสิทธิ์ฐ์สังฆการ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นอาจารย์ประจำสาขาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร. จิระสุข สุขสวัสดิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นอาจารย์ประจำแขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. อาจารย์ ดร. พนิดา เสือวรรณศรี ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นอาจารย์ประจำสาขาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์คุณภาพของมาตรวัดที่ใช้ในการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

**การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง
ข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมมาตรวัดความคลั่งไคล้ศิลปิน
มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง มาตรวัดการเผชิญปัญหา
และมาตรวัดความสุขเชิงอัตวิสัย**

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ของความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง
การเผชิญปัญหา และความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน

ชื่อผู้วิจัย ศิริรินทร์ ต้นติเมธ สาขา จิตวิทยาการปรึกษา คณะ จิตวิทยา

ผู้พัฒนานำมาตรวัดความคลั่งไคล้ศิลปิน 2 ด้าน จำนวน 33 ข้อ ไปทดลองใช้กับแฟนคลับเยาวชนตอนปลาย จำนวน 100 คน เพื่อนำมาตรวจสอบหาค่าอำนาจจำแนกและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทง โดยใช้การทำสอบค่าที่ซึ่งเป็นสถิติทดสอบที่ใช้กับมาตราการวัดแบบประเมินค่า โดยผู้พัฒนาได้แบ่งกลุ่มทดสอบออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูงที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 และกลุ่มต่ำที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ข้อกระทงจำนวน 32 มีค่าเฉลี่ยรายข้อแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนำค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงทั้งรายข้อและรายด้านกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือในมาตรวัด (Corrected Item- Total Correlation - CITC) มาเปรียบเทียบกับค่า r Critical = .256 ($df = 98$, $\alpha = .05$) ผลการตรวจสอบพบว่า มีข้อกระทงจำนวน 5 ข้อที่มีค่า CITC ต่ำกว่า r Critical ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ ดังนั้น มีข้อกระทงจำนวน 27 ข้อ ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบทุกประการ

ผู้พัฒนาได้ตัดข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบอำนาจจำแนกรายข้อ และ Corrected Item- Total Correlation - CITC จำนวน 6 ข้อ ออกไป เหลือข้อกระทง 27 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ด้านย่อย ได้แก่ รูปแบบความชื่นชอบแบบสนใจใครรู้เพื่อความบันเทิงและสังคม 15 ข้อ และรูปแบบความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน 12 ข้อ

1. มาตรวัดความคลั่งไคล้ศิลปิน ข้อคำถาม 27 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ด้านย่อย ได้แก่ รูปแบบความความชื่นชอบแบบสนใจใคร่รู้เพื่อความบันเทิงและสังคม 15 ข้อ และรูปแบบความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน 12 ข้อ

| ข้อคำถามความคลั่งไคล้ศิลปิน Celebrity Worship | | ต้นฉบับ / สร้างใหม่ | IOC | CITC 1 | T-test 1 | ผ่าน เกณฑ์ | CITC 2 | T-test 2 | ตัด เลือก |
|---|--|------------------------|-----|--------------------------------------|-----------|---------------|--------------------------------------|-----------|--------------|
| ความชื่นชอบแบบสนใจใคร่รู้เพื่อ ความบันเทิงและสังคม | | | | 16 ข้อ Cronbach's Alpha = .826 | | | 15 ข้อ Cronbach's Alpha = .840 | | |
| 1 | ฉันและเพื่อนชอบพูดคุยกันเรื่อง กิจกรรมต่าง ๆ ที่ศิลปินคนโปรด ของฉันทำ | ต้นฉบับ | .33 | .550 | -4.372*** | / | .551 | -4.294*** | / |
| 2 | การทุ่มเทความสนใจให้ศิลปินคน โปรด มีที่มาหลังจากฉันหนีปัญหา ชีวิตโดยชั่วคราว | ต้นฉบับ | .33 | .269 | -4.805*** | / | .254 | -4.102*** | / |
| 3 | ความสุขของฉันคือการที่ได้ดู อ่าน เรื่องราว หรือฟัง เสียงศิลปินคน โปรดของฉัน | ต้นฉบับ | .66 | .611 | -4.783*** | / | .600 | -4.278*** | / |
| 4 | | ต้นฉบับ | 1 | .418 | -4.598*** | / | .436 | -4.601*** | / |
| 5 | | ต้นฉบับ | .33 | .495 | -6.534*** | / | .479 | -5.868*** | / |
| 6 | | ต้นฉบับ | .66 | .450 | -5.217*** | / | .442 | -4.880*** | / |
| 7 | | ต้นฉบับ | .66 | .543 | -6.109*** | / | .548 | -5.717*** | / |
| 8 | | ต้นฉบับ | .66 | .287 | -3.260** | / | .291 | -3.238** | / |
| 9 | | ต้นฉบับ | .66 | .608 | -6.541*** | / | .608 | -7.155*** | / |
| 10 | | ต้นฉบับ | .66 | .560 | -6.242*** | / | .568 | -6.499*** | / |
| 11 | | สร้างใหม่ | 1 | .654 | -8.544*** | / | .658 | -8.009*** | / |
| 12 | | สร้างใหม่ | .66 | .082 | -2.108* | - | | | - |
| 13 | | สร้างใหม่ | .33 | .493 | -4.833*** | / | .492 | -5.032*** | / |
| 14 | | สร้างใหม่ | .66 | .431 | -5.561*** | / | .453 | -6.095*** | / |
| 15 | | สร้างใหม่ | .33 | .457 | -7.221*** | / | .486 | -7.566*** | / |
| 16 | | สร้างใหม่ | .33 | .513 | -5.587*** | / | .539 | -6.157*** | / |

| ข้อความความคลั่งไคล้ศิลปิน Celebrity Worship | | ต้นฉบับ / สร้างใหม่ | IOC | CITC 1 | T-test 1 | ผ่าน เกณฑ์ | CITC 2 | T-test 2 | คัด เลือก |
|---|---|------------------------|-----|--------------------------------------|-----------|---------------|--------------------------------------|-----------|--------------|
| ความชื่นชอบแบบเข้มข้นผูกพัน | | | | 17 ข้อ Cronbach's Alpha = .851 | | | 12 ข้อ Cronbach's Alpha = .848 | | |
| 17 | ถ้าฉันมีโอกาสได้พบกับศิลปินคนโปรดของฉัน เขาจะรู้ทันทีว่าฉันเป็นแฟนคลับตัวจริงของเขา | ต้นฉบับ | .66 | .580 | -4.340*** | / | .519 | -8.281*** | / |
| 18 | ฉันและศิลปินคนโปรดของฉันมีความผูกพันต่อกันเป็นพิเศษที่ไม่สามารถบรรยายเป็นคำพูดได้ | ต้นฉบับ | 1 | .505 | -1.997 | - | | | - |
| 19 | ฉันคิดเกี่ยวกับเรื่องราวในชีวิตของศิลปินคนโปรด ของฉันตลอดเวลา | ต้นฉบับ | .66 | .576 | -3.655** | / | .580 | -6.610*** | / |
| 20 | | ต้นฉบับ | 1 | .597 | -3.160** | / | .557 | -6.345*** | / |
| 21 | | ต้นฉบับ | .66 | .397 | -2.792** | / | .400 | -4.042*** | / |
| 22 | | ต้นฉบับ | 1 | .331 | -3.004** | / | .393 | -5.019*** | / |
| 23 | | ต้นฉบับ | 1 | .379 | .212 | - | | | - |
| 24 | | ต้นฉบับ | 1 | .504 | -2.222** | / | .500 | -5.593*** | / |
| 25 | | ต้นฉบับ | .66 | .394 | -.456 | - | | | - |
| 26 | | สร้างใหม่ | .66 | .545 | -1.681 | - | | | - |
| 27 | | สร้างใหม่ | .33 | .537 | -4.413 | / | .541 | -6.280*** | / |
| 28 | | สร้างใหม่ | 1 | .676 | -2.548* | / | .655 | -8.259*** | / |
| 29 | | สร้างใหม่ | .66 | .580 | -4.500*** | / | .584 | -8.798*** | / |
| 30 | | สร้างใหม่ | .66 | -.134 | .384 | - | | | - |
| 31 | | สร้างใหม่ | 1 | .603 | -2.635* | / | .589 | -6.890*** | / |
| 32 | | สร้างใหม่ | .66 | .403 | -3.539** | / | .446 | -4.567*** | / |
| 33 | | สร้างใหม่ | 1 | .399 | -3.690** | / | .452 | -5.499*** | / |

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

**การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง
ข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมมาตรวัดความคลั่งไคล้ศิลปิน
มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง มาตรวัดการเผชิญปัญหา
และมาตรวัดความสุขเชิงอัตวิสัย**

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ของความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง
การเผชิญปัญหา และความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน

ชื่อผู้วิจัย ศิริรินทร์ ต้นติเมธ สาขา จิตวิทยาการปรึกษา คณะ จิตวิทยา

ผู้พัฒนานำมาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง จำนวน 10 ข้อ ไปทดลองใช้กับแฟนคลับเยาวชน
ตอนปลาย จำนวน 100 คน เพื่อนำมาตรวจสอบหาค่าอำนาจจำแนกและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ระหว่างข้อกระทง โดยใช้การทำสอบค่าที่ซึ่งเป็นสถิติทดสอบที่ใช้กับมาตราการวัดแบบประเมินค่า
โดยผู้พัฒนาได้แบ่งกลุ่มทดสอบออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูงที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 และกลุ่มต่ำที่
เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ข้อกระทงทั้ง 10 ข้อ ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่าเฉลี่ยรายข้อ
แตกต่างกันระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนำค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงทั้งรายข้อและรายด้านกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่
เหลือในมาตรวัด (Corrected Item- Total Correlation - CITC) มาเปรียบเทียบกับค่า r Critical =
.256 ($df = 98$, $\alpha = .05$) ผลการตรวจสอบพบว่า ไม่มีข้อกระทงใดที่มีค่า CITC ต่ำกว่า r Critical ที่
ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบดังกล่าว ดังนั้น ข้อกระทงทั้ง 10 ข้อจึงผ่านเกณฑ์การตรวจสอบทุก
ประการ

2. มาตรการวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ข้อคำถาม 10 ข้อ Cronbach's Alpha = .848

| ข้อคำถามการเห็นคุณค่าในตนเอง Self-esteem | | CITC | t-test | ผ่านเกณฑ์ | คัดเลือก |
|--|--|------|------------|-----------|----------|
| 1 | ฉันรู้สึกว่า ฉันเป็นคนที่มีความค่าน้อยก็เท่าเทียมกับคนอื่น | .339 | -5.220*** | / | / |
| 2 | ฉันรู้สึกว่า ฉันมีคุณสมบัติที่ดีหลายด้าน | .578 | -5.661*** | / | / |
| 3 | โดยรวมแล้ว ฉันรู้สึกว่า ตนเองเป็นต้นล้มเหลว | .686 | -10.560*** | / | / |
| 4 | | .553 | -6.327*** | / | / |
| 5 | | .637 | -10.902*** | / | / |
| 6 | | .642 | -7.028*** | / | / |
| 7 | | .526 | -5.736*** | / | / |
| 8 | | .422 | -5.677*** | / | / |
| 9 | | .603 | -6.797*** | / | / |
| 10 | | .630 | -9.121*** | / | / |

*** $p < .001$.

**การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง
ข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมมาตรฐานวัดความคลั่งไคล้ศิลปิน
มาตรฐานวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง มาตรฐานวัดการเผชิญปัญหา
และมาตรฐานวัดความสุขเชิงอัตวิสัย**

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ของความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา
และมีความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน

ชื่อผู้วิจัย ศิริรินทร์ ต้นติเมธ สาขา จิตวิทยาการปรึกษา คณะ จิตวิทยา

ผู้พัฒนานำมาตรฐานวัดการเผชิญปัญหา 5 ด้าน จำนวน 73 ข้อ ไปทดลองใช้กับแฟนคลับเยาวชน
ตอนปลาย จำนวน 100 คน เพื่อนำมาตรวจสอบหาค่าอำนาจจำแนกและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ระหว่างข้อกระทง โดยใช้การทำสอบค่าที่ซึ่งเป็นสถิติทดสอบที่ใช้กับมาตรฐานวัดแบบประเมินค่า
โดยผู้พัฒนาได้แบ่งกลุ่มทดสอบออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูงที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 และกลุ่มต่ำที่
เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ข้อกระทงทั้ง 73 ข้อ ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่าเฉลี่ยรายข้อ
แตกต่างกันระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนำค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงทั้งรายข้อและรายด้านกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่
เหลือในมาตรฐานวัด (corrected Item- Total Correlation - CITC) มาเปรียบเทียบกับค่า r Critical =
.256 ($df = 98$, $\alpha = .05$) ผลการตรวจสอบพบว่า ไม่มีข้อกระทงใดที่มีค่า CITC ต่ำกว่า r Critical ที่
ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบดังกล่าว ดังนั้น ข้อกระทงทั้ง 73 ข้อจึงผ่านเกณฑ์การตรวจสอบทุก
ประการ

3. มาตรการเผชิญปัญหา ข้อคำถาม 73 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้านย่อย ได้แก่

ด้านที่ 1 การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา 21 ข้อ Cronbach's Alpha = .911

ด้านที่ 2 การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา 15 ข้อ Cronbach's Alpha = .829

ด้านที่ 3 การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ 12 ข้อ Cronbach's Alpha = .825

ด้านที่ 4 การเผชิญปัญหาแบบการจมดิ่งกับอารมณ์ 15 ข้อ Cronbach's Alpha = .926

ด้านที่ 5 การเผชิญปัญหาแบบการตั้งสติจัดการกับปัญหา 10 ข้อ Cronbach's Alpha = .772

| ข้อคำถามการเผชิญปัญหา Coping | | CITC | t-test | ผ่านเกณฑ์ | คัดเลือก |
|---|--|--|------------|-----------|----------|
| ด้านที่ 1 การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา | | | | | |
| 1.1 การให้กำลังใจตนเอง (Self encouragement) | | แยกตามด้านย่อย 4 ข้อ Cronbach's Alpha = .874 | | | |
| 1 | ฉันบอกกับตัวเองว่าฉันต้องผ่านปัญหานี้ไปได้ | .777 | -10.404*** | / | / |
| 2 | | .815 | -9.399*** | / | / |
| 3 | | .719 | -12.241*** | / | / |
| 4 | | .634 | -8.003*** | / | / |
| 1.2 การควบคุมอารมณ์ความรู้สึก (Emotional regulation) | | แยกตามด้านย่อย 5 ข้อ Cronbach's Alpha = .875 | | | |
| 5 | ฉันพยายามสงบอารมณ์ลงเมื่อเจอปัญหา | .573 | -5.463*** | / | / |
| 6 | | .794 | -9.952*** | / | / |
| 7 | | .850 | -13.011*** | / | / |
| 8 | | .600 | -8.553*** | / | / |
| 9 | | .723 | -9.982*** | / | / |

| ข้อความคำถามการเผชิญปัญหา Coping | | CITC | t-test | ผ่านเกณฑ์ | คัดเลือก |
|---|--|--|------------|-----------|----------|
| 1.3 การยอมรับ (Acceptance) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .817 | | | |
| 10 | ฉันยอมรับกับปัญหาที่เกิดขึ้น | .687 | -8.941*** | / | / |
| 11 | | .691 | -9.615*** | / | / |
| 12 | | .651 | -6.679*** | / | / |
| 1.4 การลงมือแก้ปัญหา (Active coping) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .825 | | | |
| 13 | ไม่ว่าอย่างไรก็ตามฉันต้องแก้ปัญหานั้นให้ได้ | .606 | -7.595*** | / | / |
| 14 | | .691 | -9.768*** | / | / |
| 15 | | .752 | -8.334*** | / | / |
| 1.5 การตีความหมายใหม่ในทางบวกและการเติบโต (Positive reinterpretation & growth) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .794 | | | |
| 16 | ฉันพยายามมองปัญหาที่เกิดขึ้นในแง่ดี | .650 | -6.364*** | / | / |
| 17 | | .771 | -7.974*** | / | / |
| 18 | | .509 | -8.229*** | / | / |
| 1.6 การหาทางผ่านคลาย (Relaxation) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .873 | | | |
| 19 | ฉันทำกิจกรรมสันทนาการ หรืองานอดิเรกเพื่อผ่อนคลายความเครียด | .743 | -9.408*** | / | / |
| 20 | | .863 | -11.885*** | / | / |
| 21 | | .709 | -20.195*** | / | / |

| ข้อความคำถามการเผชิญปัญหา Coping | | CITC | t-test | ผ่านเกณฑ์ | คัดเลือก |
|---|--|--|------------|-----------|----------|
| ด้านที่ 2 การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา | | | | | |
| 2.1 การปฏิเสธ (Denial) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .745 | | | |
| 22 | ฉันพยายามคิดว่าไม่เคยเกิดปัญหานั้นกับฉันมาก่อน | .608 | -12.637*** | / | / |
| 23 | | .686 | -11.176*** | / | / |
| 24 | | .440 | -5.801*** | / | / |
| 2.2 การมุ่งหลีกเลี่ยงปัญหา (Avoidant action) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .845 | | | |
| 25 | ฉันรู้ว่าปัญหาเกิดขึ้นจริงแต่ฉันพยายามจะเลี้ยงมัน | .591 | -9.331*** | / | / |
| 26 | | .778 | -14.474*** | / | / |
| 27 | | .774 | -11.859*** | / | / |
| 2.3 การไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม (Behavioral disengagement) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .880 | | | |
| 28 | ฉันลืมนึกความพยายามในการแก้ปัญหา | .702 | -5.897*** | / | / |
| 29 | | .838 | -8.347*** | / | / |
| 30 | | .764 | -11.655*** | / | / |
| 2.4 การไม่เกี่ยวข้องกับความคิด (Mental disengagement) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .882 | | | |
| 31 | ฉันทำกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อที่จะไม่ให้คิดถึงเหตุการณ์ที่กังวลใจ | .773 | -12.421*** | / | / |
| 32 | | .842 | -11.653*** | / | / |

| ข้อความการเผชิญปัญหา Coping | | CITC | t-test | ผ่านเกณฑ์ | คัดเลือก |
|--|---|---|------------|-----------|----------|
| 33 | | .723 | -11.196*** | / | / |
| 2.5 การเฝ้าหวังให้เป็นไปตามปรารถนา (Wishful thinking) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .793 | | | |
| 34 | ฉันเฝ้าหวังให้มีเรื่องดี ๆ ที่คาดไม่ถึงเกิดขึ้น | .607 | -7.184*** | / | / |
| 35 | | .683 | -14.404*** | / | / |
| 36 | | .645 | -9.981*** | / | / |
| ด้านที่ 3 การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือ | | | | | |
| 3.1 การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อแก้ปัญหา (Seeking instrumental social support) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .857 | | | |
| 37 | ฉันพูดคุยปัญหากับคนอื่น เพื่อช่วยหาทางแก้ปัญหาให้ฉัน | .746 | -10.736*** | / | / |
| 38 | | .718 | -13.084*** | / | / |
| 39 | | .738 | -11.170*** | / | / |
| 3.2 การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อกำลังใจ (Seeking emotional social support) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .817 | | | |
| 40 | ฉันแสวงหากำลังใจจากคนรอบข้าง เช่น ครูชีวิตลูกหลาน และเพื่อน ๆ | .678 | -8.788*** | / | / |
| 41 | | .697 | -10.674*** | / | / |
| 42 | | .634 | -12.498*** | / | / |

| ชื่อคำถามการเผชิญปัญหา Coping | | CITC | t-test | ผ่านเกณฑ์ | คัดเลือก |
|---|--|--|------------|-----------|----------|
| 3.3 การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว (Keep to self) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .736 | | | |
| 43 | ฉันเก็บความรู้สึกต่าง ๆ ไว้คนเดียว | .441 | -8.862*** | / | / |
| 44 | | .645 | -9.064*** | / | / |
| 45 | | .629 | -.8.410*** | / | / |
| 3.4 การพึ่งพาศาสนา (Turning to religion) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .835 | | | |
| 46 | ฉันใช้คำสอนทางศาสนาเป็นที่พึ่งทางใจ เมื่อเกิดปัญหา | .610 | -8.133*** | / | / |
| 47 | | .754 | -12.191*** | / | / |
| 48 | | .727 | -14.542*** | / | / |
| ด้านที่ 4 การเผชิญปัญหาแบบการจมดิ่งกับอารมณ์ | | | | | |
| 4.1 การหมกมุ่นครุ่นคิดถึงปัญหา (Rumination) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .871 | | | |
| 49 | ฉันหมกมุ่นกับปัญหาที่เกิดขึ้น | .655 | -9.962*** | / | / |
| 50 | | .815 | -14.322*** | / | / |
| 51 | | .801 | -15.134*** | / | / |
| 4.2 การเป็นกังวล (Worry) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .835 | | | |
| 52 | ฉันกังวลว่าตนเอง จะไม่มีความสุขในบั้นปลายชีวิต | .625 | -10.038*** | / | / |
| 53 | | .832 | -7.574*** | / | / |
| 54 | | .643 | -11.899*** | / | / |

| ข้อความคำถามการเผชิญปัญหา Coping | | CITC | t-test | ผ่านเกณฑ์ | คัดเลือก |
|--|---|--|------------|-----------|----------|
| 4.3 การโทษตัวเอง (Self blame) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .862 | | | |
| 55 | เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นฉันมองว่าตนเองเป็นต้นเหตุของปัญหา | .744 | -13.006*** | / | / |
| 56 | | .778 | -11.195*** | / | / |
| 57 | | .706 | -14.014*** | / | / |
| 4.4 การระบายออกทางอารมณ์ (Focus on venting of emotions) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .826 | | | |
| 58 | ฉันระบายอารมณ์ใส่บุคคลอื่นหรือสิ่งรอบตัว | .723 | -14.239*** | / | / |
| 59 | | .696 | -15.393*** | / | / |
| 60 | | .631 | -7.780*** | / | / |
| 4.5 การไม่สามารถจัดการใด ๆ กับปัญหาที่เกิดขึ้น (Inaction) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .866 | | | |
| 61 | เมื่อต้องแก้ปัญหา ฉันจะคิดไม่ออกว่าจะทำอย่างไร | .699 | -10.904*** | / | / |
| 62 | | .856 | -14.983*** | / | / |
| 63 | | .693 | -11.278*** | / | / |
| ด้านที่ 5 การเผชิญปัญหาแบบการตั้งสติจัดการกับปัญหา | | | | | |
| 5.1 การระงับกิจกรรมอื่น (Suppression of competing activities) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .614 | | | |
| 64 | ฉันมุ่งที่จะแก้ปัญหาโดยตัดสิ่งรบกวนความพยายามของฉัน | .403 | -8.130*** | / | / |

| ข้อความคำถามการเผชิญปัญหา Coping | | CITC | t-test | ผ่านเกณฑ์ | คัดเลือก |
|--|---|---|------------|-----------|----------|
| 65 | | .406 | -8.690*** | / | / |
| 66 | | .483 | -7.795*** | / | / |
| 5.2 การชะลอการเผชิญปัญหา (Restraint coping) | | แยกตามด้านย่อย 3 ข้อ Cronbach's Alpha = .810 | | | |
| 67 | ฉันรอเวลาให้ได้จังหวะที่เหมาะสมจึงลงมือทำ | .638 | -13.277*** | / | / |
| 68 | | .725 | -14.455*** | / | / |
| 69 | | .618 | -6.963*** | / | / |
| 5.3 การวางแผน (Planning) | | แยกตามด้านย่อย 4 ข้อ Cronbach's Alpha = .855 | | | |
| 70 | ฉันพิจารณาถึงขั้นตอนต่าง ๆ ในการลงมือแก้ปัญหา | .649 | -7.850*** | / | / |
| 71 | | .708 | -7.843*** | / | / |
| 72 | | .651 | -10.149*** | / | / |
| 73 | | .819 | -12.618*** | / | / |

*** $p < .001$.

**การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง
ข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมมาตรวัดความคลั่งไคล้ศิลปิน
มาตรวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง มาตรวัดการเผชิญปัญหา
และมาตรวัดความสุขเชิงอัตวิสัย**

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ของความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา
และมีความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับเยาวชน

ชื่อผู้วิจัย ศิริรินทร์ ต้นติเมธ สาขา จิตวิทยาการปรึกษา คณะ จิตวิทยา

ผู้พัฒนานำมาตรวัดความสุขเชิงอัตวิสัย แบ่งเป็นความพึงพอใจในชีวิต 5 ข้อ และความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ จำนวน 20 ข้อ รวม 25 ข้อ ไปทดลองใช้กับแฟนคลับเยาวชนตอนปลาย จำนวน 100 คน เพื่อนำมาตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทง โดยใช้การทำสอบค่าที่ซึ่งเป็นสถิติทดสอบที่ใช้กับมาตราการวัดแบบประเมินค่า โดยผู้พัฒนาได้แบ่งกลุ่มทดสอบออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูงที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 และกลุ่มต่ำที่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 ผลจากการวิเคราะห์พบว่า ข้อกระทงทั้ง 25 ข้อ ผ่านเกณฑ์ คือ มีค่าเฉลี่ยรายข้อแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อนำค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงทั้งรายข้อและรายด้านกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือในมาตรวัด (corrected Item- Total Correlation - CITC) มาเปรียบเทียบกับค่า r Critical = .256 ($df = 98$, $\alpha = .05$) ผลการตรวจสอบพบว่า ไม่มีข้อกระทงใดที่มีค่า CITC ต่ำกว่า r Critical ที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบดังกล่าว ดังนั้น ข้อกระทงทั้ง 25 ข้อจึงผ่านเกณฑ์การตรวจสอบทุกประการ

4. มาตรการวัดความสุขเชิงอัตวิสัย ค่า Cronbach's Alpha รวม = .882

| ข้อคำถามความสุขเชิงอัตวิสัย Subjective Well-being | | CITC1 | t-test | ผ่านเกณฑ์ | คัดเลือก |
|---|---|--------------------------------|-----------|-----------|----------|
| ความพึงพอใจในชีวิต | | 5 ข้อ Cronbach's Alpha = .853 | | | |
| 1 | มีแต่สิ่งดี ๆ เข้ามาในชีวิต | .612 | -5.646*** | / | / |
| 2 | ฉันพึงพอใจในชีวิตของฉัน | .627 | -4.882*** | / | / |
| 3 | ชีวิตของฉันใกล้เคียงกับอุดมคติของฉัน เกือบทุกแง่มุม | .572 | -4.057*** | / | / |
| 4 | | .574 | -5.322*** | / | / |
| 5 | | .399 | -6.529*** | / | / |
| ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ | | 20 ข้อ Cronbach's Alpha = .854 | | | |
| 1 | สดใส | .266 | -3.142** | / | / |
| 2 | กระวนกระวาย | .391 | -3.855*** | / | / |
| 3 | สุขใจ | .437 | -5.128*** | / | / |
| 4 | | .438 | -3.799*** | / | / |
| 5 | | .618 | -5.235*** | / | / |
| 6 | | .476 | -5.325*** | / | / |
| 7 | | .325 | -5.649*** | / | / |
| 8 | | .368 | -4.023*** | / | / |
| 9 | | .418 | -4.700*** | / | / |
| 10 | | .554 | -6.591*** | / | / |
| 11 | | .316 | -3.677** | / | / |
| 12 | | .463 | -3.627** | / | / |

| ข้อคำถามความสุขเชิงอัตวิสัย Subjective Well-being | | CITC1 | t-test | ผ่าน เกณฑ์ | ตัด เลือก |
|---|-------|----------------------------------|-----------|---------------|--------------|
| ความพึงพอใจในชีวิต | | 5 ข้อ Cronbach's Alpha = .853 | | | |
| 13 | | .558 | -5.027*** | / | / |
| 14 | | .490 | -5.506*** | / | / |
| 15 | | .450 | -6.831*** | / | / |
| 16 | | .382 | -4.701*** | / | / |
| 17 | | .345 | -2.729** | / | / |
| 18 | | .500 | -5.306*** | / | / |
| 19 | | .532 | -5.279*** | / | / |
| 20 | | .487 | -7.069*** | / | / |

** $p < .01$. *** $p < .001$.





ภาคผนวก ฉ

ประชาสัมพันธ์เข้าร่วมโครงการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประชาสัมพันธ์เข้าร่วมโครงการวิจัย

สวัสดีค่ะ ^^ พี่ชื่อแอน (ศิริรินทร์) นะคะ เป็นนิสิตปริญญาโท คณะจิตวิทยาฯ กำลังศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ของความคลั่งไคล้ศิลปิน การเห็นคุณค่าในตนเอง การเผชิญปัญหา และ ความสุขเชิงอัตวิสัย ของแฟนคลับวัยรุ่นค่ะ

หากเพื่อน ๆ น้อง ๆ ท่านใด มีอายุระหว่าง 18-25 ปี และเป็น **แฟนคลับ** ของศิลปิน ดารา นักร้อง นักแสดงคนโปรด ไม่ว่าจะเป็ศิลปินชาวไทยหรือต่างชาติ มาไม่ต่ำกว่า 1 ปี โดย

- ติดตามความเคลื่อนไหวของศิลปิน ผ่าน **Social** ต่างๆ เช่น Twitter, IG, FB อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- ไป คอนเสิร์ต, แฟนมีตติ้ง, งานแจกลายเซ็น หรือติดตามศิลปินไปยังสถานที่ต่างๆ
- เป็นสมาชิกของกลุ่มแฟนคลับหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น Donateวันเกิด, แต่งFic, เต้น Cover เป็นต้น
- มีของสะสมเกี่ยวกับศิลปิน เช่น ลายเซ็น, ภาพถ่าย, Photobook, CDเพลง เป็นต้น

พี่จะขอรบกวนเวลาเพื่อน ๆ น้อง ๆ ช่วยทำแบบสอบถามเชิงจิตวิทยา จำนวน 141 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 20-30 นาที ค่ะ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลไปช่วยพัฒนาแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาความสุขเชิงอัตวิสัยของแฟนคลับวัยรุ่นไทยที่มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง และวิธีการเผชิญปัญหาในรูปแบบที่แตกต่างกัน โดยการนำเสนอผลการศึกษาคะเสนอข้อมูลเป็นภาพรวม ไม่มีข้อมูล ใดนำไปสู่การระบุตัวตนของผู้ทำแบบสอบถามได้ค่ะ

หากเพื่อน ๆ น้อง ๆ ท่านใดมีข้อสงสัย สามารถติดต่อสอบถามพี่แอนได้ email ที่ sirin_ssc@hotmail.com นะคะ
ขอบคุณมากค่ะ >^<





ภาคผนวก ข

เอกสารชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

7. ช่องทางที่ท่านใช้เพื่อติดตามข่าว/ผลงานของศิลปิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- โทรศัพท์ Official Website Fanpage Twitter
 Facebook Instagram อื่น ๆ โปรดระบุ.....

8. จำนวนครั้งที่ท่านพบหน้าศิลปินคนโปรด

- มากกว่า 10 ครั้ง/ปี 8-10 ครั้ง/ปี 5-7 ครั้ง/ปี
 1-4 ครั้ง/ปี ต่ำกว่า 1 ครั้ง/ปี

9. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับศิลปินคนโปรด ดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เป็นสมาชิก Official Fanclub เป็นสมาชิก Fansite เขียน Fan-fiction
 เต็ม Cover ถ่ายภาพ/วิดีโอ ทำOPV
 แพลตฟอร์ม อื่น ๆ.....

10. ท่านมอบของฝาก/ของที่ระลึกให้ศิลปิน

- ทุกครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง ไม่เคย

11. จำนวนครั้งที่ท่านซื้อสินค้า/ผลงาน/ของที่ระลึกของศิลปิน

- 1 ครั้ง/สัปดาห์ 1 ครั้ง/เดือน 1 ครั้ง/ปี ไม่เคย

12. ท่านกำลังรับการรักษา (พบแพทย์ หรือ ทานยา) อาการความเจ็บป่วยทางจิตเวชหรือไม่

- ใช่
 ไม่ใช่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสบการณ์ความคลั่งไคล้ศิลปิน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อโดยละเอียดและทำเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับทัศนคติที่ท่านมีต่อศิลปินคนโปรดของท่าน

| ข้อที่ | ข้อความ | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง | ค่อนข้างไม่เห็นด้วย | เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอ ๆ กัน | ค่อนข้างเห็นด้วย | เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
|--------|--|----------------------|---------------------|--------------------------------|------------------|-------------------|
| 1 | ฉันและเพื่อนชอบพูดคุยกันเรื่องกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศิลปินคนโปรดของฉันทำ | | | | | |
| 2 | การทุ่มเทความสนใจให้ศิลปินคนโปรด มีที่มาหลังจากฉันหนีปัญหาชีวิตโดยชั่วคราว | | | | | |
| 3 | ความสุขของฉันคือการที่ได้ดู อ่านเรื่องราว หรือฟัง เสียงศิลปินคนโปรดของฉัน | | | | | |
| 4 | | | | | | |
| 5 | | | | | | |
| 6 | | | | | | |
| 7 | | | | | | |
| 8 | | | | | | |
| 9 | | | | | | |
| 10 | | | | | | |
| 11 | | | | | | |
| 12 | | | | | | |
| 13 | | | | | | |

| ข้อที่ | ข้อความ | ไม่เห็น ตัวอย่าง ยิ่ง | ค่อนข้าง ไม่เห็น ด้วย | เห็นด้วย และไม่ เห็นด้วย พอ ๆ กัน | ค่อนข้าง เห็นด้วย | เห็นด้วย อย่างยิ่ง |
|--------|---|-----------------------------|-----------------------------|--|----------------------|-----------------------|
| 14 | | | | | | |
| 15 | | | | | | |
| 16 | ถ้าฉันมีโอกาสได้พบกับศิลปินคนโปรดของฉัน เขาจะรู้ทันทีว่าฉันเป็นแฟนคลับตัวจริงของเขา | | | | | |
| 17 | ฉันคิดเกี่ยวกับเรื่องราวในชีวิตของศิลปินคนโปรด ของฉันตลอดเวลา | | | | | |
| 18 | เมื่อมีสิ่งที่ดีที่สุดเกิดขึ้นกับศิลปินคนโปรดของฉัน ฉันจะรู้สึกเหมือนว่ามันเกิดขึ้นกับตัวฉันเอง | | | | | |
| 19 | | | | | | |
| 20 | | | | | | |
| 21 | | | | | | |
| 22 | | | | | | |
| 23 | | | | | | |
| 24 | | | | | | |
| 25 | | | | | | |
| 26 | | | | | | |
| 27 | | | | | | |

ตอนที่ 3 แบบสำรวจตนเอง 1

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ซึ่งคำตอบท่านเลือกตอบในแต่ละข้อนั้นไม่มีข้อถูกและผิด ขอความกรุณาให้ท่านตอบคำถามให้ครบทุกข้อ

| ข้อที่ | ข้อความคำถาม | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง | ไม่เห็นด้วย | เห็นด้วย | เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
|--------|--|----------------------|-------------|----------|-------------------|
| 1 | ฉันรู้สึกว่า ฉันเป็นคนที่มีคุณค่าอย่างน้อยก็เท่าเทียมกับคนอื่น | | | | |
| 2 | ฉันรู้สึกว่า ฉันมีคุณสมบัติที่ดีหลายด้าน | | | | |
| 3 | โดยรวมแล้ว ฉันรู้สึกว่า ตนเองเป็นคนล้มเหลว | | | | |
| 4 | | | | | |
| 5 | | | | | |
| 6 | | | | | |
| 7 | | | | | |
| 8 | | | | | |
| 9 | | | | | |
| 10 | | | | | |

ตอนที่ 4 แบบสำรวจตนเอง 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านประเมินตนเองว่า ตัวท่านมีลักษณะตรงกับข้อความต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย X ลงบนตัวเลขที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

| ข้อที่ | ข้อความ | ไม่ตรงเลย | ไม่ค่อยตรง | ตรงและไม่ตรงพอ ๆ กัน | ตรง | ตรงมาก |
|--------|--|-----------|------------|----------------------|-----|--------|
| 1 | เมื่อประสบปัญหา ฉันบอกกับตัวเองว่าฉันต้องผ่านปัญหานี้ไปได้ | | | | | |
| 2 | แม้ปัญหาจะหนักแต่ฉันก็เชื่อว่าฉันสามารถจัดการได้ | | | | | |
| 3 | ฉันคิดว่าปัญหาเช่นนี้คนอื่นก็ผ่านมาได้ทำไมฉันจะผ่านมันไม่ได้ | | | | | |
| 4 | | | | | | |
| 5 | | | | | | |
| 6 | | | | | | |
| 7 | | | | | | |
| 8 | | | | | | |
| 9 | | | | | | |
| 10 | | | | | | |
| 11 | ฉันเรียนรู้ที่จะอยู่กับปัญหาที่เกิดขึ้น | | | | | |
| 12 | ฉันสามารถยอมรับกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ไม่ว่าปัญหานั้นจะหนักแค่ไหน | | | | | |
| 13 | ไม่ว่าอย่างไรก็ตามฉันต้องแก้ปัญหานั้นให้ได้ | | | | | |
| 14 | | | | | | |

| ข้อที่ | ข้อความ | ไม่ตรง เลย | ไม่ค่อย ตรง | ตรงและ ไม่ตรง พอ ๆ กัน | ตรง | ตรงมาก |
|--------|--|---------------|----------------|------------------------------|-----|--------|
| 15 | | | | | | |
| 16 | | | | | | |
| 17 | | | | | | |
| 18 | | | | | | |
| 19 | | | | | | |
| 20 | | | | | | |
| 21 | ฉันผ่อนคลายตนเองจากปัญหาด้วยการ หากิจกรรมที่ชอบทำ | | | | | |
| 22 | ฉันพยายามคิดว่าไม่เคยเกิดปัญหานั้นกับ ฉันมาก่อน | | | | | |
| 23 | ฉันบอกตัวเองว่าเหตุการณ์ร้ายแรงที่ เกิดขึ้นไม่ได้เกิดขึ้นจริง | | | | | |
| 24 | | | | | | |
| 25 | | | | | | |
| 26 | | | | | | |
| 27 | | | | | | |
| 28 | | | | | | |
| 29 | | | | | | |
| 30 | | | | | | |

| ข้อที่ | ข้อความ | ไม่ตรง เลย | ไม่ค่อย ตรง | ตรงและ ไม่ตรง พอ ๆ กัน | ตรง | ตรงมาก |
|--------|--|---------------|----------------|------------------------------|-----|--------|
| 31 | ฉันทำกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อที่จะไม่ให้คิดถึงเหตุการณ์ที่กังวลใจ | | | | | |
| 32 | ฉันคิดถึงเรื่องอื่นเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจจากสิ่งที่ทำให้เครียด | | | | | |
| 33 | ฉันเอาใจไปอยู่กับสิ่งอื่นเพื่อจะได้ลืมปัญหาที่เกิดขึ้น | | | | | |
| 34 | | | | | | |
| 35 | | | | | | |
| 36 | | | | | | |
| 37 | | | | | | |
| 38 | | | | | | |
| 39 | | | | | | |
| 40 | | | | | | |
| 41 | ฉันเล่าปัญหาของฉันและรู้สึกว่ามีคนเข้าใจและเห็นอกเห็นใจฉัน | | | | | |
| 42 | ฉันแสวงหาความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจจากบุคคลรอบข้าง | | | | | |
| 43 | ฉันเก็บความรู้สึกต่าง ๆ ไว้คนเดียว | | | | | |
| 44 | | | | | | |
| 45 | | | | | | |
| 46 | | | | | | |

| ข้อที่ | ข้อความ | ไม่ตรง เลย | ไม่ค่อย ตรง | ตรงและ ไม่ตรง พอ ๆ กัน | ตรง | ตรงมาก |
|--------|--|---------------|----------------|------------------------------|-----|--------|
| 47 | | | | | | |
| 48 | | | | | | |
| 49 | | | | | | |
| 50 | | | | | | |
| 51 | ฉันเอาแต่คิดเรื่องปัญหาซ้ำไปซ้ำมา | | | | | |
| 52 | ฉันกังวลว่าตนเอง จะไม่มีความสุขในบั้น ปลายชีวิต | | | | | |
| 53 | ฉันกังวลกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับฉันใน อนาคต | | | | | |
| 54 | | | | | | |
| 55 | | | | | | |
| 56 | | | | | | |
| 57 | | | | | | |
| 58 | | | | | | |
| 59 | | | | | | |
| 60 | | | | | | |
| 61 | เมื่อต้องแก้ปัญหา ฉันจะคิดไม่ออกว่าจะ ทำอย่างไร | | | | | |
| 62 | แม้มีปัญหาที่ต้องแก้ไข ฉันก็ทำอะไรไม่ได้ สักที | | | | | |

| ข้อที่ | ข้อความ | ไม่ตรง เลย | ไม่ค่อย ตรง | ตรงและ ไม่ตรง พอ ๆ กัน | ตรง | ตรงมาก |
|--------|---|---------------|----------------|------------------------------|-----|--------|
| 63 | เมื่อเจอกับปัญหา ฉันทำอะไรไม่ถูก | | | | | |
| 64 | | | | | | |
| 65 | | | | | | |
| 66 | | | | | | |
| 67 | | | | | | |
| 68 | | | | | | |
| 69 | | | | | | |
| 70 | | | | | | |
| 71 | ฉันคิดหาทางที่จะจัดการปัญหาอย่างไรให้ ดีที่สุด | | | | | |
| 72 | ฉันมักมีแผนสำรองในการแก้ปัญหา | | | | | |
| 73 | ฉันวางแผนว่าจะแก้ปัญหาอย่างไร | | | | | |

ตอนที่ 5 แบบสำรวจตนเอง 3

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกโดยทั่วไปของท่านมากที่สุดเพียง 1 ตัวอย่าง (โปรดตอบให้ครบทุกข้อ)

| ข้อที่ | ข้อความ | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง | ค่อนข้างไม่เห็นด้วย | เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกัน | ค่อนข้างเห็นด้วย | เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
|--------|---|----------------------|---------------------|------------------------------|------------------|-------------------|
| 1 | มีแต่สิ่งดี ๆ เข้ามาในชีวิต | | | | | |
| 2 | ฉันพึงพอใจในชีวิตของฉัน | | | | | |
| 3 | ชีวิตของฉันใกล้เคียงกับอุดมคติของฉัน เกือบทุกแง่มุม | | | | | |
| 4 | | | | | | |
| 5 | | | | | | |



ตอนที่ 6 แบบสำรวจตนเอง 4

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกโดยทั่วไปของท่านมากที่สุดเพียง 1 ตัวอย่าง (โปรดตอบให้ครบทุกข้อ)

| ข้อที่ | ข้อความ | ไม่ตรง อย่างยิ่ง | ค่อนข้างไม่ ตรง | ตรงและไม่ ตรงพอ ๆ กัน | ค่อนข้าง ตรง | ตรงอย่าง ยิ่ง |
|--------|-------------|---------------------|--------------------|-----------------------------|-----------------|------------------|
| 1 | สดใส | | | | | |
| 2 | กระวนกระวาย | | | | | |
| 3 | สุขใจ | | | | | |
| 4 | | | | | | |
| 5 | | | | | | |
| 6 | | | | | | |
| 7 | | | | | | |
| 8 | | | | | | |
| 9 | | | | | | |
| 10 | | | | | | |
| 11 | | | | | | |
| 12 | | | | | | |
| 13 | | | | | | |
| 14 | | | | | | |
| 15 | | | | | | |
| 16 | | | | | | |

| ข้อที่ | ข้อความ | ไม่ตรง อย่างยิ่ง | ค่อนข้างไม่ ตรง | ตรงและไม่ ตรงพอ ๆ กัน | ค่อนข้าง ตรง | ตรงอย่าง ยิ่ง |
|--------|---------|---------------------|--------------------|-----------------------------|-----------------|------------------|
| 17 | | | | | | |
| 18 | | | | | | |
| 19 | | | | | | |
| 20 | | | | | | |



ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศิริรินทร์ ตันติเมธ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์
เมื่อปีการศึกษา 2555 สำเร็จปริญญาตรี เกียรตินิยมอันดับ 2 หลักสูตรนิเทศศาสตร์
บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการสื่อสาร (นานาชาติ) คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เมื่อปีการศึกษา 2555

จากนั้นเข้าศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2557

นิสิตผู้วิจัยได้ศึกษารายวิชาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาตามหลักสูตรของ
สาขาจิตวิทยาการปรึกษาทั้งในภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยมีประสบการณ์ในการให้บริการการ
ปรึกษาเชิงจิตวิทยา ได้แก่ ประสบการณ์ให้บริการเชิงจิตวิทยาแบบรายบุคคล (Individual
Counseling) รวมระยะเวลา 100 ชั่วโมง และการให้บริการเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม (Group
Counseling) รวมระยะเวลา 200 ชั่วโมง ที่หน่วยส่งเสริมสุขภาพนิสิต CU Student Wellness
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศาลครอบครัวและเยาวชน จังหวัดนนทบุรี

หมายเหตุ หากมีความประสงค์จะขอใช้มาตรวัดที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นในงานวิจัยครั้งนี้
สามารถติดต่อได้ที่ sirin_ssc@hotmail.com